

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke – LINKKI 2017

Minttu Peuraniemi, Karolina Örnmark, Virve Ståhl

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Julkaisu
289/2018

LÄNSI-UUDENMAAN VESI JA YMPÄRISTÖ RY
JULKAISU 289/2018

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke – LINKKI 2017

Tekijä(t): Minttu Peuraniemi, Karolina Örnmark, Virve Ståhl
Tarkastaja: Jaana Pönni
Hyväksyjä: Jaana Pönni

Valokuva(t): LUVY ry

Taitto: Tiia Palm

ISBN 978-952-250-194-3
ISSN 1798-2677

Julkaisu on saatavana myös internetistä: www.luvy.fi/julkaisut

Kuvailulehti

<i>Julkaisija</i>	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry PL 51, 08101 LOHJA Puh. 019 323 623 Sähköposti: vesi.ymparisto@luyv.fi www.luyv.fi	<i>Julkaisuaika</i> 8/2018
		<i>Julkaisun kieli</i> Suomi
		<i>Sivuja</i> 103
<i>Tekijä(t)</i>	Minttu Peuraniemi, Karolina Örnmark, Virve Ståhl	
<i>Julkaisun nimi</i>	Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke – LINKKI 2017	
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Julkaisu 289/2018	<i>Projektinnumero</i>
<i>Tiivistelmä</i>	<p>LINKKI 2017-hanke tavoitti kartoitus- ja neuvontakäynneillään yhteensä 816 kiinteistöä ja yhteensä hankkeessa saatiin 1076 neuvontakontaktia. Kartoitus- ja neuvontakäynteihin suhtauduttiin myönteisesti ja saatu palaute neuvonnasta oli pääasiassa positiivista. Hankkeen myötä kartoitus- ja neuvontakäynnillä kartoitettujen kohteiden määrä läheni 7 000 ja alueen jäteveden käsittelyn tilasta voitiin tehdä uusi tilannekatsaus, joka oli kahdeksas laatuaan. Hanke laati vuoden aikana läpikäydyistä alueista tiivistelmät, aluekortit, joilla täydennettiin Länsi-Uudenmaan hajajätevesihankkeen aluekortistoa. Aluekortit julkaistiin myös molemmilla kotimaisilla kielillä internetissä havainnollisessa karttamuodossa. Hanke hoiti käytännössä toiminta-alueellaan jätevesiaiheisen tiedottamisen.</p> <p>Vuonna 2017 tilanne haja-asutuksen jätevesien käsittelyn alalla oli virkeämpää kuin aiempina vuosina. Lainsäädännön muuttuessa neuvonta joutui taas kerran sopeutumaan uusiin pykäliin: neuvontamateriaali sekä neuvonnan käytännöt päivitettiin. Neuvonnassa painotettiin entistä enemmän jäteveden käsittelystä koituvia ympäristöhyötyjä, mm. järjestämällä tiedotuskampanja talousjätevesistä. Neuvonnassa otettiin käyttöön moderneja viestintäkanavia, kuten sosiaalinen media. Neuvonnan sisältöä lähdettiin kehittämään paikallisempaan suuntaan pilotoimalla vesiensuojellista kokonaistarkastelua, jossa hyödynnettiin VEMALA-mallinnusta. Myös tiedonhallintaa edistettiin hankkeessa yhteistyössä Kehä-hankkeen kanssa. Raportoinnissa pystyttiin hyödyntämään edellishankkeessa kehitettyä paikkatietokantaa ja lisäksi testattiin ja toteutettiin jatkohanketta varten sähköinen tiedonkeruulomake.</p>	
<i>Asiasanat</i>	Haja-asutus, jätevesi, neuvonta, hajakuormitus, kartoitus	
<i>Toimeksiantaja</i>	Länsi-Uudenmaan kunnat, Uudenmaan ELY-keskus	

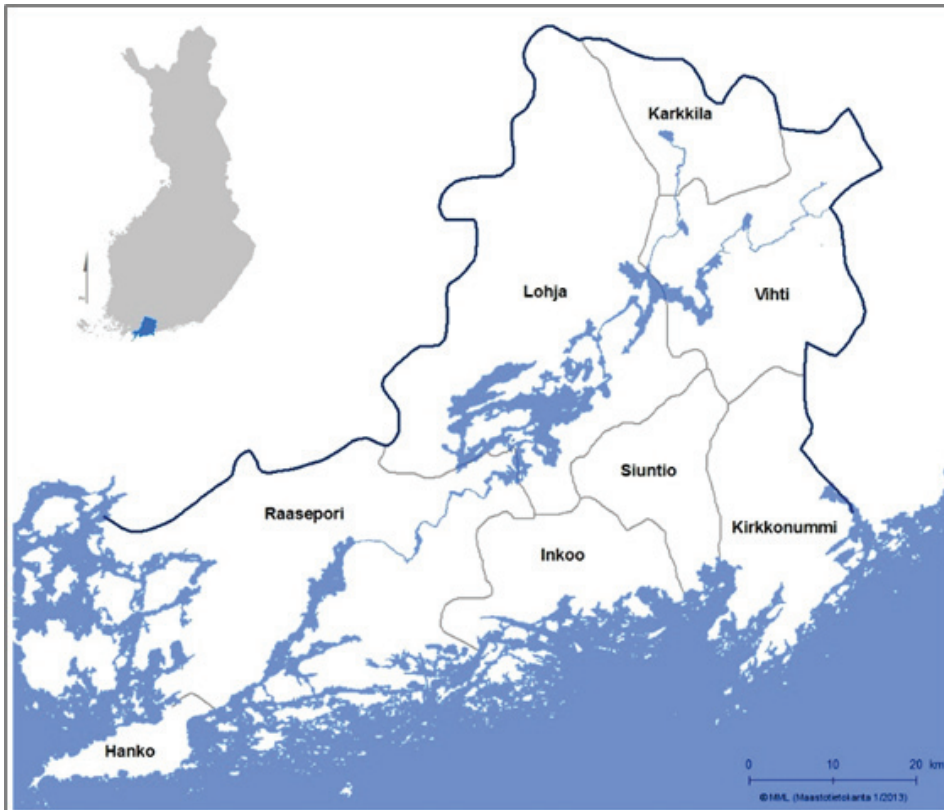
Sisältö

1	LINKKI-hankkeen kuvaus	5
1.1	Tausta ja toiminta-alue	5
1.2	Tavoitteet	7
1.3	Organisointi	7
1.3.1	Laatutyö	8
1.3.2	Työntekijät	8
1.4	Toimintatavat	8
1.4.1	Kartoitus- ja neuvontakäynnit	8
1.4.2	Neuvontapyynnöt	10
1.4.3	Neuvontapisteet	10
1.4.4	Tiedotus	11
1.4.5	Raportointi	11
2	Toiminta ja tulokset	11
2.1	Organisointi, suunnittelu ja seuranta	11
2.1.1	Työntekijät	12
2.2	Laatutyö ja neuvontamateriaali	12
2.2.1	Annetut neuvot	13
2.2.2	Palaute asukkailta	13
2.3	Kiinteistökohtaista neuvontaa 816 kiinteistöllä ja 875 kohteella	14
2.3.1	Kartoitus- ja neuvontakäynnit 16 alueella	14
2.3.2	Kertausneuvonta: 30 kontaktaa	15
2.3.3	Yleisneuvonnan ja yksilöllisen neuvonnalla 260 kontaktaa	15
2.4	Tiedotus	16
2.5	Muu kehittäminen ja kokemusten vaihto	16
2.5.1	Vesienpuojelullinen kokonaistarkastelu	17
2.5.2	Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi- kampanja	17
2.5.3	Tiedonhallinnan kehittäminen	17
2.6	Raportointi ja tuotokset	18
3	Kulut ja rahoitus	19
4	Johtopäätökset ja jatkotyötarve	19
5	Sammanfattning	20
Liitteet		
	Liite 1. Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet	23
	Liite 2. Yhteenveto kiinteistökäynneistä, SYKE:n ohjeen mukaan	35
	Liite 3. Aluekortisto 2017	37
	Liite 4. Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto	74
	Liite 5. Mediatiedotteet	82
	Liite 6. Jätevesiseminaarin ohjelma ja osallistujat	95
	Liite 7. Vesienpuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto	98
	Liite 8. Tilannekatsaus	erillinen tiedosto

1 LINKKI-hankkeen kuvaus

1.1 Tausta ja toiminta-alue

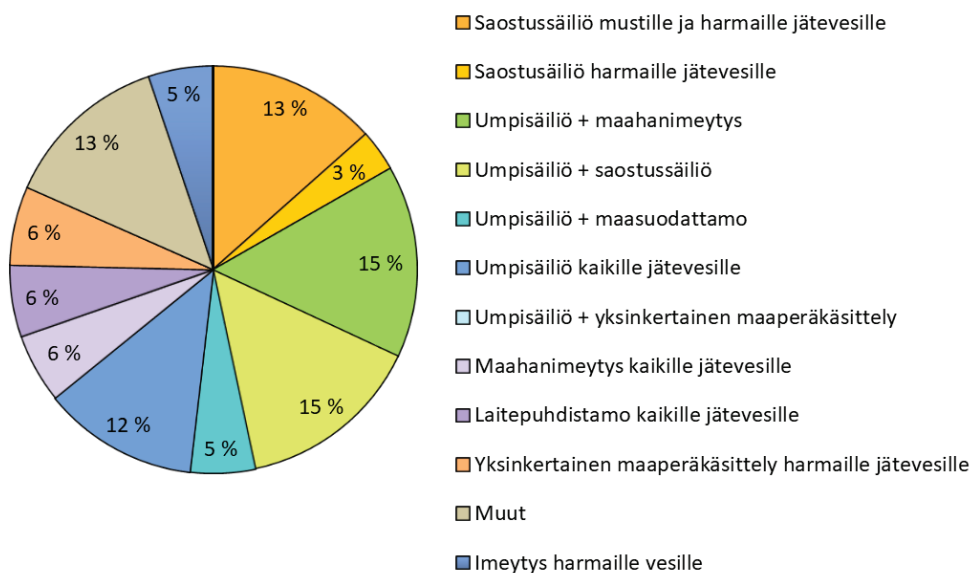
Haja-asutuksen jätevedet ovat vesiensuojellinen ja maankäytöllinen haaste Uudellamaalla. Erityisesti läntisellä Uudellamaalla (kuva 1) alati kasvava haja-asutus asettaa erityistä painetta jätevesiasioiden huolelliselle hoitamiseksi. Alueelle on tyypillistä, että suuri määrä haja-asutusta sijoittuu nk. erityisalueille, kuten pohjavesialueille ja ranta-alueille, joilla asutus on paikoittain erittäin tiivistä. Tällaisilla herkkillä alueilla jätevesien asianmukainen käsittely on erityisen tärkeää ja myös monella tavalla haasteellista. Alueellamme on myös suora kontakti Suomenlahteen, jonka tilan parantamiseksi on tehtävä kaikki mahdollinen vesiensuojelun saralla. Pinta-alaltaan pienehköllä Länsi-Uudella maalla on vajaat 40 000 kiinteistöä viemäriverkoston ulkopuolella. Laskentatavasta riippuen voidaan todeta, että alueella sijaitsee jopa 8-10 % koko Suomen haja-asutuskiinteistöistä.

Kuva 1. Kartta LUVY:n toiminta-alueesta.

Länsi-Uudellamaalla neuvontatoiminnalle erityisvaatimuksia asettaa vaativien luonnonolosuhteiden (mm. erityisalueet, saaristo) lisäksi kaksikielisyys sekä jäteveden käsittelyjärjestelmätyyppien laaja kirjo (Kuva 2). Järjestelmien kirjo johtunee siitä, että alueemme kunnat ovat vuosikymmenten mittaan asettaneet silloista vesilakia tiukempia määräyksiä jäteveden käsittelylle. Tästä syystä moni vanhempikin järjestelmä täyttää vielä nykyisenkin lainsäädännön minimivaatimuksen. Tämä seikka asettaa kuitenkin myös haasteen neuvonnalle: asukkaiden on usein erittäin hankala hahmottaa ja kertoa, minkälaisesta järjestelmästä on kyse ja toisaalta myös arvioida järjestelmän uudistamistarvetta. Länsi-Uudenmaan alueella ei voida siten nojautua pelkkään yleisneuvontaan tai yleisluonteiseen tiedotukseen, vaan neuvot täytyy aina räätälöidä kohteen mukaisesti.

Länsi-Uudenmaan kunnat ovat aktivoituneet haja-asutuksen jätevesiasian tiimoilta jo vuonna 2004, jolloin ns. hajajätevesiasetus astui voimaan. Kunnissa on laadittu määräyksiä ja ohjeita jätevesiä koskien sekä järjestetty tiedotusta ja koulutusta asiasta. Valtaosa näistä on tehty yhteistyössä alueen kuntien kesken. Alusta alkaen LUVY on koordinoinut tätä yhteistoimintaa. Yhteistyössä on toteutettu myös kolme Uudenmaan liiton myöntämällä maakunnan kehittämisrahalla rahoitettua kehityshanketta, joissa toiminnan painopisteenä olivat vesiosuuskuntien tukeminen, jätevesisuunnittelun kehittäminen, erityisalueiden jätevesihaasteet sekä kartoitus- ja neuvontatyön kehittäminen. Hankkeita toteutettiin vuosina 2007-2011.

Kuva 2. Käytössä olevat yleisimmät jätevesijärjestelmät ja niiden yleisyys vähäistä suuremman jätevesimäärän kiinteistöillä (n=544) (Örnmark, Ståhl 2017).

Kuntayhteistyön ja em. hankkeiden myötä LUVY:n toiminta-alueella on toteutettu vuoden 2017 loppuun mennessä mm.

- n. 7000 kartoitus- ja neuvontakäyntiä kuntien kanssa yhteistyössä valittujen alueiden kiinteistöillä, joiden pohjalta on laadittu päivitettävissä oleva lähtötilannetarkastelu alueen jätevesien käsittelyyn sekä hiottu toimiva ja tehokas kartoitus- ja neuvontakäyntien toimintamalli.
- kuntien käytäntöjen yhtenäistämistä, mm. lomakepohjat ja erityisalueiden jäteveden käsittelyn minimisuositukset, toimintamalli neuvonta- ja tukimateriaaleineen. Kunnilla on strategia yhteistyön suuntaviivoista vuoteen 2021 asti. Strategian tarkoituksena on ohjata ja tukea alueen kuntien päätöksentekoa, ohjeistusta ja valvontaa haja-asutuksen jätevesiä koskien.
- yleisneuvontakampanjoita, mm. osallistamalla kyläiltoihin ja paikallisiin tempauksiin tarjoamalla puhe- ja neuvontaa ja konsultointia sekä jätevesitiedotusta lehdistön kautta ja suoraan asukkaille jaettujen tiedotteiden muodossa
- tarjottu kertausneuvontaa pilotti-luontoisesti kiinteistöille, joille on tehty aiempina vuosina kartoitus- ja neuvontakäynti.
- alueen yhteiset, aktiiviset jätevesiverkkosivut, osoitteessa www.hajavesi.fi, ruotsiksi www.glesbygdensvatten.fi
- keskitetyn viemäroinnin edistämistä opastamalla orastavia vesihuolto-osuuskuntahankkeita eteenpäin, sekä välittämällä tietoa vesihuolto-osuuskuntien ja kuntien vesihuollosta vastaavien kesken
- jätevesisuunnittelun kehittämistä ja parannettu ammattimaisen suunnittelun kysyntää

Tehdyn laajamittaisen työn tuloksena alueen asukkaat ja kesäasukkaat ovat suhteellisen hyvin tietoisia jäteveden käsittelylle asetetuista vaatimuksista. Valtaosa asukkaista on hyvinkin valveutuneita jätevesiasioissa ja haluavat järjestää jätevetensä asianmukaisesti. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että asukkaiden on hankala tarkastella omaa jätevesitilannettaan ja vetää oikea johtopäätös tarvittavista toimista – seikka, joka on johtanut sekä ylilyönteihin että erityisesti uudistustoimien hitauteen. Viime vuosina jätevesijärjestelmien uudistaminen on lähes pysähtynyt keskustelussa olleiden lainsäädäntömuutosten vuoksi. Vaihtelevan tasoinen uutisointi asian osalta eri medioissa on lisännyt asukkaiden epävarmuutta vaatimusten ja niiden pysyvyyden suhteen. Lainsäädäntö uudistettiin vuonna 2017 ja on erittäin tärkeää jakaa tietoa muutoksista laaja-alaisesti sekä kansantajuisesti, jotta tilanne selkeytyy.

Tontilla tehtävät kartoitus- ja neuvontakäynnit ovat siis tulleet tarpeeseen. Näitä käyntejä saatiin vuosien 2009–2017 aikana tehtyä lähes 7000. Kuitenkin vielä reilu 80 % Länsi-Uudenmaan haja-asutusalueiden asutuksesta on vailla neuvontakäyntiä.

1.2 Tavoitteet

Länsi-Uudenmaan kuntien yhteistyössä toteutettavien hankkeiden tarkoituksena on turvata puolueettoman, laadukkaan ja kansantajuksen sekä kaksikielisen jätevesitietouden saatavuus. Tavoitteena on pitkällä aikavälillä vähentää olennaisesti haja-asutuksen jätevesistä aiheutuvia ympäristöhaittoja. Ympäristöhaittoja vähennetään tehokkaimmin jokaisen kiinteistön tarpeisiin sopivalla ja toimivalla jäteveden käsittelyllä. Kartoitus- ja neuvontakäynnit sekä LINKKI-hanke tukevat vahvasti Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesiyhteistyön strategian 2014–2021 toteuttamista.

Kartoitus- ja neuvontakäyntien tavoitteena on lisätä asukkaiden tietotaitoa ja valmiuksia asianmukaiseen jätevesien käsittelyyn ja kannustaa kiinteistönomistajia tarvittaessa uusimaan järjestelmänsä vesiensuojelun kannalta edistyksellisellä tavalla. Keskeistä asiassa on, että asukkaat saavat selkeän käsityksen siitä, kuuluvatko he puhdistusvaatimuksen piiriin vai eivät ja koskeeko heitä jokin kunnan asettama tiukempi käsittelyvaatimus. Tärkeää on selvittää myös se, täyttääkö kohteen jätevesijärjestelmä nykyisen vaatimustason. Jos järjestelmä ei täytä nykyisiä vaatimuksia, niin asukkaille annetaan selkeät ohjeet siitä, millä toimenpiteillä tavoitteeseen päästään. Kartoitus- ja neuvontakäyntien avulla tuotetaan tietoa alueen yleistilanteesta myös muiden alan toimijoiden, kuten kuntien ja suunnittelijoiden käyttöön. Kartoitus- ja neuvontakäynnit tukevat kuntien yhteistyön tavoitteita erinomaisesti.

LINKKI 2017-hankkeen tavoitteena oli tarjota 700 kartoitus- ja neuvontakäyntiä toimintamallin mukaisesti (työohjelma 28.9.2017). Lisäksi tarkoituksena oli järjestää tehokasta tiedotusta sekä yleisneuvontaa kysynnästä riippuen. Kysyntä arvioitiin alkuperäisessä hankesuunnitelmassa (28.11.2016) seuraavan laiseksi: 20–60 neuvontapyyntöpuhelua, korkeintaan 10 yleisneuvontatilaisuutta, 2-5 neuvontapistettä. Verkkosivujen kävijämääräksi arvioitiin 800/kk. Lisäksi arvioitiin tarpeelliseksi varautua osallistumaan 2-5 muun tahon järjestämään tilaisuuteen neuvontapisteellä.

1.3 Organisointi

Hankkeen organisaatioon kuuluvat ohjausryhmä, työryhmä sekä hankkeen toteuttava järjestö, LUVY, henkilöstöineen (kohta 2.1.1). LUVY on alueellinen vesiensuojeluyhdistys, jonka jäsenistöön kuuluvat alueen kunnat, alueen teollisuutta sekä pienempiä vesien käytöstä kiinnostuneita yhteisöjä (toiminta-alue kuva 1). Yhdistys on vuosikymmenten ajan tutkinut ja seurannut toiminta-alueensa vesistöjen tilaa ja osallistunut aktiivisesti ympäristöluovallisten jätevedenpuhdistamoiden toimintatarkkailuun. LUVY on mukana suuremmissa ja pienemmissä hankkeissa, se hallinnoi mm. Hiidenveden kunnostushanketta. Lisäksi LUVY toimii Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n (jatkossa SVYL) vastuuyhdistyksenä haja-asutuksen jätevesiasioissa. LUVY on yhteistyökumppaneidensa kanssa, SVYL:n edustajana organisoitunut ympäristöministeriön rahoittamaa neuvonnan pilotointihanketta, Jässi-jätevesihanketta, Etelä-Karjalassa, sekä kolmea muuta Jässi-hanketta vuosina 2012-2016.

Kunnat osallistuvat hankkeen rahoitukseen, mutta myöskin toteutukseen ohjaus- ja työryhmätyöskentelyn muodossa, valitsemalla neuvonnan kohdealueet sekä hankkimalla kohderyhmän yhteystiedot. Useat kuntien viranhaltijat sekä ELY-keskuksen valvoja antavat myös ammatillista tukea hankkeen toteutukseen. Kunnat muodostavat aktiivisella osallistumisellaan erittäin tärkeän pohjan hankkeen toiminnan onnistumiselle. Ohjausryhmä koostuu hankkeen rahoittajista (jokaisesta kunnasta ja ELY-keskuksen edustaja) ja LUVY:n hanketyöntekijöistä. Ohjausryhmän rinnalla hankkeessa toimii työryhmä, joka koostuu laajemmasta otannasta kuntien virkamiehiä, pääasiassa rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, vesihuollon sekä ympäristöterveyden sektoreilta. Työryhmän kokouksia järjestetään alan ajankohtaisten teemojen ympärillä - hankehallintoa tehdään ennen kaikkea ohjausryhmässä.

Hankkeen yhteistyötahoja olivat kuntien lisäksi SVYL:n jäsenyhdistysten hajajätevesiasiantuntijat, erityisesti neuvontahankkeet Uudellamaalla, sekä Jässi-hankkeet Etelä-Karjalassa ja Pohjanmaalla. Yhteistyötä tehtiin myös muiden paikallisten hankkeiden ja jätevesisuunnittelijoiden sekä muiden toimijoiden kanssa lähinnä tiedonjaon muodossa. Vuoden 2017 tiedonhallinnan kehittämistyö tehtiin yhteistyössä KEHÄ-hankkeen kanssa (Energian ja ravinteiden kierrätyksen uudet mahdollisuudet vesihuollossa).

1.3.1 Laatu työ

Neuvonnan laatu hankkeessa perustuu LUVY:n vankkaan asiantuntemukseen jätevesiasioissa sekä pitkään kokeemukseen jätevesineuvonnan toteuttamisessa. Neuvonnassa käytetään SVYL:n tuottamaa neuvontamateriaalia sekä LUVY:n, SVYL:n ja ympäristöhallinnon laatimaa neuvonnan tukimateriaalia. Kunta- ja aluekohtainen neuvontamateriaali tuotetaan yhdessä ko. kunnan ympäristö- ja rakennusvalvonnan kanssa ja jos mahdollista, käytetään kyseisen kunnan olemassa olevaa materiaalia. Toimintamallin ytimessä onkin kiinteä yhteistyö alueen kuntien viranomaisten kanssa, mikä osaltaan takaa myös annettujen neuvojen asianmukaisuuden.

LUVY:ssä työskentelee vastaava neuvoja, joka vastaa neuvojen koulutuksesta ja perehdytyksestä sekä neuvontatyön koordinoinnista/työnjohdosta ja yhteistyöstä kuntaviranomaisiin. Neuvontaa toteuttamaan yhdistykseen palkataan määräaikaista työntekijöitä. Neuvojina toimivat ympäristöalan osaajat tai opiskelijat (kohta 2.1.1), joiden koulutukseen on kuulunut riittävä määrä jätevesiopintoja. Työntekijät perehdytetään työhönsä vakiintuneen ohjelman mukaisesti (2-3 päiväinen luentokokonaisuus, sekä 3-10 kiinteistökyntiä maastossa kokeneen neuvojan kanssa). Työntekijöillä on myös mahdollisuus osallistua SYKE:n neuvokoulutukseen.

Neuvojen toiminta kentällä perustuu toimintamalliin eli yhteisiin pelisääntöihin. Neuvojan tukena, puhelinsoiton päässä, oli vanhempi neuvoja sekä LUVY:n ja muiden neuvontaa tekevien tukiverkosto. Neuvojat monitoroidaan työn alkuvaiheessa ja monitoroinnista tehdään yhdessä muistiot. Monitorointi palvelee sekä neuvojaa ja hänen kehittymistään työssä että toimintamallia. Sekä neuvoja että toimintamallin toimivuus saavat monitoroinnista suoraa palautetta kentältä.

Neuvonnasta kerätään aktiivisesti palautetta asukkailta, neuvojilta sekä yhteistyökumppaneilta. Laatu työhön liittyvät myös yhteistyöhankkeiden (Jässi-hankkeet) neuvopalaveriinkin osallistuminen. Saadun palautteen sekä käytyjen keskustelujen avulla toimintamallia kehitetään eteenpäin.

1.3.2 Työntekijät

Hankkeen vastuullisena vetäjänä toimii LUVY:n toiminnanjohtaja, joka tarjoaa hankkeen käyttöön vesiensuojelun asiantuntemusta. Lisäksi hän osallistuu hankkeen suunnitteluun ja seurantaan sekä toimii ohjausryhmän puheenjohtajana. Hankkeella on projektipäällikkö, yhdistyksen haja-asutuksen jätevesien asiantuntija, joka toimii myös neuvonnasta vastaavana. Projektipäällikön tehtäviin kuuluu

- Neuvonnan koordinointi ja työnjohto
- Kuntayhteyksien ylläpito ja tiedonvaihto
- Neuvontamateriaalin kokoaminen, tuottaminen ja päivitys
- Neuvojen rekrytointi, koulutus ja perehdytys, sekä monitorointi
- Tiedotus ja mediaesiintyminen, tilaisuuksien järjestäminen ja koordinointi
- Hankkeen suunnittelu ja raportointi

Hankkeen vanhemmat jätevesineuvojat vastaavat osaltaan kenttätöiden suunnittelusta ja raportoinnista, kartoitus- ja neuvontakäyntien toteutuksesta sekä projektipäällikön sijaistamisesta. Hankkeessa kartoitus- ja neuvontakäyntejä toteuttavat pääasiassa kenttäkaudelle palkatut jätevesineuvojat. Jätevesineuvojat ovat ympäristöalalta valmistuneita tai opintojen loppuvaiheessa olevia opiskelijoita. Hankkeen toteuttamiseen osallistuu pienimuotoisesti myös muuta LUVY:n henkilökuntaa hankesuunnitelman mukaisesti.

1.4 Toimintatavat

1.4.1 Kartoitus- ja neuvontakäynnit

Kartoitus- ja neuvontakäyntien toteutus tapahtui aiemmilta vuosilta tutulla toimintamallilla, jossa neuvontaa kohdennetaan erityisalueille. Neuvontaa alueet valitaan yhdessä kuntien kanssa painottaen alueen herkkyyttä suhteessa jätevesiin. Neuvontaa tarjotaan ns. nuohoojatekniikalla, jolla on viime vuosina tavoitettu n. 70 % kohdealueiden kiinteistöistä. Kartoitus- ja neuvontakäyntiin kuuluu nykyisen jäteveden käsittelyn tilan kartoitus sekä räätälöityjen neuvojen antaminen suullisesti ja kirjallisesti. Toimintamallin ytimessä on myös monitasoinen tilanneraportointi.

Kartoitus- ja neuvontakäynnin toimintamalliin kuuluu pitkälti yhdenmukaistettu tausta-aineisto (mm. lomakkeet, liitteenä 1), neuvontamateriaali (kohta 2.2) ja raportointi. Käynnillä asukkaalle annetaan kirjallinen arvio uudistamistarpeesta sekä tapauskohtaisesti räätälöity neuvontapaketti. Uudistamistarve annetaan neliportaisella asteikolla, joka perustuu arviointikriteereihin, jotka on julkaistu aiemman hankkeen loppuraportissa (Peuraniemi 2012). Uudistamistarvearvion selitykset ja toivottu eteneminen löytyvät alla olevasta taulukosta, joka on päivitetty lainsäädäntömuutosten edellyttämällä tavalla.

Taulukko 1. Uudistamistarpeen asteikot ja niiltä odotetut toimenpiteet neuvonnan jälkeen. Perustuu arviointikriteereihin (Peuraniemi 2012).

Uudistamistarvetta havainnollistava merkki	Uudistamistarpeen arvio ennen 2017	Uudistamistarpeen arvio 2017	Toivottu eteneminen
	Akuutti uudistamistarve: Järjestelmä uudistettava 15.3.2018 mennessä tai erillisen aikataulun mukaisesti	Jätevesijärjestelmä ei nykyisellään täytä puhdistusvaatimuksia: Järjestelmä uudistettava 31.10.2019 mennessä (herkät alueet) tai erillisen aikataulun mukaisesti	Suunnitelma jätevesijärjestelmän uudistamisesta (ammattilaissuunnittelija), toimenpideluvan haku kunnasta, uudistaminen aikataulussa, selvityksen teko nykyisestä järjestelmästä, nykyisen järjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet sekä toimenpiteet
	Pieni kunnostaminen/ pienimuotoiset parantamistoimet: Järjestelmää kunnostettava tai tehostettava Seuranta: Järjestelmän toimivuutta seurattava	Pieni kunnostaminen/ pienimuotoiset parantamistoimet: Järjestelmää kunnostettava tai tehostettava Seuranta: Järjestelmän toimivuutta seurattava	Selvityksen teko ja päivitys, huoltotoimet, pienet korjaukset kuten tuuletusputket, t-haarat, tiivistykset jne... Selvityksen teko ja päivitys, huoltotoimet, toimintakunnon tehostettu tarkkailu
	Järjestelmä kunnossa: Toimintakyvyn ja puhdistustuloksen pysyttäminen	Järjestelmä kunnossa: Toimintakyvyn ja puhdistustuloksen pysyttäminen	Asianmukainen käyttö ja huolto, käyttö- ja huolto-ohjeen sekä selvityksen teko, jos näitä ei ole
	Vähäinen jätevesimäärä: Ei puhdistusvaatimusta	Vähäinen jätevesimäärä: Ei puhdistusvaatimusta	Selvityksen tekeminen; ei järeitä laitteita/mahdollisesti hallitun maahan johtamisen huollot; jos varustelu kasvaa järjestelmä päivitetään

1.4.2 Neuvontapyynnöt

Kartoitus- ja neuvontakäyntien toimintamalli mahdollistaa myös rajallisen määrän yksittäisiä, kohdealueiden ulkopuolisia kiinteistökäyntejä. Näitä neuvontapyyntöjä on tullut viime vuosina vaihtelevasti 10–50 välillä. Pyyntökäyntien kysyntä on ollut vähäistä vuosina 2016 ja 2017, jolloin niitä on tehty n. 10 kpl. Tilanteeseen on luultavasti ollut syynä keskustelu lainsäädäntömuutoksista ja niiden aikaansaama pysähtyneisyyden tila jätevesijärjestelmien uudistamisen osalta. Pyynnöt tulevat pääosin puhelimitse, jolloin asiakas on kuullut tehtävästä työstä joko tiedotusvälineiden kautta tai esimerkiksi kuntaviranomaisen välityksellä. Neuvontakäyntejä ei siis varsinaisesti markkinoida varsinaisten kohdealueiden ulkopuolella. Näillä kiinteistöillä neuvontakäynti toteutetaan muutoin samalla tavalla kuin varsinaisilla neuvonta-alueilla, käyttäen samoja materiaaleja ja keräten samat tiedot.

1.4.3 Neuvontapistet

Neuvontapiste järjestetään paikallisiin tapahtumiin, kuten toreille tai kylätapahtumien oheen. Neuvontapisteen tarkoitus on tuoda neuvonta sinne, missä asukkaat muutenkin liikkuvat asioillaan. Neuvontapisteellä asiakkaan on mahdollista saada henkilökohtaista neuvontaa ja esittää havainnollistavaa materiaalia, kuten piirroksia tontista. Neuvontapisteelle voi tulla aikaa varaamatta. Hanke järjestää neuvontapistettä lähinnä pyynnöstä ja aikataulujen salliessa. Neuvontapisteestä tiedottamisesta vastaa tilaisuuden järjestäjä, joka myös varaa paikalle tarvittavat välineet (kuten pöydän). Hanke tuo mukanaan neuvontamateriaalia sekä muuta tarpeellista (Kuva 3). Neuvontapisteellä on yleensä paikalla 1-2 neuvojaa ja siellä voi varata ajan neuvontakäynnille.

Kuva 3. Neuvontapiste kesätapahtumassa.

1.4.4 Tiedotus

Hanke tiedottaa aktiivisesti alan ajankohtaisista asioista sekä neuvontatyön etenemisestä. Asiapitoiset tiedotteet lähetetään LUVY:n toimintaperiaatteiden mukaisesti sähköisesti, sekä valtakunnan- että paikallismediale (Liite 5). Tiedotteet on saatavilla myös hankkeen ja LUVY:n verkkosivuilla. Tiedote jaetaan myös sidosryhmille. Tiedotuksessa hyödynnetään myös Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n Facebook- ja Twitter-tilejä.

1.4.5 Raportointi

Hanke tuottaa väli- ja loppuraporttien lisäksi kartoitus- ja neuvontakäyntien tuloksista tilannekatsauksen sekä nk. aluekortit. Tilannekatsaus on kooste kaikista ko. vuonna tehtyjen käyntien jätevesikohteista, eli eräänlainen kuvaus nykytilasta (Liite 8). Aluekortit ovat lyhyitä katsauksia kunkin neuvonta-alueen jäteveden käsittelyn tilaan ja ne sisältävät myös tiedot tehdystä neuvontatyöstä. Aluekorteille voi kertyä tietoa usean vuoden ajan, eli ne ovat päivitettävissä tarpeen mukaan. Aluekortit kerätään nk. aluekortistoon, jota täydennetään vuosittain uusin neuvonta-alueiden aluekorteilla (Liite 3). Tilannekatsaus ja aluekortit laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Molemmat raportit ovat julkisia, ja ne on tarkoitettu kaikkien alalla toimivien käyttöön – ne ovat siis työkaluja sekä asukkaille, kunnille että alan muille toimijoille. Raportit tulevat saataville hankkeen verkkosivuilla ja aluekorttien alueita voi tarkastella myös kartalla.

2 Toiminta ja tulokset

2.1 Organisointi, suunnittelu ja seuranta

Hanketta toteutettiin hankesuunnitelman sekä tarkennettujen työohjelmien pohjalta. Ohjausryhmä varmistti työskentelyn suuntaviivat sekä seurasi hankkeen etenemistä. Ohjausryhmä kokoontui viisi kertaa: 5.5.2017, 21.5.2017, 28.9.2017, 1.3.2018 ja 7.6.2018 joista kaksi ensimmäistä LINKKI 2016-hankkeen ja viimeinen LINKKI 2018-hankkeen ohjausryhmän ohessa. Kokoukset liittyivät pääasiassa maksatuskausiin ja niissä käytiin läpi ja hyväksyttiin hankkeen ajankohtaiset väliraportit ja kuulumiset. Hankkeen ohjausryhmän ohella työskentelyä jatkoi myös Länsi-Uudenmaan hajajätevesityöryhmä, jota täydennettiin ja päivitettiin kuntakokousten ohessa kuntien uusilla työntekijöillä. Työryhmää tiedotettiin ajankohtaisista aiheista sähköpostitse ja se kutsuttiin koolle kerran 28.9.2017, jolloin keskusteltiin lakimuutosten tuomista haasteista sekä kuntien uusista käytännöistä. Kaikissa kunnissa järjestettiin kuntakohtaiset suunnittelukokoukset, eli nk. kuntakokoukset, joiden tarkoituksena oli koota kunkin hanke kunnan eri sektorit saman pöydän ääreen valitsemaan neuvonta-alueita, päivittämään jätevesitietoutta sekä pohtimaan kunnan käytäntöjä jätevesien suhteen.

Hankkeen toimintaa suunnattiin ja seurattiin ohjausryhmässä, joka koostui osallistujakuntien, toteuttajan ja rahoittajien edustajista:

- Hanko / vs. ympäristönsuojelupäällikkö Maria Eriksson (sijaisena vs. ympäristönsuojelupäällikkö Ville Wahteristo)
- Inkoo / ympäristöpäällikkö Patrik Skult
- Karkkila / ympäristötarkastaja Martti Kujansuu, Pirjo Siik
- Kirkkonummi / ympäristöpäällikkö Sari Soini (sijaisenaan vs. ympäristötarkastaja Elina Salo)
- Lohja / johtava ympäristötarkastaja Auli Kokkonen (sijaisenaan ympäristötarkastaja Eija Kanninen)
- Raasepori / ympäristölautakunnan jäsen Göran Karlsson (sijaisenaan ympäristötarkastaja Jouni Stordell)
- Siuntio / ympäristötarkastaja Anu Hynninen (sijaisenaan Jaana Röytiö)
- Vihti / ympäristötarkastaja Tanja Mikkola (sijaisenaan ympäristötarkastaja Sanna Hilska)
- Uudenmaan ELY-keskus / insinööri Ilkka Juva
- Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry / toiminnanjohtaja Jaana Pönni

2.1.1 Työntekijät

Hankkeen vastuullisena vetäjänä toimi LUVY:n toiminnanjohtaja Jaana Pönni. Hankkeessa on 1.4.2016 lähtien työskennellyt noin 67 % työajalla projektipäällikkö (asiantuntija Minttu Peuraniemi) sekä seuraavat jätevesineuvojat:

- vanhempi neuvoja Virve Ståhl 1.5.-11.8.2017
- vanhempi neuvoja Karolina Örnmark 1.8.2017-31.5.2018 n. 80 % työajalla
- jätevesineuvoja Hanna Keinänen 15.5.- 31.12.2017
- jätevesineuvoja Tiina Asp 1.6.2017-31.5.2018, n. 25 % työajalla
- jätevesineuvoja Linnea Skogberg 1.6.-31.8.2017
- jätevesineuvoja Jenny Wikström 1.6.-31.8.2017
- jätevesineuvoja Päivi Piironen 1.6.-31.8.2017

Hankkeen paikkatietoa ja tiedonhallintaa kehitti projektipäällikön kanssa LUVY:n paikkatietosuunnittelija Sini Pöytäniemi. Hankkeen toteuttamiseen on pienimuotoisesti osallistunut myös muuta LUVY:n henkilökuntaa hankesuunnitelman mukaisesti.

Neuvojatiimi koostui ympäristöalan osaajista, vastavalmistuneista sekä opintojensa loppuvaiheessa olevista henkilöistä ympäristösuunnittelun (AMK), maantieteen, geologian ja biologian alalta. Vanhemmilla neuvojoilla oli molemmilla usean vuoden kokemusta jätevesineuvontatyöstä, yhdellä neuvojalla oli aiempaa kokemusta jätevesineuvontatyöstä ja loput neuvojoista olivat ensi kertaa mukana jätevesineuvonnassa. Yhteensä hankkeella oli käytössään n. 41 htkk:n työntekijäresurssi, josta puolet kohdistui pelkästään kartoitus- ja neuvontakäyntien toteuttamiseen. Loput ajasta käytettiin käyntien suunnitteluun sekä valmisteluun, kuntakontaktien ylläpitoon, tiedotukseen, raportointiin (sis. aluekortistot jne.) sekä hankkeen tilaisuuksien valmisteluun ja kehittämistyöhön, kuten tiedonhallintapilottiin ja vesiensuojelullisen kokonaitarkastelun tekemiseen.

2.2 Laatu- ja neuvontamateriaali

Uudet neuvojat saivat perehdytyskoulutuksen 15.-17.5. ja lisäksi kolme neuvojaa osallistui Suomen ympäristökeskuksen neuvokoulutuksiin 7.4 ja 12.5. Monitorointi toteutettiin niin, että vanhempi neuvoja monitoroi muita neuvoja. Monitoroinnit toteutettiin viikolla 28 (10.7-14.7). Palautekysely asukkaille toteutettiin loppukeväästä 2018 (kohta 2.2.2).

Neuvontapakettiin kuului vuonna 2017 seuraavat dokumentit:

- Kaikille jaettava materiaali
- Jätevesiopas (SVYL) tai Kesämökin jätevesiopas (Jässi-jätevesihanke)
- Hanke-esite (LUVY)
- Selvityslomake (SVYL), tarvittaessa
- Nykyisen järjestelmän yleiset käyttö- ja huolto-ohjeet (SVYL), tarvittaessa
- Toimenpidepäiväkirjamalli (LUVY)
- Jäteveden ympäristöhaitat-esite (LUVY)

Uudistamistarpeessa oleville jaettava materiaali

- Kuntakohtainen etenemishoje uudistajalle yhteystietoineen (LINKKI-hanke)
- Lista kunnan alueella toimivista suunnittelijoista (SVYL)
- Lista asetuksen vaatimuksista suunnitelmalle ja/tai ohje siitä miten valmistautua suunnitteluun (LUVY), tarvittaessa
- Mallisuunnitelma (LUVY), ainakin selailtavaksi

Tarvittaessa jaettiin tai esiteltiin

- Ulkohuussin kunnostusohje (SVYL)
- Kuivakäymäläesite (Huussi ry)
- Karttoja esimerkiksi pohjavesialueen rajauksista (Kunnat/LUVY)
- Vesiosuuskuntaopas (LUVY)
- Hyvä kaivo-esite (Ympäristöhallinto)
- Esite ehdotetuista lainsäädännön muutoksista (SYKE)

Selailukappaleina maastossa oli mukana tarvittaessa

- Kunnan ympäristönsuojelumääräykset ja/tai muut kunnan antamat ohjeet
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Selvitys eri järjestelmien hankinta- ja käyttökustannuksista (SVYL)

2.2.1 Annetut neuvot

Kartoitus- ja neuvontakäynnillä keskityttiin selvittämään järjestelmän uudistamistarpeen laatu sekä ohjaamaan asiakkaat tarvittavan ammattilaisen puoleen. Jätevesijärjestelmien uudistamistarve käy ilmi tilannekatsauksesta (liite 8) sekä kiinteistöikäntien yhteenvedosta (liite 2). Erityisesti uudistamistarpeessa olevilla kohteilla käytiin läpi mahdolliset kohteeseen sopivat jätevesijärjestelmätyypit sekä muut parannustoimet. Tämän kaltaisista neuvoista pyrittiin pitämään kirjaa SYKE:n toimittaman ohjeen mukaisesti. Peruseriaate neuvonnassa on, että asiakkaalle esitellään systemaattisesti, mutta lyhyesti, kaikki eri järjestelmätyypit. Syvällisemmin tutustutaan niihin, jotka kiinteistöllä pintapuolisen tarkastelun pohjalta olisivat mahdollisia sekä niihin, joita kohtaan asukas osoittaa erityistä kiinnostusta. Neuvojan esittelemiin järjestelmätyyppeihin vaikuttaa siis sekä lähtötilanne että asukkaan kiinnostuksen kohteet. Näiden kirjaaminen vaihtelee kohteen mukaan.

2.2.2 Palaute asukkailta

Neuvonnan vaikuttavuutta selvitettiin asukkaille lähetetyllä palautekyselyllä. Palautekysely toteutettiin keväällä 2018, jolloin käynnistä oli kulunut 7-10 kuukautta. Palautekyselyn kohdealueiksi valittiin neuvonta-alueita vuodelta 2017 niin, että ne kattoivat yhden alueen kultakin hankkeessa toimineelta neuvojalta. Palautekyselyn vastausprosentti (30 %) oli hieman suurempi kuin aikaisemmin ja asukkailta saatu palaute vastasi tuloksiltaan edellisinä vuosina tehtyjä palautekyselyitä. Yleisesti asukkailta saatu palaute neuvonnasta oli positiivista. Kartoitus- ja neuvontakäynnit olivat sujuneet hyvin, neuvoja pidettiin mukavina ja asiallisina ja käynnin parhaina puolina pidettiin saatua henkilökohtaista informaatiota.

Palautekyselyn kysymykset painottuivat viestintään sekä mahdollisiin korjaus- ja muutostöihin. Tarkoituksena oli selvittää lainsäädäntömuutosten vaikutusta uudistamisaikatauluihin sekä sopivia viestintäkanavia muutoksista kertomiseen. Tulosten perusteella vastaajien oli vaikea arvioida, milloin heidän kiinteistöllään olisi tulossa jätevesijärjestelmän uudistamisen laukaisevaa remontointia ja samalla selvisi, ettei varsinaisiin parannustoitteisiin ole ryhdytty. Viestinnän osalta perinteiset mediat, kuten sanomalehdet, olivat vastaajien mielestä sopivimpia kanavia viestiä jätevesiasioista. Lisäksi informaatiota toivottiin mm. uutisista ja ajankohtaisohjelmista sekä yleisötilaisuuksista, kuten alueen jätevesi-illoista. Tämän perusteella voidaan todeta, että tiedotus sekä sen eri kanavat ovat entistäkin tärkeämpiä tulevaisuudessa. Jätevesiasioiden oikeanlainen ja asiallinen informaatio on olennainen asia, kun asukkaita motivoidaan uudistamaan jätevesijärjestelmiä. Palautekyselyn johtopäätökset lyhyesti:

- Asiakkaat ovat tyytyväisiä toteutettuun neuvontaan, mutta asukkaat eivät ole ryhtyneet uudistamaan jätevesijärjestelmäänsä.
- Neuvonnassa tulee keskittyä jatkossa lainsäädännön aikarajan sijasta ympäristövaikutuksiin, tiedotuksen tulee olla monikanavaista.
- Rakennusvalvontaviranomaisen tulee varmistaa, että jätevesijärjestelmän kunnostamistarve tarkistetaan lupavaiheessa.
- Palautekyselyn toteuttamistapaa tulee kehittää, mm. sähköisellä palautelomakkeella ja palautemahdollisuuden markkinoimisella neuvontakäyntien yhteydessä.

2.3 Kiinteistökohtaista neuvontaa 816 kiinteistöllä ja 875 kohteella

Kiinteistökohtainen neuvonta, johon kuuluu kartoitus- ja neuvontakäynnit valituilla alueilla sekä pyyntökäynnit, tavoitti yhteensä 816 kiinteistöä ja 875 jätevesikohdetta. Näin ollen Länsi-Uudenmaan haja-asutuksen neuvontahankkeissa vuosina 2009–2017 toteutettujen kartoitus- ja neuvontakäyntien määrä lähestyi 7 000 käynnin rajapyykkiä. Pyyntökäyntien määrä oli yhteensä 4 kpl. Ympäri vuotista ja vapaa-aajan asutusta oli suhteessa 36/64. Kohteista puhdistusvaatimusten piirissä (vähäistä suuremmat jätevesimäärät) oli noin 63 %. Akuutissa uudistamistarpeessa oli lähes yhtä suuri osuus jätevesijärjestelmistä kuin aiempina vuosina, siis noin 41 %. Lähtötilanne vaihteli alueelta toiselle riippuen jätevesijärjestelmistä sekä asutuksen iästä. Tilannekatsaukseen (liite 8) on koottu jäteveden käsittelyn tilanne kaikilla kiinteistökohtaisen neuvonnan kohteilla.

Kuva 4. Neuvoja kurkkaamassa kaivoon.

2.3.1 Kartoitus- ja neuvontakäynnit 16 alueella

Kartoitus- ja neuvontakäynnit toteutettiin yhteensä 16 alueella, joista kahdella neuvontaa jatkettiin edellisiltä vuosilta. Näillä alueilla kartoitettiin 816 kiinteistöä. Näin ollen vuosina 2009 - 2017 toteutetut kartoitus- ja neuvontakäynnit kattavat nykyisellään 161 aluetta. Neuvontakäyntien toteuma oli keskimäärin 68,5 %, toteuman aluekohtainen vaihteluväli oli 50 - 90 %. Vuonna 2017 toteumat olivat samaa tasoa kuin vuonna 2016 ollen hieman alhaisempia kuin edellisinä vuosina. Aluekohtainen toteuma käy ilmi taulukosta 2. Jäteveden käsittelyn tilanne näillä alueilla ilmenee aluekortistosta (liite 3).

Taulukko 2. Neuvonnan toteutuminen kunnittain/alueittain kiinteistöinä LINKKI-2017-hankkeessa sekä muut kartoitus- ja neuvontakäynnit, joista ei muodostu LINKKI-hankkeelle kuluja:

Kunta	Alue	Kuvaus	Kiinteistö- määrä	Käyntiä toteutunut	Toteuma %
Inkoo	Degerön itäpuoli	LINKKI-2017	83	63	76
	Stävö	LINKKI-2017	38	27	71,5
Karkkila	Karjaanjoen varsi	LINKKI-2017	18	13	72
	Vuotinainen ja Valkjärvi	LINKKI-2017	40	27	67,5
Kirkkonummi	Vitträsk*/Svartvikin alue	LINKKI-2017	170	115	68
	Humaljärvi/Veklahti	LINKKI-2017	205	117	57
Lohja	Valkjärvi ja Iso Ruokjärvi	LINKKI-2017	101	79	78
	Pyöli	LINKKI-2017	120	101	84
	Vanhakyläntie	Hiidenveden kunnostus-hanke	42	35	83
Raasepori	Raaseporin joen valuma- alue*	LINKKI-2017	26	13	50
	Norrby	LINKKI-2017	88	51	60
	Ansku	LINKKI-2017	38	23	60,5
Siuntio	Kalliojärvi	LINKKI-2017	17	9	53
	Suolampi ja Nummijärvi	LINKKI-2017	45	30	66
	Backa/ Träskkulla	LINKKI-2017	52	33	63
Vihti	Tervalampi ja Huhmarjärvi	LINKKI-2017	127	76	60
	Pyyntökäynnit			4	
Yhteensä			1210	816	

* Jatkoa edellisvuoden työlle.

2.3.2 Kertausneuvonta: 30 kontaktia

Kertausneuvontaa toteutettiin Hangossa, jossa se kohdistettiin vuosina 2010-2015 neuvotuille kiinteistöille, joiden uudistamistarve oli akuutti. Kohderyhmäksi rajattiin ne kohteet, jotka eivät sisällyneet edellisvuoden kertausneuvontaan, eli joille ei ollut saatavilla puhelinnumeroa. Kohderyhmään kuului yhteensä 79 kiinteistöä ja 87 kohdetta. Kertausneuvonnalla tavoitettiin yhteensä 30 kiinteistöä, jolloin toteuma oli 38 %. Suurimmalla osalla neuvotuista ei oltu tehty mitään uudistamista neuvontakäynnin jälkeen, mutta 27 % oli liittynyt viemäriverkostoon ja 13 % oli uudistanut oman järjestelmänsä. Tulos oli hieman edellisvuoden tulosta positiivisempi, mihin voi vaikuttaa ero menettelytavassa. Yhteenveto kampanjasta on liitteenä 4.

2.3.3 Yleisneuvonnan ja yksilöllisen neuvonnalla 260 kontaktia

Hankkeessa keskityttiin kiinteistökohtaiseen neuvontaan, erityisesti kartoitus- ja neuvontakäyntien toteuttamiseen. Paikallisten toimijoiden pyynnöstä hanke järjesti kaksi neuvontapistettä erilaisissa kesätapahtumissa. Hanketta pyydettiin myös pitämään asiantuntijaluentoja erilaisissa tilaisuuksissa. Tilaisuuksien osallistujamäärät vaihtelivat 3-50 välillä (Taulukko 3).

Jätevesineuvojat olivat tavoitettavissa puhelimitse ja sähköpostitse. Yhteydenottoja neuvonta-alueiden ulkopuolelta tuli näiden kanavien kautta 46 kappaletta, lisäksi muutama neuvottava tuli oma-aloitteisesti tapaamaan neuvoja toimistolle. Neuvonta-alueilta tulleita käynnin korvaavia puhelinneuvontoja tai neuvontapaketin lähettyksiä tehtiin yhteensä 74 kappaletta.

Taulukko 3. Eri tapahtumien henkilökohtaiset- ja yleisneuvontakontaktit.

	Neuvontapisteen kontaktit	Luennon kuulijat, kpl
Puujärviseminaari 7.7.2017 ja Puujärvipäivät 8.7.2017	50	20
Hormajärven kesäjuhla 29.7.2017	3	
Enäjärvipäivät 12.8.2017		15
Ilmoniemen tieosuuskunnan kesäjuhla		22
Antskogin kyläseuran vuosikokous 7.4.2018		15
Lähdejärven ympäristönsuojeluyhdistyksen vuosikokous 8.4.2018		15
Yhteensä	53	87

2.4 Tiedotus

Hankkeen toiminnasta ja ajankohtaisista asioista tiedotettiin verkkosivujen, mediatiedotteiden, uutiskirjeen sekä sähköpostin välityksellä. Hanke ylläpiti Länsi-Uudenmaan hajajätevesihankkeen verkkosivuja osoitteissa hajavesi.fi ja glesbygdensvatten.fi. Hanke tiedotti toiminnastaan viidellä asiapitoisella mediatiedotteella (kaikki liitteenä 5):

- Onko sinulla Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi? (2.6.2017)
- Missä kunnossa mökkisi jätevesijärjestelmä ja vedenhankinta ovat? (28.7.2018)
- Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi 2017 löytyy Siuntiossa (6.10.2018)
- Haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyn käännekohta? (14.12.2018)
- LINKKI 2017-hankkeen loppuseminaarissa pureudutaan jäteveden käsittelyyn ranta-alueilla (22.3.2018)

Tiedotteiden pohjalta paikallislehdistössä on ilmestynyt aiheeseen liittyviä juttuja, joiden sävy on ollut myönteinen tai neutraali. Yleensä paikallislehdet ovat julkaisseet tiedotteet sellaisenaan. Hanke piti myös omaa osiotaan LUVY:n uutiskirjeessä, joita toimitettiin hankkeen aikana 11 kappaletta. Jätevesiviikkoon 2018 osallistuttiin some-kampanjalla.

Jätevesiviikon some-kampanja

LINKKI-hanke osallistui valtakunnallisen jätevesiviikon 2018 valmisteluun ja toteutukseen some-kampanjalla. Jätevesiviikon some-kampanjassa laadittiin seitsemän jätevesiteemaista Facebook-päivitystä (Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry), joista osaa sponsorointiin. Sponsoroidulla päivityksellä oli 1126 henkilön kattavuus ja sillä saatiin yhteensä 40 klikkausta. Sponsorointi maksoi 30 € ja keskimääräinen sitoutumishinta oli 0,75 €. Kampanjalla tavoitettiin yhteensä 46 tykkäystä ja 8 jakamista, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tämä johtui varmaan vähemmästä sponsoroinnista. Käyttöön otettiin myös Twitter, jossa jaettiin omia ja muiden tweetejä. Yhteensä tweetit saavuttivat 4606 näyttökertaa ja aiheuttivat 49 kertaa toimintaa. Jätevesiviikon jälkeen hankkeelle tuli tavallista runsaammin neuvontapyyntöjä ja yhteydenottoja, joten viestinnän voi olettaa tavoittaneen kohderyhmää kohtuullisesti.

2.5 Muu kehittäminen ja kokemusten vaihto

Hanke osallistui aktiivisesti ja pyynnöstä haja-asutuksen jätevesialan yleiseen kehittämistoimintaan. Aktiiviset kehittämistoimet liittyivät haja-asutuksen vesihuollon tiedonhallintaan sekä uudistuneesta lainsäädännöstä viestimiseen (mm. Uudenmaan ELY-keskuksen kaavoituksen vesihuolto-ohjeistuksen päivitys, jätevesiviikon suunnittelu ympäristöministeriössä).

Hanke osallistui Korjausneuvojen vuosipäivään ympäristöministeriössä 22.11.2017 ajankohtaiskatsauksella. Muiden neuvontajärjestöjen kanssa tehdystä yhteistyöstä tärkeimmäksi nousi Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n työryhmätyöskentelyyn osallistuminen haja-asutuksen jätevesiasioissa (kokoukset 7.9.2017 ja 9.5.2018). Hankkeen henkilöstö kehitti osaamistaan osallistumalla tietosuoja- ja -turvakoulutukseen Karjaalla 24.10.2017, Sosiaalisen median koulutukseen Helsingin yliopistolla 30.10.2017, KVVY:n jätevesiseminaariin Hä-

meenlinnassa 2.11.2017, Suomenlahti-seminaariin Uudenmaan ELY-keskuksessa 25.1.2018, VEMALA-koulutukseen 8.2.2018 ja sidosryhmäpäivään 21.11.2017 Suomen ympäristökeskuksessa. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuttiin seuraamalla mm. Village Waters-hanketta ja antamalla tietoa Suomen lainsäädännöstä ruotsalaiselle Havs- och vattenmyndighet:lle.

Hankkeen tuloksista on tiedotettu alueen kuntia ja viranomaisia, ELY-keskusta, yhteistyöhankkeita ja muita sidosryhmiä sekä asukkaita mediatiedotuksen kautta ja suoraan. Hankkeen tulokset ja tuotokset on myös asetettu tai asetetaan julkiseksi hankkeen verkkosivuille. Hankkeen loppuseminaarissa ”Jäteveden käsittely ranta-alueilla” 27.3.2018 esiteltiin menneen vuoden kartoitus- ja neuvontatyön tuloksia sekä muita ajankohtaisia asioita. Osallistujia tilaisuudessa oli 40. Seminaarin ohjelma ja osallistujalista ovat liitteenä 6.

2.5.1 Vesiensuojelullinen kokonaistarkastelu

Vesiensuojelullinen kokonaistarkastelu tehtiin pilottina jokaisessa kunnassa paikallisen vesistökuormitusvaikutuksen havainnollistamiseksi (liite 7). Kuormitusvaikutuksia tarkasteltiin ympäristöhallinnon VEMALA-kuormitusmallinnuksen avulla ja sen kohteeksi valittiin kustakin hankekunnasta yksi mielenkiinnon kohteena oleva alue. Kullekin alueelle laskettiin ensiksi vuoden 2017 kokonaisfosforikuormitus ja tämän jälkeen mallinnettiin vastaava kuormitus sillä oletuksella, että perustason puhdistusvaatimustaso olisi alueilla jo toteutunut. Kokonaisfosforikuormitus ja sen lähteet vaihtelivat huomattavasti eri pilottialueilla. Haja-asutuksen fosforikuormitus oli suurin Gennarbyvikenillä (Hangon pilottialue), kun taas pienintä se oli pienimmissä vesistöissä Vihdin Kypärijärvellä, Karkkilan Vaskijärvellä sekä Inkoon Linkullanjärvellä. Parhaimmillaan peruspuhdistustason saavuttaminen vähentäisi kokonaiskuormitusta jopa 50 %:lla (Gennarbyviken), mutta pienimmillään vaikutus olisi vain 4 %.

Vesiensuojelullinen kokonaistarkastelu tuotti mielenkiintoista lisäaineistoa neuvontaan, ja sen hyödyntämistä neuvonnassa kehitetään jatkohankkeessa. Tarpeelliseksi katsotaan vastaavan mallinnuksen toteuttamisen mahdollisuuksien mukaan jokaisella neuvonta-alueella. Huomionarvoista on, että neuvonta tuottaa nykyisellään aineistoa, jonka avulla mallinnusta voisi tarkentaa huomattavasti, mutta aineiston sisällyttäminen malliin on vielä ajatuksen tasolla.

2.5.2 Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi- kampanja

Neuvontahanke halusi kesällä 2017 korostaa hyvän juomaveden laadun merkitystä järjestämällä Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi 2017-kilpailun. Elokuun loppuun asti länsi-uusimaalaiset sekä alueen kesämökkiläiset saivat toimittaa tietoja kaivoistaan kolmessa eri kilpailusarjassa: rengas- tai lähdekaivot, porakaivot sekä ammattilaisarja elinkeinonharjoittajien kotitalousvesille. Kilpailun alkukarsinta perustui analyysituloksiin ja kaivon rakenteisiin. Asiantuntijaraati kävi tarkasti läpi osallistujien tiedot ja valitsi laatukriteereiden perusteella loppukilpailuun päässeet kaivot. Loppukilpailussa makuraati valitsi näistä parhaan kaivoveden maun ja ulkonäön perusteella.

Kokonaisuudessaan kilpailuun osallistui yhteensä kahdeksan kaivon omistajaa, kaikki porakaivosarjaan. Vain neljällä osallistujista oli osoittaa alle kolme vuotta vanhat kaivoveden analyysitulokset, mikä oli yksi osallistuskriteereistä. Loppukilpailuun valittiin kaksi porakaivoa. Loppukilpailu järjestettiin Tammisaareissa Artesaaniruuan SM-kisojen yhteydessä 5.10.. Kolmihenkinen makuraati maisteli vuorotellen kilpailijoiden kaivovesiä ja valitsi yhdessä voittajan. Porakaivojen sarjassa parhaaksi valittiin siuntiolaisen Tomas Sundholmin kaivovesi. Makuraadin jäsenet kehuivat molempia loppukilpailussa olleita vesiä ja pitivät niitä laadukkaina. Makuraati oli kuitenkin yksi-mielinen päätöksessään. Makuraadin kuvaus voittajavedestä oli: aromikas, maistuva, pehmeän makuinen, ei sivumakua.

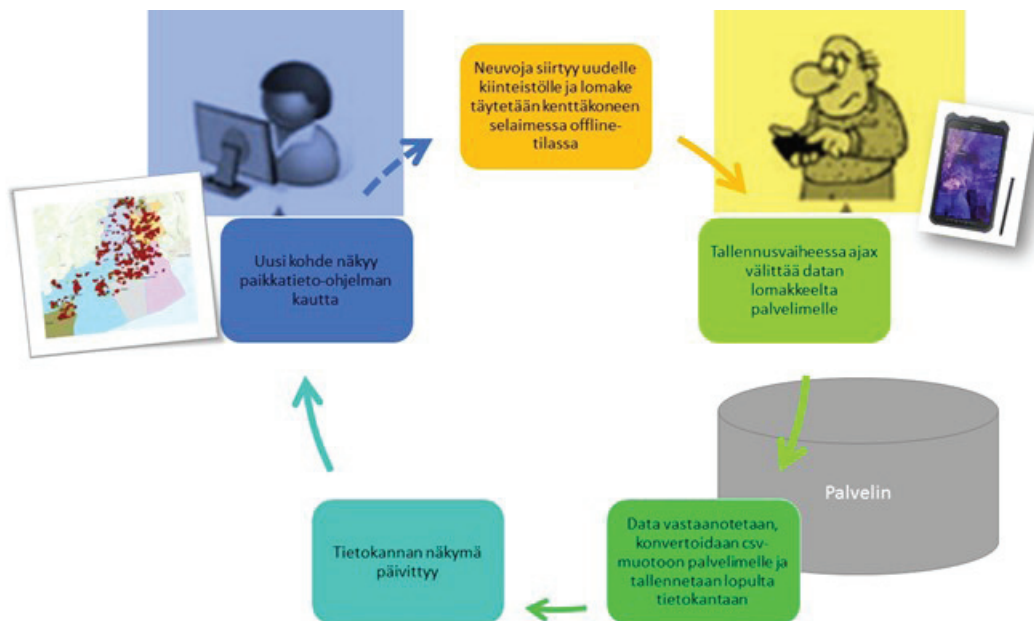
2.5.3 Tiedonhallinnan kehittäminen

Haja-asutuksen vesihuollon tiedonhallinnan haasteet ovat olleet hankkeen toimialueen kunnissa jatkuva huolenaihe jo vuosikymmenen ajan. Jäteveden käsittelytiedot ovat hajallaan kiinteistöillä ja vain uusimpien kohteiden osalta kuntien käytössä (lupamenettelyt). Talusvesikaivojen tiedot ovat vain kiinteistöjen omistajille, koska kaivot eivät ole luvanvaraisia. Haja-asutuksen jätevesijärjestelmien riskejä ei voida arvioida näiden tietojen, erityisesti sijaintitietojen, puuttuessa. Tiedonhallinnan haasteisiin pyritään vastaamaan Kehä-hankkeessa, jonka kanssa yhteistyössä tiedonhallintaa on lähdetty kehittämään. Vuonna 2017 viriteltiin yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen Hajavesitieto-hankkeen ja HAMK:ssa valmistelussa olleen BSR-hankkeen WaterScope kanssa (13.10.2017).

Jätevesineuvonnassa on vuodesta 2009 lähtien kerätty tietoja jäteveden käsittelyn tilasta kiinteistökohtaisesti. Tämä tieto siirrettiin tarkoitusta varten kehitettyyn paikkatietokantaan (PostgreSQL ja PostGIS paikkatietolaajennos) LINKKI 2016-hankkeen ja Kehä-hankkeen yhteistyönä. Tietokantatyön rinnalla kehitettiin sähköistä tiedonkeruuta, jotta tieto kulkisi kiinteistöltä suoraan tietokantaan reaaliajassa. Sähköisen tiedonkeruun kenttälomakkeen suunnittelun pohjana käytettiin kartoitus- ja neuvontakäynnin muistiolomaketta sekä uutta tietokantaa. Vanhaan muistioon verrattuna kenttälomaketta pyrittiin selkeyttämään visuaalisesti ja rakentamaan se siten, että virhemerkinnät vähenisivät (kirjoitusvirheet ja virheellinen tietotyyppi → rajoitetut tietotyypit sekä valmiit vaihtoehdot) ja koordinaatin poimiminen helpottuisi. Vanhan lomakkeen ominaisuuksista pyrittiin pitämään mm. läpinäkyvyys kerätystä tiedosta asiakkaan suuntaan (tulostusnäkyvä), sekä joustava tiedonkeruutapa.

LINKKI 2017- ja Kehä-hankkeen yhteistyönä luotiin sähköinen tiedonkeruulomake kartoitus- ja neuvontatyön käyttöön. Kenttälomaketta testattiin kentällä syksyn 2017 viimeisillä käynneillä, ja kokemusten pohjalta kenttälomake viimeisteltiin varsinaista käyttöönottoa varten kevättalvella 2018. Kenttälomake sijaitsee käytännössä LUVY:n suojatulla palvelimella ja sitä käytetään selaimella (kuva 5). Lomake toimii sekä tablettikoneella että pöytäkoneella. Selaimista parhaiten lomakkeen kanssa yhteen toimii Firefox. Kenttälomake täytetään kiinteistökäynnillä ja tiedot tallentuvat laitteen välimuistiin, kunnes ne lähetetään csv-muodossa LUVY:n suojatulle palvelimelle. Siellä tieto konvertoidaan tietokantamuotoon ja tietokannasta luotu koostenäkyvä päivittyy siten, että juuri kerättyä tietoa on mahdollista tarkastella esim. paikkatieto-ohjelmassa (esim. QGIS) valmiiksi symboloituna vaikka annettujen arvioiden mukaan. Neuvoja voi halutessaan tarkastella juuri kerättyä tietoa QField-ohjelman avulla kenttäkoneesta käsin. Tietoa voi tarkastella graafisesti myös tietokantamuodossa esim. pgAdmin-ohjelmalla. Kehitetty kenttälomake on määrä ottaa päivittäiseen käyttöön LINKKI 2018-hankkeessa.

Uudistuksen ansiosta neuvonnan työvaiheista poistuu työläs tiedon tallennus, joka on aiemmin tehty paperilta käsin laajaan excel-taulukkoon siirtämällä ja johon on voinut kuluu neuvojaa kohti 0,5-1 päivää viikossa. Samalla virhemerkintöjen määrä vähenee ja neuvonnassa kerätty data yhdenmukaistuu ja raportointi helpottuu. Kenttälomakkeen kehittämisen ohella on selvitetty ja suunniteltu tiedon sähköisen jakamisen mahdollisuuksia kuntaan. Tavoitetilana on, että kunta voisi salatun yhteyden avulla hakea tiedot havainnollisesti symboloituna omaan paikkatieto-ohjelmaansa katsottavaksi (esim. rajapintaratkaisu). Myös muita tiedon jaon vaihtoehtoja tutkittiin. Jakamista kehitetään edelleen Kehä-hankkeessa.

Kuva 5. Kartoitus- ja neuvontakäynnin tiedonkeräyksen tiedonkulkumalli.

2.6 Raportointi ja tuotokset

Hankkeessa laadittiin kaikkien vuonna 2017 tehtyjen neuvontakäyntien pohjalta Haja-asutuksen jätevedet Tilanekatsaus 2017 (liite 8). Jokaisesta läpikäydystä alueesta laadittiin aluekortti (16 kpl) (liitteenä 3), ja kahta edellisvuosina laadittua korttia päivitettiin täydentyneellä tiedolla (nämä ja aiemmat aluekortit löytyvät sähköiseltä kartalta osoitteesta www.hajavesi.fi).

3 Kulut ja rahoitus

Hankkeelle budjetoitiin alun perin, hankesuunnitelman 28.11.2016 mukaan, yhteensä 253 542 € kulut. Rahoituspäätöksen mukaan hankkeelle myönnettiin neuvonta-avustusta 92 600 € ja lisärahoitusta 57 400 € (yhteensä 149 980 €). Haettua alhaisemman rahoituksen myötä työtä rajattiin työsuunnitelmalla, jossa otettiin huomioon myös saatavilla ollut omarahoitus. Hankkeen budjetiksi muodostui 194 796 €.

Taulukko 4. Hankkeen suunnitellut ja toteutuneet rahoitusosuudet.

Rahoitus, €	Hankkeen korjattu budjetti	Toteuma yhteensä
Omarahoitus	44 816	43 573
Neuvonta-avustus	92 580	92 580
Lisärahoitus	57 400	57 400
Yhteensä	194 796	193 553

**Omaraha koostuu kuntien yhdistykselle hajajätevesihankkeen toteuttamista varten maksamasta vapaaehtoisesta lisjäsenmaksusta, jonka suuruus varmistui alkuvuodesta 2017. Lisäksi osa kunnista maksaa korotettua lisjäsenmaksua jolla kasvatetaan kunnan kartoitus- ja neuvontakäyntien määrää.*

Hankkeen toteutuneet kulut olivat yhteensä 193 553 €. Kulut koostuvat suurimmaksi osaksi (n. 77 %) palkka- ja henkilöstökuluista sekä niihin liittyvistä vuokratuloista (n. 6 %). Hallinnon kulut, sekä muut kulut (mm. esitteet ja laitteet jne.) muodostivat noin 10 % kokonaiskuluista, matkakulujen osuus oli n. 8 %. Alla kuluerittely momentteittain.

Taulukko 5. Hankkeen kokonaisbudjetti sekä kustannustoteuma maksatuskausittain.

Kustannusarvio ja toteutuneet kulut, €	Korjattu budjetti 2017-2018	Toteuma jaksolta 2017	Toteuma jaksolta 2018	Toteuma yhteensä
Palkka- ja henkilöstökulut	145 656	102 288	46 299	148 586
Vuokratulot	11 000	12 419	2 393	14 812
Matkakulut	16 000	10 878	575	11 453
Hallinnon kulut ja muut kulut	22 140	10 989	7 713	18 701
Yhteensä	194 796	136 573	56 980	193 553

4 Johtopäätökset ja jatkotyötarve

LINKKI 2017-hanke tavoitti kartoitus- ja neuvontakäynneillään yhteensä 816 kiinteistöä, mikä ylitti asetetun tavoitteen 700 käyntiä. Yhteensä hankkeessa saatiin 1076 neuvontakontaktia. Kartoitus- ja neuvontakäynteihin suhtauduttiin myönteisesti ja saatu palaute neuvonnasta oli pääasiassa positiivista. Hankkeen myötä kartoitus- ja neuvontakäynnillä kartoitettujen kohteiden määrä läheni 7 000 ja alueen jäteveden käsittelyn tilasta voitiin tehdä uusi tilannekatsaus, joka oli kahdeksas laatuaan. Hanke laati vuoden aikana läpikäytyistä alueista tiivistelmät, aluekortit, joilla täydennettiin Länsi-Uudenmaan hajajätevesihankkeen aluekortistoa. Aluekortit julkaistiin myös molemmilla kotimaisilla kielillä internetissä havainnollisessa karttamuodossa. Hanke hoiti käytännössä toiminta-alueellaan jätevesiaiheisen tiedottamisen.

Neuvontaa saaneiden asukkaiden tietotaito on noussut merkittävästi ja odotuksena on, että he osaavat toteuttaa aikanaan tekemänsä uudistamiset laadukkaasti. Kerätyn palautteen perusteella alueen asukkaat ovat olleet tyytyväisiä neuvontahankkeeseen ja he ovat kokeneet sen auttavan heitä toimissaan. Vuonna 2017 tilanne haja-asutuksen jätevesien käsittelyn alalla oli virkeämpää kuin aiempina vuosina. Lainsäädännön muuttu-

essa neuvonta joutui taas kerran sopeutumaan uusiin pykäliin: neuvontamateriaali sekä neuvonnan käytännöt päivitettiin. Neuvonnassa painotettiin entistä enemmän jäteveden käsittelystä koituvia ympäristöhyötyjä, mm. järjestämällä tiedotuskampanja talousjätevesistä. Neuvonnassa otettiin käyttöön moderneja viestintäkanavia, kuten sosiaalinen media. Neuvonnan sisältöä lähdettiin kehittämään paikallisempaan suuntaan pilotoimalla vesiensuojelullista kokonaistarkastelua, jossa hyödynnettiin VEMALA-mallinnusta. Näitä suuntaviivoja kannattaa seurata myös jatkohankkeissa.

Myös tiedonhallintaa edistettiin hankkeessa yhteistyössä Kehä-hankkeen kanssa. Raportoinnissa pystyttiin hyödyntämään edellishankkeessa kehitettyä paikkatietokantaa ja lisäksi testattiin ja toteutettiin jatkohanketta varten sähköinen tiedonkeruulomake. Uudelta tiedonkeruullailta odotetaan aikasäästöä tiedon tallennuksessa ja raportoinnissa. Jatkokehittelyn kohteena on tiedon turvallinen jakaminen havainnollisessa muodossa kuntiin, esimerkiksi rajapinnan kautta. Paremman tiedonhallinnan kautta voitaneen jatkossa arvioida paremmin mm. valvontatyön tarvetta. Tilannekatsauksen mukaan hankealueen jokaisessa kunnassa olisi tarpeen uudistaa yli 500 jätevesijärjestelmää vuodessa, jotta jätevesijärjestelmät tulisivat kuntoon kuntien hajajätevesiyhteistyön strategian määrävuoteen 2021 mennessä. Näistä osa on siirtymäajan piirissä (ranta- tai pohjavesialueiden kohteet) ja ne tulisi saattaa kuntoon 30.10.2019 mennessä.

Perusneuvontatyötä ei tule jatkossakaan unohtaa, koska alueella on vielä tuhansia, arviolta 29 000, kiinteistöjä vailla tarjottua neuvontaa (ks. Taulukko 6). Kerätyn tiedon jatkotyöstö yhdistettynä neuvottujen kiinteistöjen tukemiseen jatkotoimissa edesauttaa jätevesiuudistuksen toteutumista.

Taulukko 6. Arvio LINKKI 2017-hankkeen toiminta-alueen hajakiinteistöistä, näillä tehdyn neuvontatyön määrä.

Kunta	Haja-asutus- kiinteistöjä yhteensä (arvio)	Kartoitus- ja neuvontakäyntiä tarjottu kiinteistölle	Kartoitus- ja neuvontakäynti tehty (2009–2017)		Kontaktointimattomia kiinteistöjä jäljellä 2018-
Hanko	900	591 kpl	466 kpl	52 %	309
Inkoo	3 200	1 068 kpl	798 kpl	25 %	2 132
Karkkila	1 300	474 kpl	348 kpl	27 %	826
Kirkkonummi	5 800	1 125 kpl	733 kpl	13 %	4 675
Lohja	11 800	2 194 kpl	1 553 kpl	13 %	9 606
Raasepori	8 400	1 406 kpl	832 kpl	10 %	6 994
Siuntio	2 000	1 141 kpl	810 kpl	40 %	859
Vihti	5 400	1 720 kpl	1 252 kpl	23 %	3 680
Yhteensä	38 800	9 719 kpl	6 792 kpl	18 %	noiin 29 081

5 Sammanfattning

Projektet LINKKI 2017 nådde genom karterings- och rådgivningsbesök totalt 816 fastigheter, vilket överskred målsättningens 700 besök. Sammanlagt fick 1076 rådgivningskontakter i projektet. Inställningen till karterings- och rådgivningsbesöken var god, och även den emottagna responsen från rådgivningsbesöken var mestadels positiv. Genom projektets karterings- och rådgivningsbesök steg de besökta objekten nästan upp till 7 000, och på basis av informationen som samlades in uppgjorde projektet en lägesrapport över avloppsvattenreningen i Västra Nyland, den åttonde av sitt slag. Projektet uppgjorde sammanfattningar, s.k. områdeskort, över de genomgångna områdena. Områdeskorten fördes samman med Västra Nylands avloppsvattenprojekts områdesregister. Områdeskorten publicerades även på båda inhemska språken i ett överskådligt kartformat på internet. Projektet tog i praktiken hand om avloppsrelaterade informeringen på funktionsområdet.

Sakkunskapen hos de invånarna som fått rådgivning har stigit märkvärdigt, och förväntningarna är att de kan i sinom tid förverkliga de förnyanden som behövs med bra kvalitet. På basen av den samlade responsen har områdets bosatta varit nöjda med rådgivningsprojektet, och har upplevt det som hjälp i handlingen. Under året 2017 var situationen gällande avloppshanteringens förnyande vid glesbygdens avsevärt piggare i jämförelse med

föregående år. I och med att lagstiftningen ändrade, var man åter igen tvungen att anpassa sig till nya paragrafer: rådgivningsmaterialen samt rådgivningspraxisen uppdaterades. I rådgivningen betonades mer än tidigare miljönyttorna med avloppsvattnets behandling, bl.a. genom att ordna en informeringskampanj om avloppsvatten. I rådgivningen togs i bruk moderna kommunikationskanaler, så som sociala medier. Man började utveckla rådgivningens innehåll mot ett lokalare håll genom att göra pilotförsök på vattenskyddslig översiktsgranskning, i vilken man utnyttjade VEMALA-simulering. Dessa riktlinjer är lönsamt att använda även i uppföljande projekt.

Även informationshanteringen främjades i projektet i samarbete med Kehä-projektet. I rapporteringen kunde man utnyttja geospatiala databasen utvecklad för det föregående projektet. Utöver detta prövades och verksättdes den elektroniska informationsuppsamlingsblanketten för det uppföljande projektet. Den nya elektroniska informationsuppsamlingsmodellen förväntas att spara tid i rapporteringen och vid uppgifternas överföring. Som utvecklingsobjekt fungerar ännu den säkra överföringen av information till kommunerna på ett åskådligt sätt, till exempel genom systemgränssnitt. Med bättre informationshantering torde man i framtiden bättre kunna bedöma bl.a. behovet av övervakningsarbete. Enligt lägesrapporten borde över 500 avloppsvattensystem förnyas varje år i varje kommun på projektområdet, för att avloppsvattensystemen skulle vara i skick innan det utsatta mållåret 2021 i kommunernas strategi för samarbetet gällande glesbygdens avloppsvatten. En del av dessa omfattas av övergångsperioden (objekt på strand- och grundvattenområden), och bör förnyas innan 30.10.2019

Basrådgivningsarbetet ska ändå inte glömmas i fortsättningen heller, för det finns ännu tusentals, uppskattningsvis 29 000, fastigheter som är utan rådgivning (se Tabell 7). Den insamlade informationens ytterligare bearbetning kopplat till att stödandet av de fastigheter som fått rådgivning i fortsatta åtgärder främjar verkställningen av avloppsvattenförnyelsen.

Tabell 7. Uppskattning av LINKKI 2017-projektets glesbygdens fastigheter inom verksamhetsområdet, och genomfört rådgivningsarbete.

Kommun	Glesbygdens fastigheter totalt (uppskattning)	Karterings- och rådgivningsbesök erbjudits till fastigheter	Karterings- och rådgivningsbesök gjorda (2009–2017)		Fastigheter kvar att rådge 2018-
Hangö	900	591 kpl	466 kpl	52 %	309
Ingå	3 200	1 068 kpl	798 kpl	25 %	2 132
Karkkila	1 300	474 kpl	348 kpl	27 %	826
Kyrkslätt	5 800	1 125 kpl	733 kpl	13 %	4 675
Lojo	11 800	2 194 kpl	1 553 kpl	13 %	9 606
Raseborg	8 400	1 406 kpl	832 kpl	10 %	6 994
Sjundeå	2 000	1 141 kpl	810 kpl	40 %	859
Vicktis	5 400	1 720 kpl	1 252 kpl	23 %	3 680
Totalt	38 800	9 719 kpl	6 792 kpl	18 %	ca 29 081

Liitteet

- Liite 1.** Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet
- Liite 2.** Yhteenveto kiinteistökäynneistä, SYKE:n ohjeen mukaan
- Liite 3.** Aluekortisto 2017
- Liite 4.** Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto
- Liite 5.** Mediatiedotteet
- Liite 6.** Jätevesiseminaarin ohjelma ja osallistujat
- Liite 7.** Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto
- Liite 8.** Tilannekatsaus

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

ARVIO
jätevesijärjestelmän
uusimistarpeesta

TAUSTATIEDOT:

Neuvojan nimi /organisaatio/allekirjoitus		Kiinteistökäynnin päivämäärä:
Kiinteistön osoite, postinumero ja postitoimipaikka tai rekisterinro:		
Kiinteistönomistaja/edustaja:		Kiinteistön käyttö: ☐ ympärivuotinen asuminen ☐ vapaa-ajan asuminen, käyttö _____
<i>Nimi ja allekirjoitus</i>		
Selvitys jätevesijärjestelmästä olemassa ☐ kyllä ☐ ei	Käyttö- ja huolto-ohjeet olemassa ☐ kyllä ☐ ei	Ikäperusteisen vapautuksen edellytykset olemassa ☐ kyllä ☐ ei
Kartoitus- ja neuvontakäynnillä päädyttiin pintapuolisen tarkastelun jälkeen siihen, että käytössä on		

JOHTOPÄÄTÖS JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN UUSIMISTARPEESTA*:

☐	Jätevesijärjestelmä ei nykyisellään täytä puhdistusvaatimuksia ☐ Järjestelmä uusittava viimeistään 31.10.2019 ☐ Järjestelmä uudistetaan erillisen aikataulun mukaisesti Huomioita:
☐	☐ Järjestelmää kunnostettava tai tehostettava ☐ Järjestelmän toimivuutta seurattava Suositellut toimenpiteet:
☐	Järjestelmä kunnossa <i>Järjestelmän asianmukainen toimivuus edellyttää hyvää huoltoa käyttö- ja huolto-ohjeiden mukaisesti.</i>
☐	Vähäinen jätevesimäärä <i>Puhdistusvaatimus (YSL 527/2014) ei koske tätä kohdetta nykyisellään.</i> Kuvaus jätevesimäärästä: ☐ Suositellut pienet parannukset:

*Johtopäätös tehty pintapuolisen tarkastelun ja kiinteistökäynnillä saatujen tietojen perusteella. Jos tilanne muuttuu, on uusimistarve arvioitava uudelleen.

MUISTILISTA JATKOTOIMENPITEISTÄ

Selvitys laaditaan	Järjestelmän kunnostustoimet tehdään mahd. pian
Jätevesisuunnitelma teetetään	Säiliöt tyhjennetään viimeistään _____
Toimenpidelupa uudistamiseen haetaan	Toimivuuden seurantatoimenpiteet tehdään
Järjestelmä uusitaan viimeistään _____	Määräaikaishuollot:
Muuta:	

KIINTEISTÖLLE ANNETTU TIEDOKSI SEURAAVAT OHJEET JA ESITTEET:

JÄTEVESIOPAS-esite/Kesämökin JÄTEVESIOPAS-esite	Esite hankkeesta
Yleiset käyttö- ja huolto-ohjeet	Käyttöpäiväkirjamalli
Kuntakohtainen ohje toimenpideluvasta	Lista suunnittelijoista
Lista suunnitelman sisältövaatimuksista	Selvityslomake
Muuta:	

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

BEDÖMNING
 av avloppssystemets
 förnyelsebehov
BAKGRUNDSINFORMATION:

Rådgivarens namn/organisation/underskrift:		Datum för fastighetsbesök:
Fastighetens adress, postnummer och -anstalt eller registernr:		
Fastighetsägare/representant: <i>Namn och underskrift</i>		Fastighetens användning: ☐ fastbosättning ☐ fritidsbosättning, användning _____
Utredning över avloppssystemet ☐ finns ☐ finns inte	Bruks- och underhållsanvisningar ☐ finns ☐ finns inte	Förutsättningar för befrielse på grund av ålder ☐ ja ☐ nej
Vid karterings- och rådgivningsbesöket fastställdes utifrån den ytliga kontrollen att systemet som används är		

SLUTSATS OM AVLOPPSSYSTEMETS FÖRNYELSEBEHOV*:

☐ 	I nuläget uppfyller avloppssystemet inte reningskraven ☐ Systemet skall förnyas senast 31.10.2019 ☐ Systemet förnyas enligt en skild tidtabell Observera:
☐ 	☐ Systemet skall repareras eller effektiveras ☐ Systemets funktionsduglighet skall följas upp Rekommenderade åtgärder:
☐ 	Systemet i skick <i>För att systemet skall fungera ordentligt förutsätts bra skötsel i enlighet med bruks- och underhållsanvisningarna.</i>
☐ 	Små mängder vatten <i>Reningskravet (YSL 527/2014) berör i nuläget inte det här objektet, systemet är alltså i skick.</i> Beskrivning av avloppsvattenmängden: ☐ Rekommenderade små ändringar:

*Slutsatsen grundar sig på en ytlig kontroll och information som har fåtts under fastighetsbesöket. Om situationen ändras bör förnyelsebehovet utredas på nytt.

MINNESLISTA FÖR FORTSATT ÅTGÄRDER

Utredning uppgörs	Systemets reparationsåtgärder görs så fort som möjligt
Plan över avloppssystem uppgörs (av planerare)	Behållarna töms senast _____
Åtgärdstillstånd för förnyande ansöks	Funktionsdugligheten uppföljs
Systemet förnyas senast _____	Tidsbundet underhåll:
Övrigt:	

INFORMATION SOM GIVITS TILL FASTIGHETEN I FORM AV FÖLJANDE ANVISNINGAR OCH BROSCHYRER:

AVLOPPSVATTENGUIDE-broschyr/Sommarstugans AVLOPPSVATTENGUIDE-broschyr	Broschyr om projekt
Allmänna bruks- och underhållsanvisningar	Modell på bruksdagbok
Kommunvis anvisning för åtgärdstillstånd	Lista över planerare
Lista över kraven på planens innehåll	Utredningsblankett
Annat:	

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Id-nummer:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

AVLOPPSVATTEN
pm för fastighetsbesök
2017

1/5

INSAMLING AV UPPGIFTER

Rådgivarens namn /organisation/underskrift	Datum
Fastighetsägare/representant:	
<i>Detta är en kvittering på att rådgivningsbesöket har gjorts på plats med ovan nämnda person närvarande</i>	
☐ De uppgifter som samlas in under rådgivningsbesöket ges till vederbörande myndighet	

FASTIGHETENS UPPGIFTER

Fastighetsregisternummer	Fastighetens lov, lovnr ☐ RAVA ☐ TFSUJ ☐ YS ☐ VI
Gatuadress	Fastighetens/tomtens/gårdsplanens areal (ha) ☐ > 0,5
Postnummer och -anstalt	Byggnader:

LÄGE, SPECIALOMRÅDE

Grundvattenområde
 Strandområde
 Tätbebyggt område
 Utvecklingsområde för vattentjänster
 Från förordningen avvikande bestämmelser
 Annat, vad?

AVSTÅND

	m	S1	U1	S2	U2
Strandlinjen					
Hushållsvattenbrunn					
Dike					
Annat					
S=System, U=Utlopp					

FASTIGHETENS ANVÄNDNING och BYGGNADER

☐ Året runt, fast bosättning	☐ Deltids-/fritidsboende	sommars		vinter	
Inväsnare / användare: _____ st. (max. _____)	veckoslut, _____ st.				
Bostadshusets areal: _____ m ²	hela veckor, _____ st.				
☐ Skild bastu ☐ små vattenmängder*	enstaka dagar (ej övernattnig)				
☐ Utedass ☐ traditionellt ☐ annat**	fortgående, _____ mån				
	användningsdagar totalt, _____				
	st.				
☐ Annan byggnad:	☐ Ej vattenanvändning				

VATTENANSKAFFNING

☐ Ansluten till vattenledningsnätet:	☐ Kommunal	☐ Vattenandelslag	☐ Annat
☐ Egen brunn:	☐ Borrbrunn:	☐ Ringbrunn:	☐ Gemensam brunn:
☐ Inburet vatten:	☐ Sommarvattenledning		
☐ Vatten tas från sjön	☐ Annan vattenresurs:		
☐ Vattenmätare används	Brunns koordinater P-	I-	

UTRUSTNING

☐ WC	☐ **DT	☐ Separerande***	☐ Brännande
☐ Diskmaskin	☐ Inomhus-DT	☐ Komposterande	☐ Annat:
☐ Tvättmaskin	Tillverkare/modell:		
☐ Dusch	☐ Använder fosfatfria/milda tvättmedel		
☐ Bastu	☐ Övrig utrustning:		
☐ Varmvattenberedare, volym _____ liter	☐ Genomströmningsvärmare		
☐ Uppskattad vattenanvändning _____ l/pers/dygn (m ³ /år)			
☐ Förändringar i utrustning förväntas ske inom 5 år			

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Id-nummer:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

AVLOPPSVATTEN
pm för fastighetsbesök
2017

2/5

AVLOPPSSYSTEM

☐ 1-rörssystem	☐ 2-rörssystem	☐ Inget avlopp
Separering av WC-vatten möjligt		☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
☐ *** Avskiljning av urin, vart?		☐ Avskiljning av avföring, vart?
☐ Vakuumtoalett, leds vart?		☐ Annat, vad? (t.ex. köket skilt)

AVLOPPSSYSTEMETS UPPGIFTER

Byggnadsår:	Ändringar gjorda:
☐ Planerare:	☐ Montör:
☐ Ansvarig arbetsledare:	☐ Granskad i byggnadsskedet, vem?
☐ Plan/utredning	☐ Bruks- och underhållsanvisningar
☐ Bruksdagbok	☐ Kvitton
☐ Konstruktion och funktion granskad med 10 års mellanrum (Obs. sluten tank skilt)	
☐ Underhållsavtal, företag:	
☐ Dimensioneringens invånarantal _____ st.	☐ Dimensionerad vattenmängd _____ l/pers/dygn
☐ Iakttaga funktionsstörningar:	
☐ Reningsresultatet undersökts	År: _____
Provtagningsmöjlighet ja ☐ nej ☐	☐ Obehandlat avloppsvatten
☐ Skild provtagningsbrunn	☐ Behandlat avloppsvatten

UTLOPP

Koordinater P= _____ I= _____	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Dike	☐ Marken (fyll även i enkel markbehandling)
☐ Täckdike	☐ Vattendrag
☐ Utlopp under byggnaden	☐ Vet ej
☐ I terrängen/på marken	☐ Utlopp på grannens tomt
☐ Annat: _____	☐ Servitut

 *ENKEL MARKBEHANDLING eller UTLOPPSSYSTEM

Koordinater P= _____ I= _____	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Stenöga eller infiltreringsbrunn (strecka under)	☐ Infiltreringsrör
Volym: _____ m ³	Längd: _____ m
☐ Vegetationszon	☐ Fabrikstillverkad konstruktion, så som bastuboll
areal: _____ m ²	Volym: _____ m ³
☐ Vet ej	☐ Slamavskiljare
☐ Annat: _____	

Id-nummer:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

**AVLOPPSVATTEN
pm för fastighetsbesök
2017**

3/5

 SEDIMENTERINGSBRUNN
 allt avloppsvatten endast toalettavatten endast gråvatten

Koordinater P=	I=	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
Byggnadsår:	Delar: _____ st.	
Volym totalt: _____ m ³	☐ Nuvarande tömningsintervall: _____ ggr/år	
Tömmare:		
☐ Plast	☐ Glasfiber	
☐ Stål	☐ Betong	
☐ Annat, vad?	☐ Vet ej	
☐ T-stycken	☐ Botten	
☐ I alla delar ☐ Inte i sista	☐ I alla delar ☐ Inte i sista	

 MINIRENINGSVERK
 allt avloppsvatten endast toalettavatten endast gråvatten

Koordinater P=	I=	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Tillverkare	☐ (Vuosi) Modell	
☐ Biologisk process:	☐ Aktivslam	☐ Biofilter ☐ Biorotor
☐ Kemisk process:	☐ Kemikaliepåfyllning _____ ggr/_____	
Funktion	☐ Kontinuerlig	☐ Sats
☐ Tömningsintervall för (överskotts)slam: _____ ggr/(år/mån)	☐ Restaurering av filtermaterial: _____ ggr/(år/mån)	
Vart förs slammet:	Restaureringsmetod:	
☐ Kontroll av den biologiska processen _____ ggr/(år/mån/vecka)		
☐ Kontroll av den kemiska processen _____ ggr/(år/mån/vecka)		

 SLUTEN TANK
 allt avloppsvatten endast toalettavatten endast gråvatten

Koordinater P=	I=	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Övriga fraktioner som leds i tanken:		
☐ Diskvatten		
☐ Plast	☐ Glasfiber	
☐ Stål	☐ Betong	
☐ Annat:	☐ Vet ej	
☐ Volym: _____ m ³	☐ Överflynnadslarm	
☐ Nuvarande tömningsintervall: _____ ggr/år	☐ Tömmare:	
☐ Granskning med 5 års mellanrum		

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Id-nummer:

_____ / _____ / _____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

**AVLOPPSVATTEN
pm för fastighetsbesök
2017**

4/5

 INFILTRATIONSANLÄGGNING allt avloppsvatten endast toalettwater endast grävwater

Koordinater P=	I=	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Sedimenteringsbrunn		☐ Fältets areal: _____ m ²
☐ Infiltreringsrör: _____ st.		☐ Luftningsrör: _____ st.
☐ Berg	☐ Sand	☐ Självjord
☐ Lera	☐ Torv	☐ Färdigt paket
☐ Grus, kross	☐ Annat:	Beskrivning:
☐ Jordmånens lämplighet undersökt		
När/Hur:		
☐ Effektiviserad infiltration med hjälp av spridnings- och tillväxtunderlag, märke/modell:		
☐ Effektiviserad fosforrening, vad?		
☐ Grundvattnets högsta nivå: _____ m under markytan		

 MARKBÄDD allt avloppsvatten endast toalettwater endast grävwater

Koordinater P=	I=	Skick ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Sedimenteringsbrunn		☐ Fältets areal: _____ m ²
☐ Infiltreringsrör: _____ st.		☐ Luftningsrör: _____ st.
☐ Uppsamlingsbrunn		☐ Isolering från marken:
☐ Filtermaterialets lämplighet undersökt __. __. __ (datum)		
Metod:		
☐ Effektiviserad infiltration med hjälp av spridnings- och tillväxtunderlag, märke/modell:		
☐ Färdigt paket, märke:		
☐ Effektiviserad fosforrening (i bruk/endast installerad)		
☐ Förfällning		☐ Efterfällning
☐ Inbyggd i bädden		☐ Annat, vad?

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Id-nummer:

_____ / _____ / _____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

AVLOPPSVATTEN pm för fastighetsbesök 2017

5/5

SLUTSATSER– Vid besöket kom man fram till följande slutsatser angående avloppssystemets förnyelsebehov:

☐	Systemet uppfyller inte kraven	☐ system skall förnyas senast 31.10.2019
		☐ system skall förnyas enligt en skild tidtabell
☐	☐ Systemet kräver reparationsåtgärder eller små förbättringar	
	☐ Systemet kräver uppföljning	
☐	Systemet är i nuläget i skick	
☐	Avloppsvattenmängden är i nuläget liten och systemet kräver inga åtgärder	
	☐ Bedömning kunde inte göras:	
	Förutsättning för befrielse på grund av ålder	☐ Ja ☐ Nej

SLUTSATSER – Alternativ och åtgärder föreslagna till invånaren

Dokumentation av systemet/preliminär tidtabell	
☐ Uppgörande av utredning /	☐ Uppgörande av plan /
☐ Allmänna bruks- och underhållsanvisningar lämnades på fastigheten	
Reparation av avloppssystemet/minskande av belastningen	
☐ Byte från WC till torrtoalett eller torrtoalett för extrabruk	☐ Byte från WC till en snålspolande vattenklosett
☐ Användning av milda tvättmedel	☐ Effektivisering av fosforrening
☐ Reparation av sedimenteringsbrunnar	☐ Tillägg av delar i sedimenteringsbrunnar
☐ Tillägg av överflylnadslarm i slutna tank	☐ Annat, vad?
Förnyande av avloppssystemet, ledande av avloppsvattnet...	
☐ till slutentank ☐ svart ☐ grått	
☐ till markbehandling, vilken väljs av planeraren	☐ till infiltrationsanläggning
☐ till markbädd	☐ till grävattenfilter
☐ till minireningsverk	☐ Annat, vad?
☐ Behandling av avloppsvatten tillsammans med grannarna	☐ Anslut till avloppsnät
☐ Broschyr över olika alternativ lämnad på fastigheten	

TILLÄGGSINFORMATION/MINNESANTECKNINGAR

Rätt till att använda foton

☐ Foton får användas på nätsidor och i rådgivningssyfte (om människor med i bilden)
☐ Foton får användas inom föreningen

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Id-nummer:

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

HAJAJÄTEVESI kiinteistökäynnin muistio 2017

1/5

KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNTI

Neuvojan nimi /organisaatio/allekirjoitus	PVM
Kiinteistönomistaja/edustaja:	
<i>Tämä on kuittaus siitä, että neuvontakäynti tehty paikan päällä yllämainitun henkilön läsnä ollessa</i>	
☐ Neuvontakäynnillä kerätyt tiedot toimitetaan kunnan ao. viranomaiselle	

KIINTEISTÖN PERUSTIEDOT

Kiinteistörekisteritunnus	Kiinteistön mahdolliset luvat ☐ RAVA ☐ TFSU ☐ YS ☐ VI
Katuosoite	Kiinteistön/tontin/pihapiirin pinta-ala (ha) ☐ > 0,5
Postinumero- ja toimipaikka	Rakennukset:

SIJAINTI ERITYISALUEELLA

- Pohjavesialue
 Ranta-alue
 Tiiviisti rakennettu alue
 Vesihuollon laajennusalue
 Alueella asetuksesta poikkeavia määräyksiä
 Muu, mikä?

ETÄISYYDET

	m	J1	P1	J2	P2
Rantaviiva					
Talousvesikaivo					
Oja					
Muu					

J=järjestelmä, P=purkupaikka

KIINTEISTÖN KÄYTTÖASTE ja RAKENNUKSET

☐ Ympärivuotinen, kiinteä asuminen	☐ Osa-aikainen/vapaa-ajan asuminen	kesä	talvi
Asukkaita / käyttäjiä: _____ kpl (max. _____)	viikonloppuisin, _____ kpl		
Huoneistoala: _____ m ²	kokonaisia viikkoja, _____ kpl		
☐ Erillinen sauna ☐ vähäinen vesimäärä*	yksittäisiä päiviä (ei yöpymistä)		
☐ Ulkokäymälä ☐ perinteinen ☐ muu**	jatkuvasti, _____ kk		
☐ Muu rakennus:	käyttöpäiviä yhteensä, _____ kpl		
	☐ Ei vedenkäyttöä		

VEDENHANKINTA

☐ Liittynyt vesijohtoverkoston:	☐ Kunnan	☐ Vesiosuuskunnan	☐ Muu
☐ Oma kaivo:	☐ Porakaivo	☐ Rengaskaivo	☐ Yhteinen kaivo:
☐ Kantovesi:		☐ Kesävesijohto	
☐ Vesi otetaan järvestä	☐ Muu vesilähde:		
☐ Vesimittari käytössä	Kaivon koordinaatit: P=	I=	

VESIVARUSTELU

☐ WC	☐ **DT	☐ Erotteleva***	☐ Tuhkaava
☐ Tiskikone	☐ Sisä-DT	☐ Kompostoiva	☐ Muu:
☐ Pyykkikone	Valmistaja/malli:		
☐ Suihku	☐ Käytetään fosforittomia/mietoja pesuaineita		
☐ Sauna	☐ muu varuste:		
☐ Lämminvesivaraaja, tilavuus _____ litraa	☐ Lämpövoitelämmitin		
☐ Arvioitu veden käyttö _____ l/hlö/vrk (m ³ /vuosi)			
☐ Seuraavan 5 vuoden aikana on odotettavissa muutoksia varustelutasossa			

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

HAJAJÄTEVESI kiinteistökäynnin muistio 2017

2/5

VIEMÄRÖINTI

☐ 1-putkiviemäröinti	☐ 2-putkiviemäröinti	☐ Ei viemäröintiä
WC:n erillisviemäröinnin mahdollisuus		☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei tietoa
☐ ***Virtsan erillisviemäröinti, mihin?		☐ Ulosteen erillisviemäröinti, mihin?
☐ Alipainekäymälä, minne johdetaan?		☐ Muuta, esim. keittiö erillisviemäröity?

JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN TIEDOT

Rakennusvuosi:	Tehdyt muutokset:
☐ Suunnittelija:	☐ Rakentaja/asentaja:
☐ Vastaava työnjohtaja:	☐ Tarkastettu rakennusvaiheessa, kuka?
☐ Suunnitelma/selvitys	☐ Käyttö- ja huolto-ohjeet
☐ Toimenpidepäiväkirja	☐ Kuitit
☐ Rakenteen ja toimivuuden tarkistukset 10 vuoden välein (huom. umpisäiliö erikseen)	
☐ Huoltosopimus, yritys:	
☐ Mitoituksen asukasmäärä _____ kpl	☐ Mitoituksen vesimäärä _____ l/hlö/vrk
☐ Havaitut toimintahäiriöt:	
☐ Puhdistustulos tutkittu	Vuosi:
Näytteenottomahdollisuus ☐ on ☐ ei	☐ Käsittelemätön jätevesi
☐ Erillinen näytteenottoaivo	☐ Käsitelty jätevesi

JÄTEVEDEN PÄÄSTÖ/PURKU

koordinaatit: P= _____ I= _____	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Oja	☐ Maaperä (täytä myös yksinkertainen maaperäkäsittely)
☐ Salaoja	☐ Vesistö
☐ Purku rakennuksen perustuksissa	☐ Ei tietoa
☐ Maastoon/maan pinnalle	☐ Purku naapurin tontille
☐ Muu:	☐ Rasite olemassa

 ***YKSINKERTAINEN MAAPERÄKÄSITTELY tai PURKUJÄRJESTELY**

koordinaatit: P= _____ I= _____	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Kivipesä tai imeytyskaivo (alleiviivaa)	☐ Imeytysputki
Tilavuus: _____ m ³	Pituus: _____ m
☐ Kasvillisuusaareke	☐ Tehdasvalmisteinen rakenne, kuten saunapallo:
pinta-ala: _____ m ²	Tilavuus: _____ m ³
☐ Ei tietoa	☐ Saostusosa tai -säiliö:
☐ Muu:	

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

HAJAJÄTEVESI kiinteistökäynnin muistio 2017

3/5

SAOSTUSSÄILIÖ kaikki jätevedet vain käymälävedet vain harmaat jätevedet

koordinaatit: P=	I=	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
Rakennusvuosi:	Osioita: _____ kpl	
Tilavuus yhteensä: ___ m ³	☐ Nykyinen tyhjennysväli: ___ krt/vuosi Tyhjentäjä:	
☐ Muovi	☐ Lasikuitu	
☐ Teräs	☐ Betoni	
☐ Muu, mikä?	☐ Ei tietoa	
☐ T-haarat	☐ Pohja	
☐ Kaikissa osioissa ☐ Ei viimeisessä	☐ Kaikissa osioissa ☐ Ei viimeisessä	

PIENPUHDISTAMO kaikki jätevedet vain käymälävedet vain harmaat jätevedet

koordinaatit: P=	I=	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Valmistaja	☐ (Vuosi) Malli	
☐ Biologinen prosessi:	☐ Aktiiviliete	☐ Biosuodin ☐ Biooottori
☐ Kemiallinen prosessi:	☐ Kemikaalin lisäys _____ krt/_____	
Toiminta	☐ Jatkuvatoiminen	☐ Panos
☐ (Ylijäämä)lietteen tyhjennys: ___ krt/(vuosi/kk)	☐ Suodatinmateriaalin kunnostus: ___ krt(vuosi/kk)	
Minne liete viedään:	Kunnostustapa:	
☐ Biologisen prosessin toimivuus tarkistettu _____ krt/(vuosi/kk/viikko)		
☐ Kemiallisen prosessin toimivuus tarkistettu _____ krt/(vuosi/kk/viikko)		

UMPISÄILIÖ kaikki jätevedet vain käymälävedet vain harmaat jätevedet

koordinaatit: P=	I=	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Säiliöön johdettavat muut jakeet:		
☐ Tiskivedet		
☐ Muovi	☐ Lasikuitu	
☐ Teräs	☐ Betoni	
☐ Muu:	☐ Ei tietoa	
☐ Tilavuus: _____ m ³	☐ Täyttymishälytin	
☐ Nykyinen tyhjennysväli: _____ krt/vuosi	☐ Tyhjentäjä:	
☐ Tarkistukset 5 vuoden välein		

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

HAJAJÄTEVESI kiinteistökäynnin muistio 2017

4/5

IMEYTYSKENTÄ tai -OJASTO kaikki jätevedet vain käymälävedet vain harmaat jätevedet

koordinaatit: P=	I=	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Saostussäiliö	☐ Kentän pinta-ala: _____ m ²	
☐ Imeytysputket: _____ kpl	☐ Tuuletusputket: _____ kpl	
☐ Kallio ☐ Hiekka	☐ Omatekoinen	
☐ Savi ☐ Turve	☐ Valmis paketti	
☐ Sora, murske ☐ Muu:	Kuvaus:	
☐ Maaperän soveltuvuus tarkistettu		
Milloin/miten:		
☐ Tehostettu imeytys levitys- ja kasvualustojen avulla, merkki/malli:		
☐ Tehostettu fosforinpoisto, mikä?		
☐ Pohjaveden ylin pinnankorkeus: _____ m maanpinnan alapuolella		
Tarkistettu (milloin/miten):		

MAASUODATTAMO kaikki jätevedet vain käymälävedet vain harmaat jätevedet

koordinaatit: P=	I=	Kunto ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2
☐ Saostussäiliö	☐ Kentän pinta-ala: _____ m ²	
☐ Imeytysputket: _____ kpl	☐ Tuuletusputket: _____ kpl	
☐ Kokoomakaivo	☐ Eristys muusta maasta:	
☐ Suodatusmateriaalin soveltuvuus tarkistettu __. __. __ (pvm)		
Menetelmä:		
☐ Tehostettu suodatus levitys- ja kasvualustojen avulla, merkki/malli:		
☐ Valmis paketti, merkki:		
☐ Tehostettu fosforinpoisto (käytössä/vain asennettu)		
☐ Esisaostus	☐ Jälkisaostus	
☐ Rakennettu kenttään	☐ Muu, mikä?	

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

____/____/____

Kartoitus- ja neuvontakäyntien keskeiset lomakkeet

**HAJAJÄTEVESI
kiinteistökäynnin
muistio 2017**

5/5

JOHTOPÄÄTÖKSET – Käynnillä tultiin seuraavaan johtopäätökseen jätevesijärjestelmän uusimistarpeen suhteen:

☐	Järjestelmä ei täytä vaatimuksia	☐ uusittava 31.10.2019 mennessä
		☐ erillisen aikataulun mukaan
☐	☐ Järjestelmä vaatii kunnostustoimia tai pieniä parannuksia	
	☐ Järjestelmä vaatii seurantaa	
☐	Järjestelmä nykyisellään kunnossa	
☐	Jätevesimäärä vähäinen nykyisellään, järjestelmä ei vaadi toimenpiteitä	
	☐ Johtopäätöstä ei voitu tehdä:	
	Ikäperusteisen vapautuksen edellytykset olemassa	☐ Kyllä ☐ Ei

JOHTOPÄÄTÖKSET – Asukkaalle esitellyt vaihtoehdot ja ehdotetut toimet

Jätevesijärjestelmän dokumentointi / alustava aikataulu	
☐ Laaditaan selvitys /	☐ Laaditaan suunnitelma /
☐ Yleiset käyttö- ja huolto-ohjeet jätetty kiinteistölle	
Jätevesijärjestelmän kunnostaminen / kuormituksen vähentäminen	
☐ WC:n vaihto kuivakäymäläksi tai kuivakäymälä lisäkäymäläksi	☐ WC:n uusiminen vähän vettä käyttäväksi huuhtelukäymäläksi
☐ Mietojen pesuaineiden käyttö	☐ Fosforinpoiston tehostaminen
☐ Saostussäiliöiden kunnostus	☐ Saostussäiliöiden osioiden lisäys
☐ Hälyttimen lisääminen umpisäiliöön	☐ Muu, mikä?
Jätevesijärjestelmän uudistaminen, jätevesien johtaminen...	
☐ umpisäiliöön ☐ mustat ☐ harmaat	
☐ maapuhdistamoon, jonka tyyppin suunnittelija valitsee	☐ imeytyskenttään
☐ maasuodattamoon	☐ harmaavesisuodattimeen
☐ laitepuhdistamoon	☐ muu, mikä?
☐ Jätevesien käsittely naapureiden kanssa yhteisessä järjestelmässä	☐ Liittyminen viemäriverkostoon
☐ Esite vaihtoehdoista jätetty kiinteistölle	

LISÄTIETOJA/MUISTIINPANOJA**Kuvien käyttöoikeus**

☐ Saa käyttää verkkosivuilla ja neuvontatarkoituksiin (jos ihmisiä mukana)
☐ Saa käyttää vain yhdistyksen sisäisesti

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
 Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
 puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
 www.luvy.fi
 Y-tunnus 0213960-4

Tunnistenumero:

YHTEENVETO KIIINTEISTÖKÄYNNNEISTÄ

LINKKI 2017-hanke

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke (LINKKI 2017) toteutti jätevesineuvontaa kahdeksan kunnan alueella vuonna 2017. LINKKI 2017-hanketta rahoitettiin osittain ympäristöministeriön harkinnanvaraisilla neuvonta-avustuksilla. Avustukseen liittyvän yleissuunnitelman sekä neuvokoulutuksen ohessa annettujen ohjeiden mukaan Suomen Ympäristökeskukselle tulee toimittaa erityinen yhteenveto kiinteistökäynneistä. Ohjeessa on annettu taulukko, jonne tulee täyttää tietoja erilaisessa uudistamistarpeessa olevien järjestelmätyyppien lukumääriä ja prosenttiosuuksia. Eri hankkeiden täyttämien taulukoiden pohjalta lienee tarkoitus vetää yhteen jäteveden käsittelyn tilannetta valtakunnallisesti.

LINKKI 2017-hankkeessa kartoitus- ja neuvontakäyntejä tehtiin yhteensä 816 kiinteistöllä. Näillä kiinteistöillä oli yhteensä 875 jätevesikohdetta*, joiden kuvaus on koottu ”Haja-asutuksen jätevedet - Tilannekatsaus 2017”-julkaisuun. Jätevesikohteet luokiteltiin niiden uudistamistarpeen perusteella neljään luokkaan (punainen: järjestelmä ei nykyisellään täytä puhdistusvaatimuksia; keltainen: järjestelmä vaatii kunnostusta, pienimuotoista parantamista tai toimivuuden seuranta; vihreä: jätevesijärjestelmä kunnossa; sininen: vähäiset jätevesimäärät). Luokittelu perustuu arviointikriteereihin (Peuraniemi 2012).

Taulukossa esitetyt lukumäärät on poimittu samoista tiedoista, kuin em. tilannekatsauksen. Tiedot on raportoitu 859 kohteen osalta, koska aineistossa oli 14 poikkeamaa sekä kahdelle (2) kiinteistölle ei voitu jättää arviota uudistamistarpeesta. Koska näkökulma on hieman eri (kohteet/kiinteistöt), voivat lukumäärät poiketa toisistaan. Poikkeavuudet kohdistuvat todennäköisesti järjestelmiin, joissa WC-vedet ja muut jätevedet käsitellään erikseen tai joissa wc-vesiä ei ole (kohta 2, vapaa-ajan asutus), koska kiinteistöt, joilla yleisimmin on kaksi jätevesikohdetta ovat vapaa-ajan asuntoja joissa syntyy vain harmaata jätevettä. Ikävapautetut kiinteistöt on sisällytetty kohteisiin.

* Kartoitus- ja neuvontakäynnit kohdistuivat hankkeessa kiinteistöille, joilla voi olla selvityksen kannalta kiinnostavia kohteita yksi tai useampia. Yksi kohde on kyseessä silloin, kun kiinteistöllä on vain yksi rakennus jossa syntyy jätevesiä, nämä jätevedet johdetaan jätevesijärjestelmään, joka voi koostua joko yhdestä tai useammasta käsittelyjärjestelmästä tai säilytysjärjestelmästä tai näiden yhdistelmästä. Kaksi kohdetta on esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa kiinteistöllä on sekä kesämökki, että erillinen sauna, joissa molemmissa on käytössä oma jätevesijärjestelmänsä. Kuitenkin kiinteistö, jossa on asuinrakennus ja vähäisen jätevesimäärän erillinen saunarakennus, on laskettu yhdeksi kohteeksi. Useampia kohteita voi olla esimerkiksi kiinteistöllä, jossa harjoitetaan mökkivuokrausta. Myös kahdella kiinteistöllä voi olla yksi yhteinen kohde.

Yhteenveto kiinteistökäynneistä, SYKE:n ohjeen mukaan

Kiinteistökohtainen jätevesineuvonta
Yhteenvetopohja kiinteistöjen nykyistä jätevesijärjestelmistä

Järjestelmä, jossa kaikki jätevedet käsitellään yhdessä vesi-wc	Vakituinen asutus				Vapaa-ajan asutus			
	HETI! KPL	JOSKUS X KPL	SELVITÄ? KPL	kiinteistöjä	HETI! KPL	JOSKUS X KPL	SELVITÄ? KPL	kiinteistöjä
(käytössä)								
Saostussäiliö (1, 2 tai 3-osastoinen), joiden jälkeen ei muuta käsittelyä		15	50	1	3	13	1	1
Muu (järjestelmä joka ei ole riittävä)	1	0	0	1	0	2	0	0
Järjestelmä riittämätön - yhteensä	16	50	2	3	15	15	1	1
Vanha maaperäkäsittely			12			4		
Muu (pieniä toimenpiteitä vaativa tai vanheneva ratkaisu)			6			14		
Pieniä toimenpiteitä vaativa tai vanheneva ratkaisu - yhteensä	0	18	0	0	0	18	0	0
Toimiva ja riittävä maaperäkäsittely			8			2		
Toimiva ja riittävä laitepuhdistamo			24			3		
Kaikki jätevedet umpisäiliöön			21			22		
Muu (järjestelmä kunnossa)			0			0		
Järjestelmä kunnossa - yhteensä	0	53	0	0	0	27	0	0
Neuvoittuja kiinteistöjä	16	121	2	13	-	60	1	-
Ikävapautettujen kiinteistöjen määrä								
Yhteensä	16	121	2	3	16	60	1	1

Järjestelmä, jossa wc-vedet ja muut jätevedet käsitellään erikseen tai wc-
vesiä ei ole

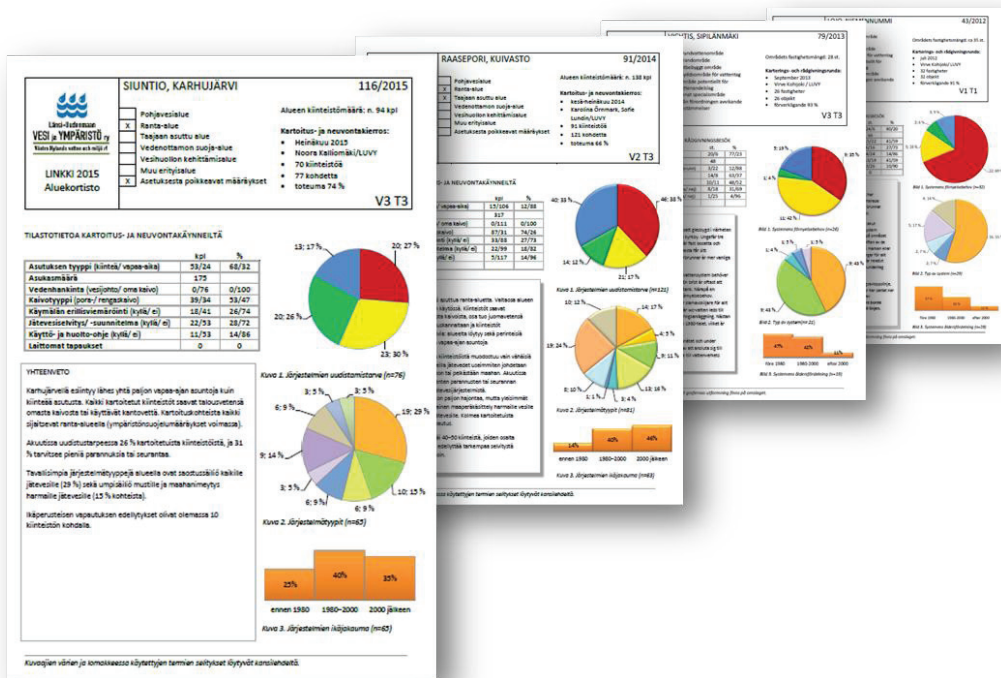
Järjestelmä, jossa wc-vedet ja muut jätevedet käsitellään erikseen tai wc- vesiä ei ole	Vakituinen asutus				Vapaa-ajan asutus			
	HETI! KPL	JOSKUS X KPL	SELVITÄ? KPL	kiinteistöjä	HETI! KPL	JOSKUS X KPL	SELVITÄ? KPL	kiinteistöjä
Järjestelmä riittämätön - yhteensä	18	61	0	26	29	26	1	1
Pieniä toimenpiteitä vaativa tai vanheneva ratkaisu - yhteensä		32				59		
Umpisäiliö + toimiva ja riittävä maaperäkäsittely		38				21		
Umpisäiliö + toimiva ja riittävä laitepuhdistamo (harmaavesisuodatin)		4				6		
Umpisäiliö + muu riittävä käsittely		0				4		
Kuivakäymä + toimiva ja riittävä maaperäkäsittely		3				20		
Kuivakäymä + toimiva ja riittävä laitepuhdistamo (harmaavesisuodatin)		0				5		
Kuivakäymälä + muu riittävä käsittely		2				5		
Muu (järjestelmä kunnossa)		2				4		
Järjestelmä kunnossa - yhteensä	0	49	0	0	0	65	0	0
Jäteveden määrä vähäinen - yhteensä		5				311		
Neuvoittuja kiinteistöjä	18	147	0	29	461	1		
Ikävapautettujen kiinteistöjen määrä								
Yhteensä	18	147	0	29	461	1	1	1

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI 2017

HAJA-ASUTUKSEN JÄTEVEDET

Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto, täydennys 2017

Liite 3. (2/37) Aluekortisto 2017

Haja-asutuksen jätevedet – Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto 2017

Alkusanat

Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto on Länsi-Uudenmaan hajajätevesihankkeen kokoama yhteenveto jäteveden käsittelyn tilasta kullakin hankkeen läpikäymällä alueella. Kortisto koottiin alun perin LINKKI 2012-hankkeessa, minkä jälkeen sitä on täydennetty vuosittain. Vuosina 2009 - 2016 aluekortteja on tehty 147 alueelta ja ne kattavat noin 6 000 kartoitus- ja neuvontakäyntiä.

Kartoitus- ja neuvontakäynneillä selvitettiin, onko kiinteistöllä tehtynä nk. hajajätevesiasetuksen vaatima selvitys jätevesijärjestelmästä ja muut asiaan kuuluvat dokumentit. Käynnillä selvitettiin myös yhdessä asukkaan kanssa jätevesijärjestelmän osat ja tyyppi sekä monia järjestelmään liittyviä yksityiskohtia. Näiden tietojen perusteella tehtiin kirjallinen arvio järjestelmän tehostamistarpeesta ja sen laajuudesta. Tiedoista on tehty vuosittainen yhteenveto koko Länsi-Uudenmaan hankealuetta koskien sekä kuntakohtaiset raportit kuntien käyttöön. Aluekohtaisen tilanteen pohjalta hanke on arvioinut kunkin alueen tiedotuksellisia ja valvonnallisia jatkotoimitarpeita.

Tämä kortisto täydentää alkuperäistä kortistoa LINKKI 2017-hankkeessa tehdyillä 875 käynnillä kerätyllä tiedolla. Kortisto täydentyy 16 aluekortilla, joista kahdella alueella neuvontaa on jatkettu edellisten vuosien pohjalta. LINKKI-hankkeita rahoittaa Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja sen jäsenkunnat (Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti) sekä Uudenmaan ELY-keskus ympäristöministeriön neuvonta-avustuksilla. LINKKI-hanke toivoo, että aluekortit olisivat kuntien, asukkaiden ja alan toimijoiden ahkerassa käytössä vesihuollon kehittämistyössä.

Merkkien selitykset

Aluekortit on numeroitu (juokseva numero/vuosi) ja järjestetty ajallisesti siten, että vanhimmat ovat alussa ja uusimmat lopussa. Vuosiluku määrittyy ensimmäisen neuvontakierroksen mukaan. Aluekortti koostuu seuraavista osista (ks. seuraavan sivun kuva 1):

- 1) Kartoitus- ja neuvontakäyntien taustatiedot
- 2) Tietoa alueen asutuksen luonteesta, vedenhankinnasta ja dokumentoinnin tilasta*
- 3) Kuvaaja jätevesijärjestelmien uudistamistarpeesta*
- 4) Kuvaaja jätevesijärjestelmätyypeistä*
- 5) Kuvaaja järjestelmien ikäjakaumasta*
- 6) Vapaasanainen kuvaus tilanteesta
- 7) Alueen tiedotukselliset ja valvonnalliset jatkotyötarpeet

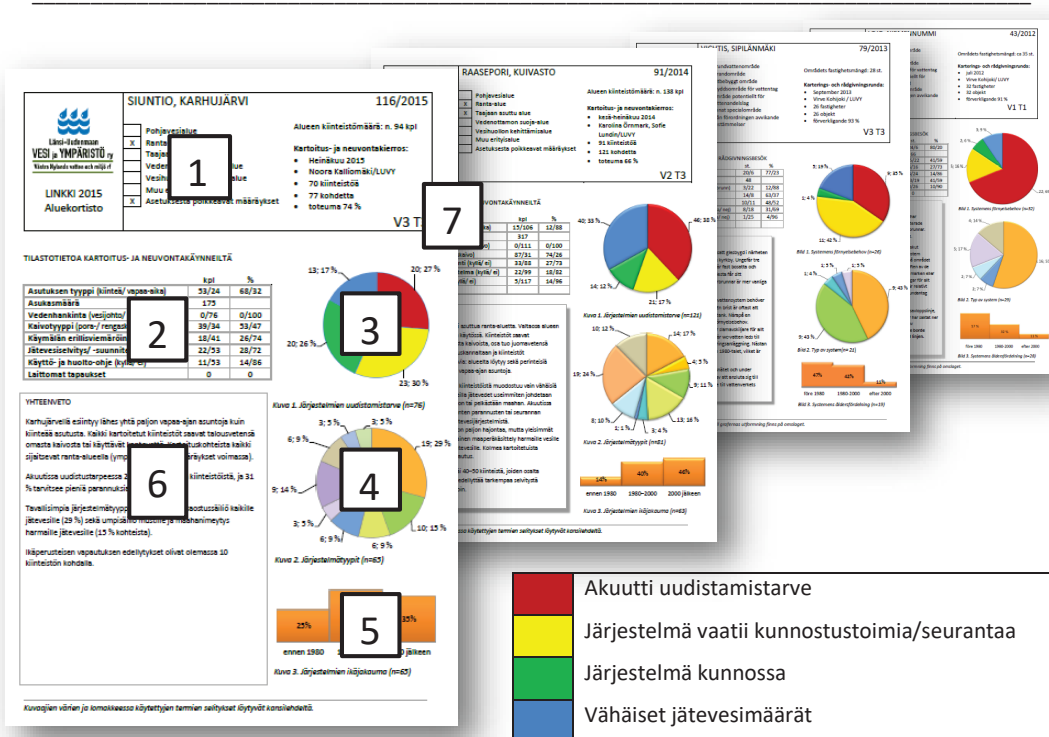
*Tilastoja ja kuvaajia ei ole koottu sellaisista kokonaisuuksista, joiden lukumäärä alittaa 10.

Tiedotukselliset (T) ja valvonnalliset (V) jatkotyötarpeet on annettu asteikolla 0-3, joiden merkitys selviää seuraavan sivun taulukosta (taul.1).

LINKKI 2017

Liite 3. (3/37) Aluekortisto 2017

Haja-asuksen jätevedet – Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto 2017

- Saostussäiliö mustille ja harmaille jätevesille
- Saostussäiliö harmaille jätevesille
- Umpisäiliö + maahanimeytys
- Umpisäiliö + saostussäiliö
- Umpisäiliö + maasuodattamo
- Umpisäiliö kaikille jätevesille
- Umpisäiliö + yksinkertainen maaperäkäsittely
- Maahanimeytys kaikille jätevesille
- Laittepuhdistamo kaikille jätevesille
- Yksinkertainen maaperäkäsittely harmaille jätevesille
- Muut
- Maasuodattamo harmaille vesille
- Imeytys harmaille vesille
- Harmaaavesuodatin
- Maasuodattamo kaikille jätevesille
- Umpisäiliö harmaille jätevesille
- Yksinkertainen maaperäkäsittely mustille JA harmaille vesille
- Umpisäiliö mustille jätevesille, harmaa jätevesi ojaan ilman saostuskaivokäsittelyä
- Maahanimeytys mustalle, saostussäiliö harmaille vesille
- Maasuodattamo mustalle, saostussäiliö harmaalle jätevedelle
- Umpisäiliö harmaille, saostussäiliö mustille vesille

Kuva 1. Aluekortin osiot ja värien selitykset

LINKKI 2017

Liite 3. (4/37)
Aluekortisto 2017

Haja-asutuksen jätevedet – Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto 2017

Taulukko 1. Tiedotuksellisen ja valvonnallisen jatkotyötarpeen selitykset.

	Tiedotuksellinen jatkotyötarve (T)	Valvonnallinen jatkotyötarve (V)
3	Ei kiireellinen, ei yhtenäistä tiedotustarvetta.	Ei kiireellinen, valvontaa voidaan tehdä muun valvonnan ohessa.
2	Tiedotusta olisi hyvä järjestää, mutta se ei ole kiireellistä. Usein yhtenäinen tiedotustarve.	Uudistamistarpeessa olevia kiinteistöjä voidaan valvoa muun valvonnan ohessa.
1	Kiireellinen, lisätiedotusta tarvitaan ennen siirtymäajan päättymistä 2018	Kiireellinen, valvontatarve pian siirtymäajan päättymisen jälkeen 2018-
0	Ei jatkotyötarvetta	Ei jatkotyötarvetta

Liite 3. (5/37)
Aluekortisto 2017

Haja-asutuksen jätevedet – Kartoitus- ja neuvontakäyntien aluekortisto 2017

Sisällysluettelo

(lihavoidulla tekstillä päivitetty kortit)

Numero	Alue	Kunta
115/2015	Raaseporinjoki/Snappertuna	Raasepori
127/2016	Vitträsk	Kirkkonummi
148/2017	Degerö	Inkoo
149/2017	Stävö	Inkoo
150/2017	Karjaanjoki	Karkkila
151/2017	Vuotinainen ja Valkjärvi	Karkkila
152/2017	Humaljärvi	Kirkkonummi
153/2017	Pyöli	Lohja
154/2017	Valkjärvi ja Iso Ruokjärvi	Lohja
155/2017	Vanhakyläntie	Lohja
156/2017	Ansku	Raasepori
157/2017	Norrby	Raasepori
158/2017	Backa ja Träskkulla	Siuntio
159/2017	Kalliojärvi	Siuntio
160/2017	Suolampi ja Nummijärvi	Siuntio
161/2017	Tervalampi ja Huhmarjärvi	Vihti

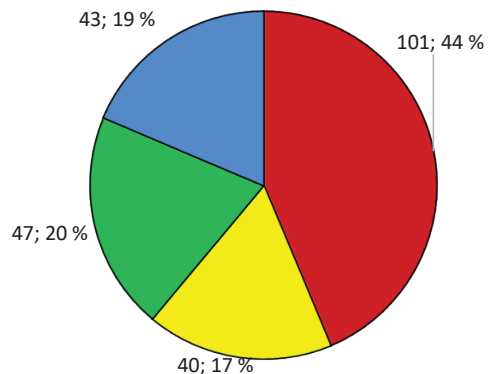
LINKKI 2017

Liite 3. (6/37)
Aluekortisto 2017

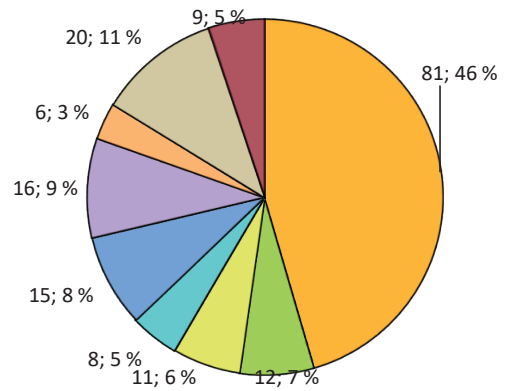
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	RAASEPORI, RAASEPORIN		115/2015
	JOKI		Alueen kiinteistömäärä: n. 278 kpl
	☒	Pohjavesialue	Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • kesä-heinäkuu 2015 / kesä-elokuu 2016 / kesäkuu 2017 • Henrika Lundberg, Michaela Sollberger, Marietta Storsjö ja Linnea Skogberg/ LUVY • 203 kiinteistöä • 232 kohdetta • toteuma 73 %
	☒	Ranta-alue	
	☒	Taajaan asuttu alue	
	☐	Vedenottamon suoja-alue	
	☐	Vesihuollon kehittämisalue	
	☐	Muu erityisalue	
	☐	Asetuksesta poikkeavat määräykset	V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

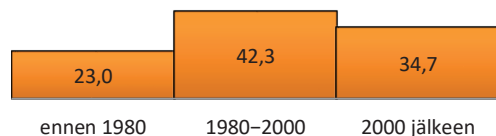
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	142/89	61/39
Asukasmäärä	513	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	8/222	3/97
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	146/76	66/34
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	40/133	23/77
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	65/167	28/72
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	32/156	14/86
Kiireelliset tapaukset	2	1

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=231)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=178)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=178) kansilehdeltä.

YHTEENVETO

Raaseporinjoen alue on paikoitellen tiiviisti asuttua aluetta. Kartoitettu alue on suurimmalta osin ranta- aluetta Tammisaaren saaristossa ja Raaseporin joen lähetyillä, ja kirkkokylässä sijaitsee pieni pohjavesialue. Suurin osa kiinteistöistä ovat vakituisesti asuttuja. Melkein kaikki kohteet saavat talousvetensä omista kaivoista, joista porakaivo on useammin käytössä. Snappertunan kirkkokylässä osa kohteista saa talousvetensä kunnan vesijohdosta.

Miltei puolet kartoitetuista kohteista on akuutissa uudistamistarpeessa. Nämä ovat useimmiten saostussäiliöitä kaikille jätevesille. 17 % kartoitetusta kohteista on pienen parannuksen tai jätevesijärjestelmän toiminnan seuraamisen tarpeessa. Tyypillisesti nämä ovat umpisäiliöitä joista puuttuu täyttymishälytint. Lähes saman verran kohteita on nykyiseltään kunnossa, joista pienpuhdistamot kaikille jätevesille tai kaksiputkiviemäroinnit ovat tavallisimpia. Noin joka viidennellä kohteella on vähäiset jätevesimäärät. Yksitoista kiinteistöä täyttää ikävapautuksen vaatimukset.

Tavallisin jätevesijärjestelmä on saostussäiliö kaikille jätevesille. Järjestelmien ikäjakauma on suhteellisen tasainen, mutta eniten järjestelmiä on rakennettu vuosien 1980-2000 välillä. Alueen kirkkokylän monet asukkaat ovat kiinnostuneita kunnan siirtoviemäristä ja talousvedestä tai yhteisestä jätevesiratkaisusta. Neuvonta- ja kartoituskäyntejä tehtiin vuosina 2015, 2016 ja 2017, joista molempien vuosien tiedot on koottu samaan aluekorttiin.

Liite 3. (7/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	RASEBORG, RASEBORGS Å		115/2015													
	<table border="1"> <tr><td>X</td><td>Grundvattenområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Strandområde</td></tr> <tr><td>x</td><td>Tätbebyggt område</td></tr> <tr><td></td><td>Skyddsområde för vattentag</td></tr> <tr><td></td><td>Område potentiellt för vattenandelslag</td></tr> <tr><td></td><td>Annat specialområde</td></tr> <tr><td></td><td>Från förordningen avvikande bestämmelser</td></tr> </table>	X	Grundvattenområde	X	Strandområde	x	Tätbebyggt område		Skyddsområde för vattentag		Område potentiellt för vattenandelslag		Annat specialområde		Från förordningen avvikande bestämmelser	<p>Områdets fastighetsmängd: ca 278 st.</p> <p>Karterings- och rådgivningsrunda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juni – juli 2015 / juni-augusti 2016 / juni 2017 • Henrika Lundberg, Michaela Sollberger, Marietta Storsjö och Linnea Skogberg/ LUVY • 203 fastigheter • 232 objekt • förverkligande 73 %
X	Grundvattenområde															
X	Strandområde															
x	Tätbebyggt område															
	Skyddsområde för vattentag															
	Område potentiellt för vattenandelslag															
	Annat specialområde															
	Från förordningen avvikande bestämmelser															
			V2 T3													

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	142/89	61/39
Invånarantal	513	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	8/222	3/97
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	146/76	66/34
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	40/133	23/77
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	65/167	28/72
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	32/156	14/86
Brådskande fall	2	1

SAMMANDRAG

Området Raseborgs å är ställvis tätt bebyggt område. Det karterade området är till stor del strandområde i Ekenäs skärgård samt kring Raseborgs å, och en del av kyrkbyn befinner sig på grundvattenområde. En stor del av fastigheterna är fastbosatta. Nästan alla objekt får sitt hushållsvatten från egna brunnar, varav borrhurrunnen är mest använd. I Snappertuna kyrkby får en del av objekten sitt hushållsvatten från kommunal vattenledning.

Nästan hälften av de karterade objekten är i akut förnyelsebehov. Dessa är oftast slambrunnar för allt avloppsvatten. 17 % av objekten är i behov av förbättringar eller uppföljning av systemets funktionsduglighet. Dessa är oftast slutna tankar som saknar överflyllnadslarm. Nästan lika många system är i nuläge i skick, varav minireningsverk och tvårörssystem är de vanligaste. Ungefär vart femte objekt har små mängder avloppsvatten. Elva fastigheter uppfyller kraven för åldersundantag.

Det vanligaste avloppssystemet på området är slambrunnar för allt avloppsvatten. Systemens åldersfördelning är relativt jämn, men mest system är byggda mellan åren 1980-2000. Fastighetsägarna i områdets kyrkby är intresserade av kommunens avloppsnätverk samt hushållsvatten, eller ett gemensamt avloppssystem. Rådgivnings- och karteringsbesök har gjorts under åren 2015, 2016 och 2017, och materialet från dem är samlade i ett områdeskort.

Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

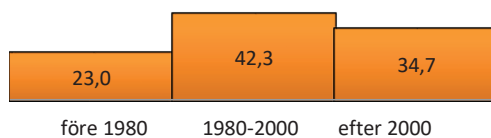
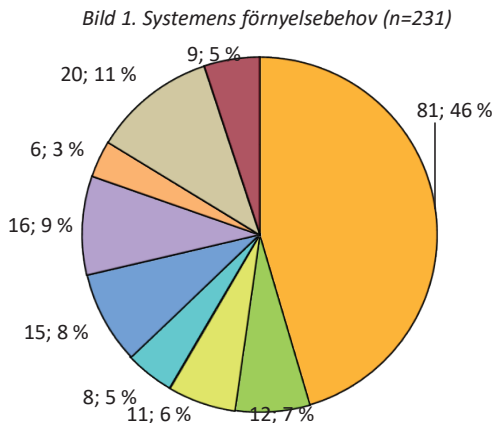
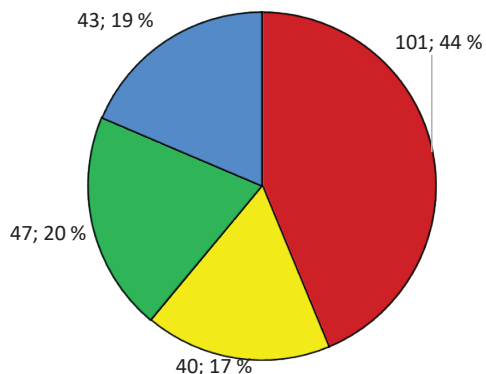

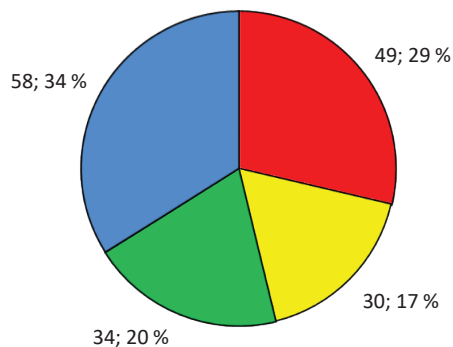
Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=178)

Liite 3. (8/37)
Aluekortisto 2017

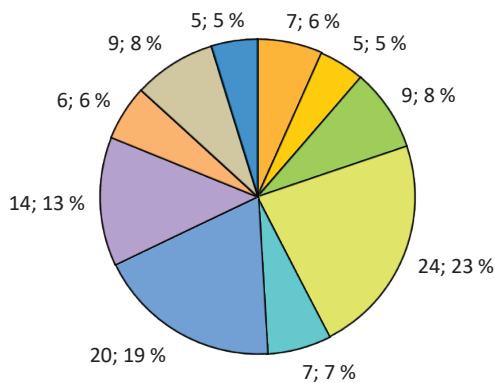
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	KIRKKONUMMI, VITTRÄSK		127/2016
	X	Pohjavesialue	Alueen kiinteistömäärä: n. 240 kpl
	X	Ranta-alue	Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> touko-kesäkuu 2016, kesä-heinäkuu 2017 Virve Ståhl, Hanna Keinänen / LUVY 137 kiinteistöä 172 kohdetta toteuma 57 %
	X	Taajaan asuttu alue	
		Vedenottamon suoja-alue	
		Vesihuollon kehittämisalue	
		Muu erityisalue	
X	Asetuksesta poikkeavat määräykset		
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

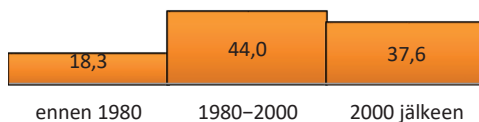
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	61/111	35/65
Asukasmäärä	345	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/155	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	113/46	71/29
Käymälän erillisviemäröinti (kyllä/ ei)	49/42	54/46
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	43/129	25/75
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	24/148	14/86
Kiireelliset tapaukset		

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=171)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=106)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=106)

YHTEENVETO

Vitträskin alueella noin kolmannes asutuksesta on ympärivuotista, loput vapaa-aajan asuntoja. Kirkasvetinen Vitträsk on Kirkkonummen suurin ja syvin järvi (keskisyvyys 9,21m). Merkittävä osa vapaa-aajan asutuksesta on keskittynyt järven lounaisosaan Svartvikin alueelle. Kaikki kiinteistöt saavat talousvetensä joko omasta kaivosta tai tuomalla sen muualta.

Akuutissa uudistamistarpeessa on 29 % alueen jätevesijärjestelmistä. 20 % on nykyisellään kunnossa ja 17 % vaatii seurantaa tai pieniä parannuksia. 34 % kohteista muodostuu vain vähäisiä määriä jätevevettä. Jätevesijärjestelmien kirjo on laaja. Yleisimpiä järjestelmiä ovat kaksoisviemäröinti, jossa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat vedet saostuskaivoihin sekä umpisäiliö kaikelle jätevedelle. Myös laitepuhdistamot kaikelle jätevedelle ovat yleisiä.

Vitträskin alueella eniten asukkaita puhuttava asia jätevesiin liittyen on kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto, jonka suhteen suunnitelmat olivat pitkällä jo 2000-luvun alussa. Näillä näkymin sitä ei kaavasunnitelmissa ole edelleenkaan tulossa. Svartvikin tiheään asutulla mökkialueella puhututtaa myös alueen kaavamääräyksissä oleva vesi-wc:n rakennuskielto.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (9/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	KYRKSLÄTT, HVITTRÄSK		127/2016													
	<table border="1"> <tr><td>X</td><td>Grundvattenområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Strandområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Tätbebyggt område</td></tr> <tr><td></td><td>Skyddsområde för vattentag</td></tr> <tr><td></td><td>Område potentiellt för vattenandelslag</td></tr> <tr><td></td><td>Annat specialområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Från förordningen avvikande bestämmelser</td></tr> </table>	X	Grundvattenområde	X	Strandområde	X	Tätbebyggt område		Skyddsområde för vattentag		Område potentiellt för vattenandelslag		Annat specialområde	X	Från förordningen avvikande bestämmelser	<p>Områdets fastighetsmängd: ca 240 st.</p> <p>Karterings- och rådgivningsrunda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maj – juni 2016, juni - juli 2017 • Virve Ståhl, Hanna Keinänen/LUVVY • 137 fastigheter • 172 objekt • förverkligande 57 % <p style="text-align: right;">V2 T3</p>
X	Grundvattenområde															
X	Strandområde															
X	Tätbebyggt område															
	Skyddsområde för vattentag															
	Område potentiellt för vattenandelslag															
	Annat specialområde															
X	Från förordningen avvikande bestämmelser															

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	61/111	35/65
Invånarantal	345	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/155	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	113/46	71/29
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	49/42	54/46
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	43/129	25/75
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	24/148	14/86
Olagliga fall		

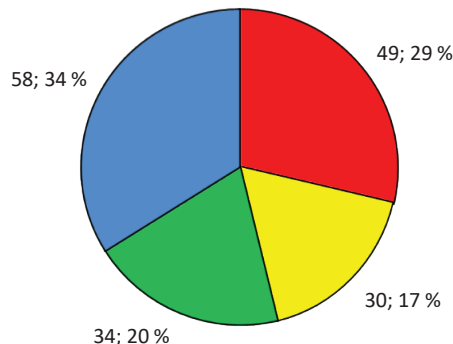

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=171)

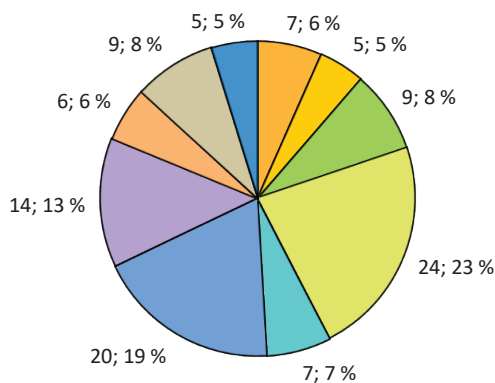

Bild 2. Typ av system (n=106)

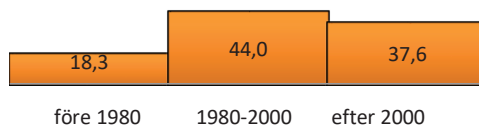

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=106)

SAMMANDRAG

Cirka en tredjedel av bosättningen i Hvitträsk är året runt, resten är fritidsbosättning. Hvitträsk har klart vatten och är Kyrksläotts största och djupaste sjö (medeldjupet 9,21 m). Majoriteten av fritidsbosättningen är centrerad vid sjöns sydvästra del i Svartvik. Alla fastigheter får sitt hushållsvatten från egen brunn eller hämtar den någon annanstans ifrån.

29 % av området avloppssystem är i akut förnyelsebehov. 20 % av system är i skick i nuläge och 17 % av objekten är i behov av små förbättringar eller uppföljning. 34 % av objekten har små mängder vatten. Spridningen av de olika systemtyperna är stor. De vanligaste systemen är tvårörssystem där toalettvattnet leds till slutna tank och det gråa vattnet till slamavskiljare samt slutna tank för allt avloppsvatten. Även minireningsverk för allt avloppsvatten är vanliga.

I Vitträsk-området är det mest omätalade ämne gällande avloppsvattenrelaterade frågor kommunala vatten- och avloppsvattnätverk, vars planer var redan långt framskridna i början på 2000-talet. Som det ser ut nu, är det fortfarande inga nätverk på kommande till detaljplanen. I det tätbebyggda stugområdet Svartvik, ger också byggförbudet av vattenklosetter i områdets markanvändningsangivelser upphov till diskussion.

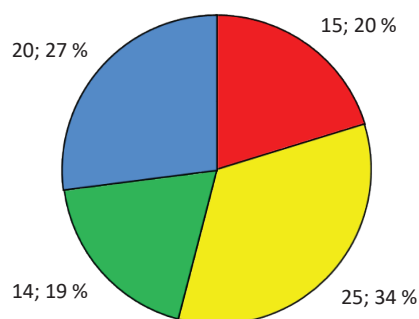
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (10/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	INKOO, DEGERÖ		148/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisa-alue ☐ Muu erityisalue ☐ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 83 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • kesäkuu 2017 • Jenny Wikström/LUVY • 63 kiinteistöä • 74 kohdetta • toteuma 76 % 	
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	5/69	7/93
Asukasmäärä	185	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/70	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	67/3	92/8
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	20/9	69/31
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	25/49	33/67
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	27/47	36/64
Kiireelliset tapaukset		

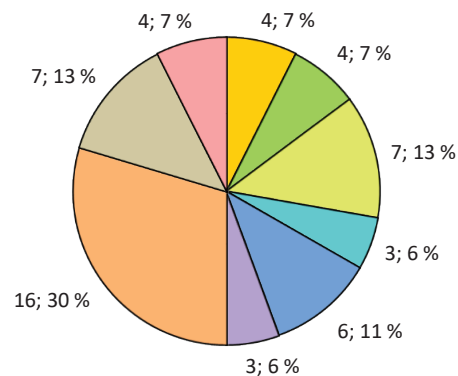
YHTEENVETO

Degerön alueella on osin tiheästi rakennettu ranta-alue, jossa on pääasiassa vapaa-ajan asutusta. Kunnan vesijohto ei ulotu alueelle, joten talousvesi saadaan pääosin omasta kaivosta. Lähes kaikki kaivot ovat porakaivoja. Osalle kiinteistöjä talousvesi tuodaan muualta.

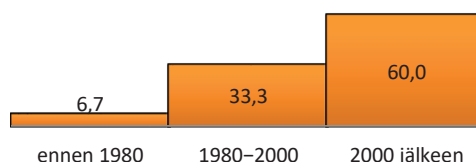
27 % kartoitetuista kohteista on vähäisten jätevesimäärien kohteita, ja 34 % kohteista vaatii seurantaa tai pieniä parannuksia. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 20 %. Jäteveden käsittely on näissä tapauksissa jäänyt liian vähäiseksi varustelun kasvaessa. Degeröllä on paljon yksinkertaisia maaperäkäsittelyjä harmaalle jätevedelle. Varsinaisista jätevesijärjestelmistä yleisimpiä ovat kaksoisviemäroinnit, joissa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat jätevedet käsitellään erillisessä järjestelmässä. Noin 60 % järjestelmistä on rakennettu 2000-luvulla.

Degerön alueelle ei tällä hetkellä ole suunnitteilla kunnallisen vesijohdon tai viemäriverkoston rakentamista.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=74)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=54)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=45)

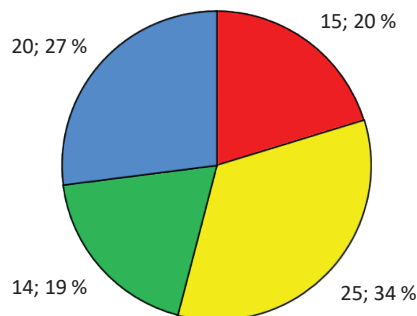
Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (11/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	INGÅ, DEGERÖ		148/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☐ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 83 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • juni 2017 • Jenny Wikström/LUVVY • 63 fastigheter • 74 objekt • förverkligande 76 % 	
			V2 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	5/69	7/93
Invånarantal	185	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/70	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	67/3	92/8
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	20/9	69/31
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	25/49	33/67
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	27/47	36/64
Olagliga fall		

SAMMANDRAG

Degerö är ett delvis tätt bebyggt strandområde, med huvudsakligen fritidsbosättning. Kommunens vattenledningsnät sträcker sig inte hela vägen till området och därför får majoriteten av fastigheterna sitt hushållsvatten från egna brunnar, varav borrhunnar är den vanligaste sorten. Andra objekt hämtar sitt hushållsvatten någon annanstans ifrån.

Av de karterade objekten har 27 % små avloppsvattenmängder och objekt som behöver små förbättringar är 34 %. 20 % av objekten är i akut behov av förnyelse och dessa är oftast fastigheter där utrustningen i huset har utökats, men avloppssystemet hållits desamma. Vanligast på Degerö är antingen enkel markbehandling av gråvattnet eller inget system alls. Av systemen är slutna tank för svart vatten och slamavskiljare för gråvattnet vanligast. På de fastigheter där det dock finns ett avloppssystem, är ca 60 % av systemen byggda på 2000-talet.

Det finns inga planer på kommunal hushålls- eller avloppsvattennätverk för Degerö område.

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n= 74)

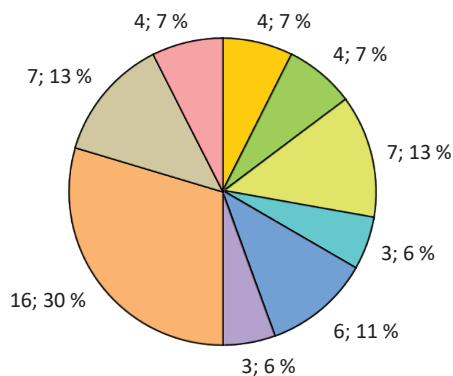

Bild 2. Typ av system (n=54)

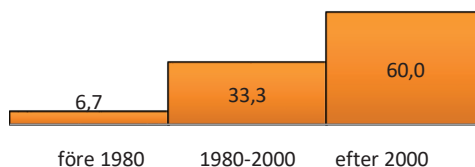

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=45)

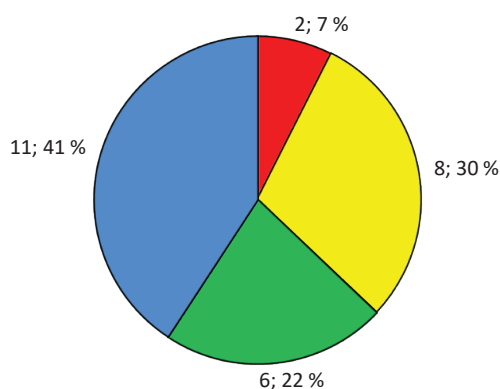
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (12/37)
Aluekortisto 2017

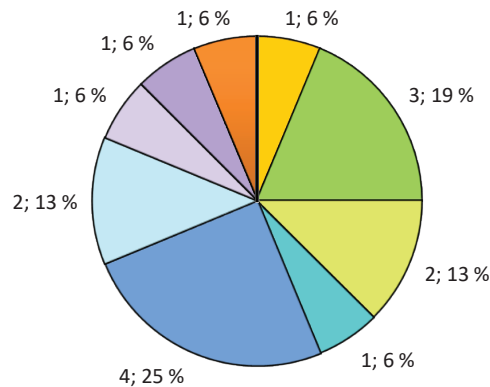
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	INKOO, STÄVÖ		149/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☐ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☐ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 38 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • Kesäkuu 2017 • Linnea Skogberg / LUVY • 27 kiinteistöä • 27 kohdetta • toteuma 71,5 % 	
			V3 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

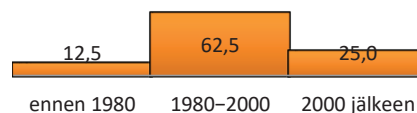
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	2/25	8/82
Asukasmäärä	44	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/27	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	25/2	82/8
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	10/5	67/33
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	9/18	33/66
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	4/23	14/86
Kiireelliset tapaukset		

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=27)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=16)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=16)

YHTEENVETO

Stävön alueella on pääasiassa vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omasta porakaivosta, mutta osalla on käytössä rengaskaivo. Lisäksi muutamalle mökille tuodaan kaikki käyttövesi muualta. Stävön asutus on pääasiassa ranta-alueella.

Reilu 40 % kartoitetuista kohteista on vähäisten vesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on kaksi kpl. Nämä ovat saostussäiliöt kaikelle jätevedelle sekä yksinkertainen maaperäkäsittelyitä harmaille vesille. Yleisimmät jätevesijärjestelmät ovat erilaiset kaksoisviemäroinnit, joissa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat jätevedet käsitellään omassa järjestelmässä. Useammassa kohteessa kaikki jätevedet johdetaan umpisäiliöön.

Stävön asukkaat toivoivat alueelle kunnallista viemärointiä ja moni vapaa-ajan asukaskin kannattaisi muutosta.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (13/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	INGÅ, STÄVÖ		149/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☐ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 38 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • juni 2016 • Linnea Skogberg/LUVY • 27 fastigheter • 27 objekt • förverkligande 71,5 % 	
			V3 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	2/25	8/82
Invånarantal	44	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/27	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	25/2	82/8
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	10/5	67/33
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	9/18	33/66
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	4/23	14/86
Olagliga fall	0	0

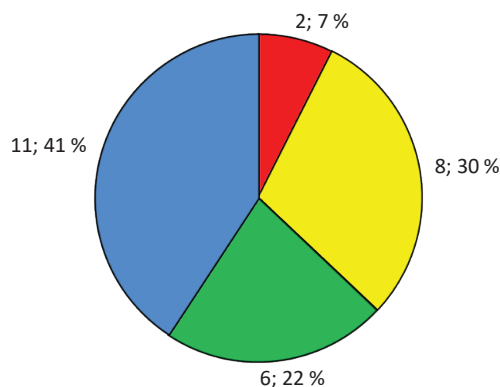

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=27)

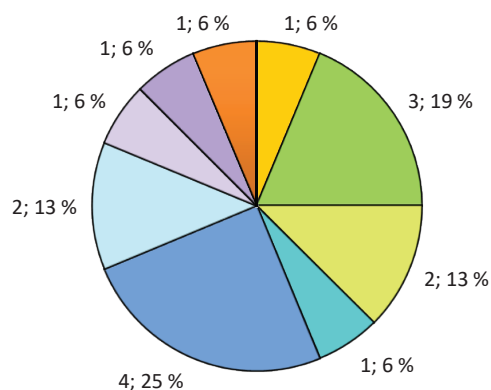

Bild 2. Typ av system (n=16)

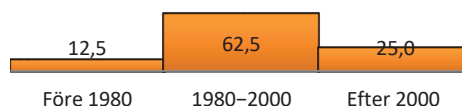

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=16)

SAMMANDRAG

I Stävö området finns främst fritidsbostäder. Största delen får sitt hushållsvatten från en egen borrhunn men några har också ringbrunn. Dessutom finns några stugor där allt hushållsvatten hämtas någon annanstans ifrån. Bosättningen på Stävö ligger främst på strandområde.

Dryga 40 % av de kartlagda objekten har små vattenmängder. System med akut förnyelsebehov är 7 %. Dessa är sedimenteringsbrunnar till allt avloppsvatten eller enkla markbehandlings till grått vatten. De mest allmänna systemen är olika tvårörssystem, där toalettvattnet leds till slutna tank och det gråa vattnet behandlas i ett skilt system. I de flesta objekten leds allt avloppsvatten i slutna tank.

De bosatta på Stävö önskar kommunalt avlopp till området och många fritidsbosatta stöder åsikten.

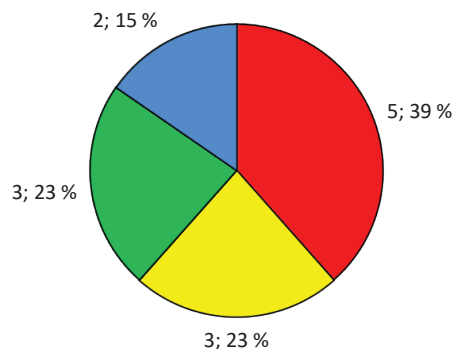
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (14/37)
Aluekortisto 2017

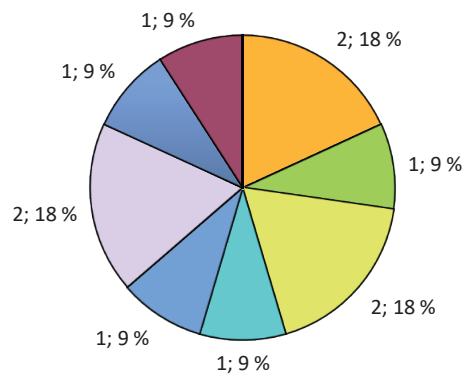
 <p>Länsi-Uudenmaan VESI ja YMPÄRISTÖ ry Västra Nylands vatten och miljö rf</p> <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	KARKKILA, KARJAANJOEN		150/2017
	VARSI		Alueen kiinteistömäärä: n. 18 kpl
	☐	Pohjavesialue	Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • heinäkuu 2017 • Päivi Piironen / LUVVY • 13 kiinteistöä • 13 kohdetta • toteuma 72 %
	☒	Ranta-alue	
	☐	Taajaan asuttu alue	
	☐	Vedenottamon suoja-alue	
	☐	Vesihuollon kehittämisalue	
	☐	Muu erityisalue	
	☒	Asetuksesta poikkeavat määräykset	
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

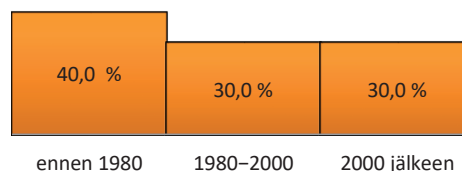
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	9/4	69/31
Asukasmäärä	27	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	1/9	10/90
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	1/8	11/89
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	4/6	40/60
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	0/13	0/100
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	0/13	0/100
Kiireelliset tapaukset	0	0

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=13)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=11)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=10)

YHTEENVETO

Karkkilassa Karjaanjoen varrella on sekä ympärivuotista että vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omasta kaivosta, muutamalle mökille tuodaan kuitenkin juomavesi muualta. Lisäksi yksi kiinteistö on liitetty vesijohtoon. Alueiden asutus on suuremmalta osin ranta-alueella.

15 % kartoitetuista kohteista on vähäisten vesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 39 %. Nämä ovat pääasiassa saostussäiliöitä harmaille sekä kaikille jätevesille. Pieniä parannuksia tai seuranta-vailla on imeytyskenttiä ja umpisäiliö. Nykyisellään kunnossa ovat kaksi maasuodattamoa ja imeytyskenttä. Alueen jätevesijärjestelmät olivat vaihtelevia.

Suurin osa alueen jätevesijärjestelmistä on rakennettu ennen vuotta 2000.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (15/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	HÖGFORS, KARISÅN		150/2017													
	<table border="1"> <tr><td></td><td>Grundvattenområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Strandområde</td></tr> <tr><td></td><td>Tätbebyggt område</td></tr> <tr><td></td><td>Skyddsområde för vattentag</td></tr> <tr><td></td><td>Område potentiellt för vattenandelslag</td></tr> <tr><td></td><td>Annat specialområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Från förordningen avvikande bestämmelser</td></tr> </table>		Grundvattenområde	X	Strandområde		Tätbebyggt område		Skyddsområde för vattentag		Område potentiellt för vattenandelslag		Annat specialområde	X	Från förordningen avvikande bestämmelser	<p>Områdets fastighetsmängd: ca 18 st.</p> <p>Karterings- och rådgivningsrunda:</p> <ul style="list-style-type: none"> juli 2017 Päivi Piironen/LUVVY 13 fastigheter 13 objekt förverkligande 72 %
	Grundvattenområde															
X	Strandområde															
	Tätbebyggt område															
	Skyddsområde för vattentag															
	Område potentiellt för vattenandelslag															
	Annat specialområde															
X	Från förordningen avvikande bestämmelser															
			V2 T3													

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	9/4	69/31
Invånarantal	27	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	1/9	10/90
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	1/8	11/89
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	4/6	40/60
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	0/13	0/100
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	0/13	0/100
Olagliga fall	0	0

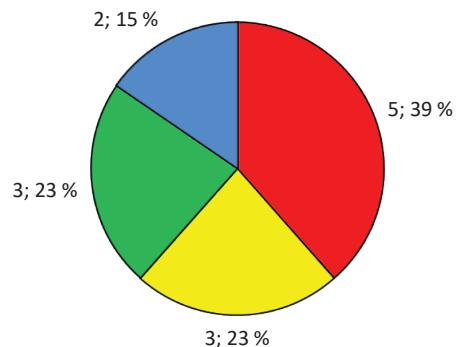

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=13)

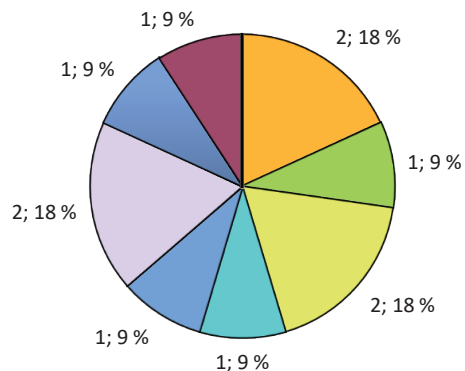

Bild 2. Typ av system (n=11)

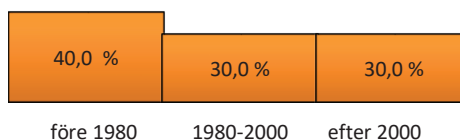

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=10)

SAMMANDRAG

I Högfors i områden vid Karisån finns både fast- och fritidsbosättning. Största delen får sitt hushållsvatten från egen brunn, men till en del stugor hämtas dricksvattnet annanstans ifrån. Dessutom är en fastighet ansluten till vattenledningen. Bosättningen på området är huvudsakligen på strandområde.

Cirka 15 % av de kartlagda objekten är objekt med små vattenmängder. I akut förnyelsebehov är 39 % av systemen. Dessa är främst sedimenteringsbrunnar för grått eller allt avloppsvatten. System som behöver små åtgärder eller uppföljning är infiltreringsanläggningar och slutna tankar. Två system som på området är i skick är markbädd och infiltrationsanläggning. På området finns en stor spridning av olika avloppssystem.

Majoriteten av områdets avloppssystem är byggda innan 2000-talet.

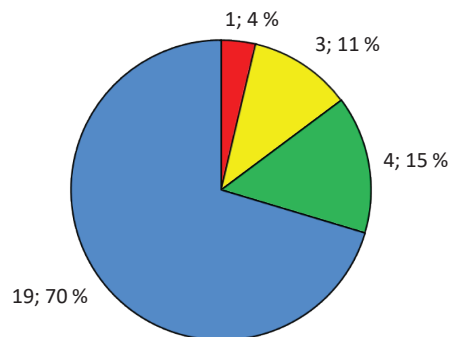
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (16/37)
Aluekortisto 2017

 <p>Länsi-Uudenmaan VESI ja YMPÄRISTÖ ry Västra Nylands vatten och miljö rf</p> <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	KARKKILA, VALKJÄRVI, VUOTINAINEN		151/2017													
	<table border="1"> <tr><td>☐</td><td>Pohjavesialue</td></tr> <tr><td>X</td><td>Ranta-alue</td></tr> <tr><td>☐</td><td>Taajaan asuttu alue</td></tr> <tr><td>☐</td><td>Vedenottamon suoja-alue</td></tr> <tr><td>☐</td><td>Vesihuollon kehittämisalue</td></tr> <tr><td>☐</td><td>Muu erityisalue</td></tr> <tr><td>X</td><td>Asetuksesta poikkeavat määräykset</td></tr> </table>	☐	Pohjavesialue	X	Ranta-alue	☐	Taajaan asuttu alue	☐	Vedenottamon suoja-alue	☐	Vesihuollon kehittämisalue	☐	Muu erityisalue	X	Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 40 kpl
☐	Pohjavesialue															
X	Ranta-alue															
☐	Taajaan asuttu alue															
☐	Vedenottamon suoja-alue															
☐	Vesihuollon kehittämisalue															
☐	Muu erityisalue															
X	Asetuksesta poikkeavat määräykset															
			V3 T3													

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	0/27	0/100
Asukasmäärä	53	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/20	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	4/14	20/70
Käymälän erillisiemäröinti (kyllä/ ei)	2/0	100/0
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	4/23	15/85
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	1/26	4/96
Kiireelliset tapaukset	0	0

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=27)

YHTEENVETO

Karkkilassa Valkjärvellä ja Vuotinaisella on pääasiassa vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omasta kaivosta. Monelle mökille tuodaan kuitenkin juomavesi muualta ja käyttövesi otetaan järvestä tai joesta. Alueiden asutus on pääasiassa ranta-alueella.

Noin 70 % kartoitetuista kohteista on vähäisten vesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 1 kpl (4 %), jossa harmaat vedet johdetaan saostussäiliöön. Pienen parannuksen puutteessa tai seurantaa vailla on erityisesti imeytyskenttiä, joihin johdetaan harmaita jätevesiä. Nykyisellään kunnossa olevat järjestelmät ovat harmaan veden maaperäkäsittelyitä sekä kaksoisviemäröintejä, joissa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat vedet käsitellään erikseen.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (17/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	HÖGFORS, VALKJÄRVI JA VUOTINAINEN		151/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☐ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 40 st.	Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> juli-augusti 2017 Päivi Piironen/LUVVY 27 fastigheter 27 objekt förverkligande 67,5 %

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	0/27	0/100
Invånarantal	53	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/20	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	4/14	20/70
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	2/0	100/0
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	4/23	15/85
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	1/26	4/96
Olagliga fall	0	0

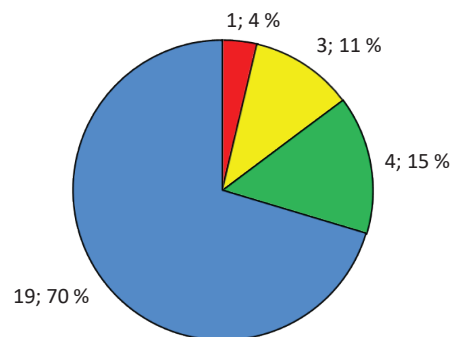

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=27)

SAMMANDRAG

I Högfors i områden vid Karisån, Valkjärvi och Vuotinainen finns främst fritidsbosättning. Största delen får sitt hushållsvatten från egen brunn, men till många stugor hämtas dricksvattnet annanstans ifrån och tvättvattnet tas från träsket eller ån. Bosättningen på områden är huvudsakligen på strandområden.

Cirka 70 % av de kartlagda objekten har små mängder vatten. Ett av systemen (4 %) är i akut förnyelsebehov. Där leds det gråa vattnet till slamavskiljare. System som är i behov av små åtgärder eller uppföljning är speciellt infiltreringsanläggningar dit grått vatten leds till. Två system som på området oftast är i skick är markbädd och sluten tank. De system som i dagsläge är i skick är markbehandlingsanläggningar för grått vatten samt tvårörssystem där toalettvattnet leds till sluten tank och det gråa vattnet behandlas skilt.

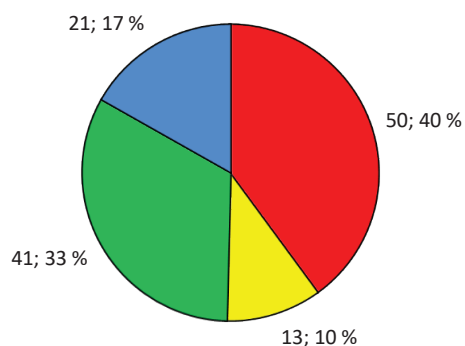
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (18/37)
Aluekortisto 2017

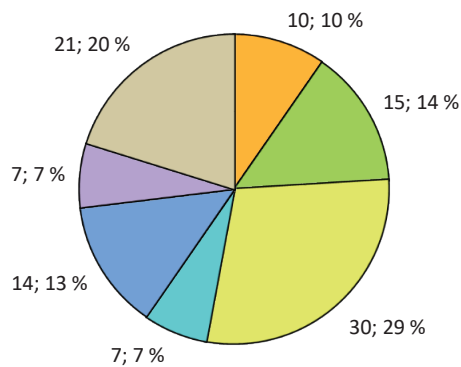
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	KIRKKONUMMI, HUMALJÄRVI		152/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 205 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • elo-lokakuu 2017 • Hanna Keinänen / LUVY • 117 kiinteistöä • 125 kohdetta • toteuma 57 % 	V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

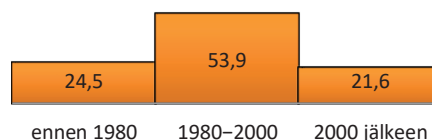
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	76/45	63/37
Asukasmäärä	282	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/120	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	88/32	73/27
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	10/77	11/89
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	22/103	18/82
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	19/103	16/84
Kiireelliset tapaukset		

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=125)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=104)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=102)

YHTEENVETO

Humaljärvi on Kirkkonummen toiseksi suurin järvi, joka on valtaosin entistä merenpohjaa ja siksi sameavetinen. Valtaosa asuinkiinteistöistä on keskittynyt järven itäosaan Veklahteen. Kiinteistöt ovat pääasiassa vakituisesti asuttuja. Alueen vedenhankinta perustuu omiin kaivoihin.

40 % alueen jätevesijärjestelmistä on akuutissa uudistamistarpeessa ja nykyisellään kunnossa 33 %. Vähäisten jätevesimäärien kohteita oli 17 % ja pieniä parannuksia tai seurantaa vaati 10 % järjestelmistä. Alueen yleisin jätevesijärjestelmä on kaksoisviemärointi, jossa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat vedet käsitellään saostussäiliössä. Myös harmaiden vesien käsittely imeytyskentässä on yleistä. Monella kohteella järjestelmänä on umpisäiliö kaikelle jätevedelle. Järjestelmät ovat suhteellisen vanhoja, noin 80 % niistä on rakennettu ennen vuotta 2000.

Svartvikin alueella eniten asukkaita puhuttava asia jätevesiin liittyen on kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto, jonka suhteen suunnitelmat olivat pitkällä jo 2000-luvun alussa. Osa asukkaista suhtautuu oman jätevesijärjestelmänsä uusimiseen nihkeästi, koska he odottavat ainoastaan kunnallista viemäriä, vaikka näillä näkymin sitä ei kaavasuunnitelmissa ole edelleenkaan tulossa. Toinen asukkaiden mieltä painanut aihe on järven pohjoisosan maanviljely, jonka vesiensuojelutoimenpiteiden riittävyys herätti paljon epäilyksiä.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (19/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	KYRKSLÄTT, HUMALJÄRVI		152/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 205 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • augusti - oktober 2017 • Hanna Keinänen/LUVY • 117 fastigheter • 125 objekt • förverkligande 57 % 	
			V2 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	76/45	63/37
Invånarantal	282	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/120	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	88/32	73/27
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	10/77	11/89
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	22/103	18/82
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	19/103	16/84
Olagliga fall		

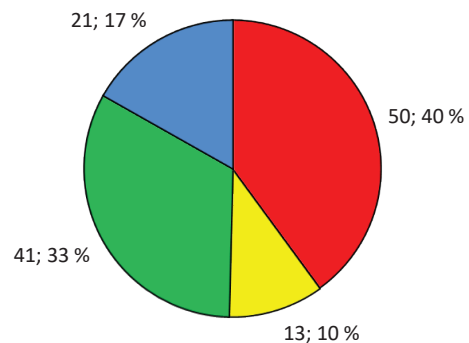

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=125)

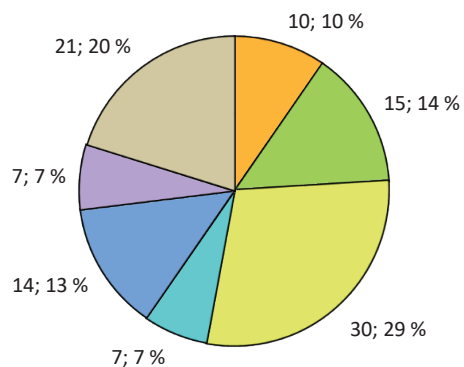

Bild 2. Typ av system (n=104)

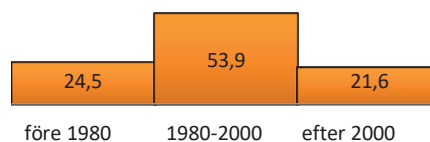

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=102)

SAMMANDRAG

Humaljärvi är Kyrksläotts näststörsta sjö, som till stor del är gammalt havsbotten och därmed grumlig. Majoriteten av bosättningen är belägen vid sjöns östra del, vid Vecklax. Fastigheterna är till stor del fastbosatta. Områdets vattenanskaffning grundar sig på egna brunnar.

40 % av avloppssystem är i akut förnyelsebehov. 33 % av systemen är i dagsläge i skick. Objekt med små vattenmängder är 17 % av de karterade, medan 10 % kräver små förbättringar eller uppföljning. Områdets vanligaste system är tvårörssystem, var toalettvattnet leds till slutna tank och det gråa vattnet behandlas i slamavskiljare. Även infiltreringsanläggningar för grått vatten är vanliga. Många objekt har slutna tank för allt avloppsvatten. Avloppssystem är relativt gamla, cirka 80 & av dem är byggda före 2000-talet.

Vid Svartviks område uppkom diskussioner om kommunal vatten- och avloppsnätverk. Planerna om den var långt gångna redan under början av 2000-talet. En del av invånarna är vill inte förnya sitt avloppssystem eftersom de väntar på ett kommunalt avloppssystem, trots att det i dagens läge inte är aktuellt i områdesplaneringen. Tvivel och diskussioner om lantbruket och dess vattenskyddsåtgärder vid sjöns norra del uppkom även under fastighetsbesöken.

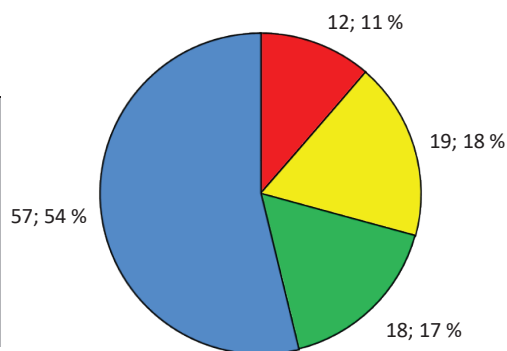
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (20/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	LOHJA, PYÖLI		153/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☐ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 120 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • kesä-heinäkuu 2017 • Päivi Piironen / LUVVY • 101 kiinteistöä • 106 kohdetta • toteuma 84 % 	
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	16/90	15/85
Asukasmäärä	215	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/93	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	43/50	46/54
Käymälän erillisviemäröinti (kyllä/ ei)	15/18	45/55
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	7/99	6/94
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	2/104	2/98
Kiireelliset tapaukset	0	0

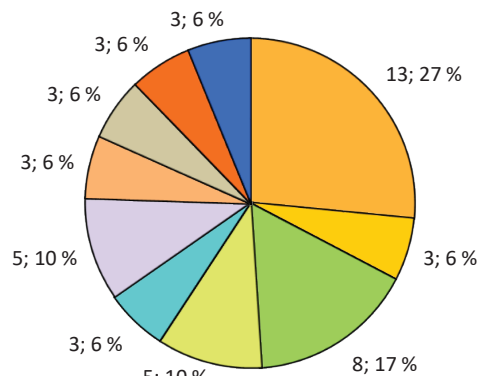

YHTEENVETO

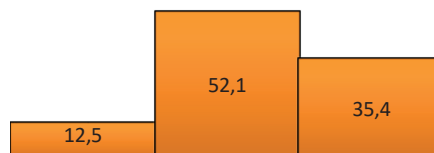
Pyölin alueella on pääasiassa vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omasta kaivosta, joillekin mökeille tuodaan juomavesi muualta ja käyttövesi otetaan järvestä. Pyölin asutus on pääasiassa ranta-alueella.

54 % kartoitetuista kohteista on vähäisten vesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 11 %. Nämä ovat pääasiassa saostussäiliöitä kaikelle vedelle. 17 % järjestelmistä on nykyisellään kunnossa ja yleisimmät niistä ovat maasuodattamo harmaille vesille ja umpisäiliö mustille vesille. Seurantaa tai pieniä parannuksia vaatii 18 % järjestelmistä. Jätevesijärjestelmien kirjo on laaja. Yleisin järjestelmä on saostussäiliö kaikille vesille. Myös erilaiset kaksoisviemäröinnit, joissa wc-vedet johdetaan umpisäiliöön ja harmaat vedet käsitellään erikseen, ovat yleisiä.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=106)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=49)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=48)

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (21/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	LOJO, PYÖLI		153/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☐ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 120 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • juni-juli 2016 • Päivi Piironen/LUVVY • 101 fastigheter • 106 objekt • förverkligande 84 % 	
			V2 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	16/90	15/85
Invånarantal	215	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/93	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	43/50	46/54
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	15/18	45/55
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	7/99	6/94
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	2/104	2/98
Olagliga fall	0	0

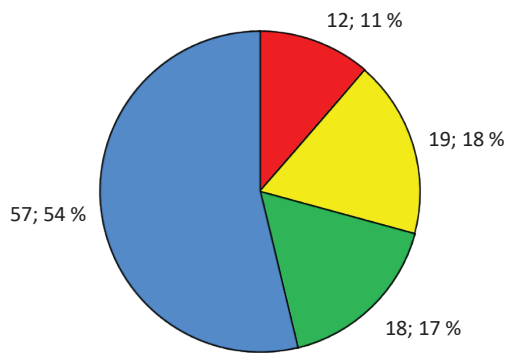

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=106)

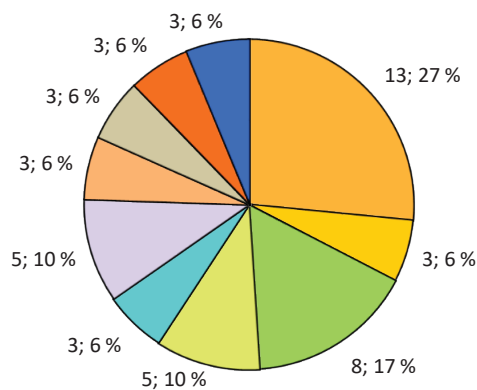

Bild 2. Typ av system (n=49)

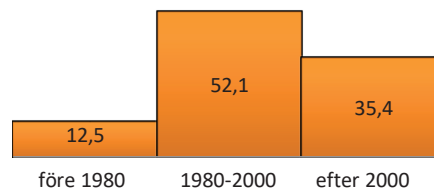

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=48)

SAMMANDRAG

Vid Pöyli finns främst fritidsbosättning. Majoriteten får sitt hushållsvatten från egen brunn. Till en del stugor hämtas dricksvattnet annanstans ifrån, och en del tar sitt bruksvatten från sjön. En stor del av bosättningen är på strandområde.

54 % av de karterade objekten har små mängder vatten. I akut förnyelsebehov är 11 % av systemen. Dessa är främst slamavskiljare för allt avloppsvatten. 17 % av systemen är i skick och de flesta av dem är markbäddar för grått vatten och slutna tank för svart vatten. 18 % av systemen är i behov av uppföljning eller små förbättringar. Det finns ett brett spektrum av olika avloppssystem. Den allmänaste är dock slamavskiljare för allt avloppsvatten. Även olika tvårörssystem där toalettvattnet förs till slutna tank och det gråa vattnet behandlas skilt är vanliga.

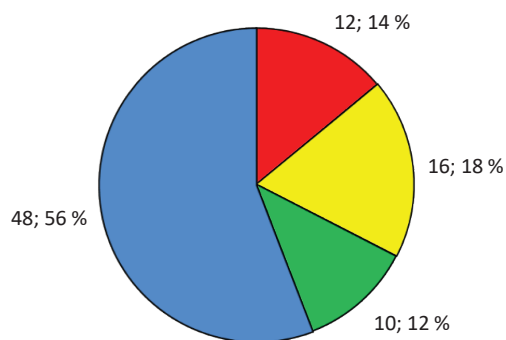
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (22/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	LOHJA, VALKJÄRVI JA ISO RUOKJÄRVI		154/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisa-alue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 101 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • heinä-elokuu 2017 • Tiina Asp/ LUVY • 79 kiinteistöä • 87 kohdetta • toteuma 78 % 	V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	14/73	16/84
Asukasmäärä	170	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	1/67	2/98
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	22/42	34/66
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	5/18	22/78
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	21/66	24/76
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	4/83	5/95
Kiireelliset tapaukset	0	0

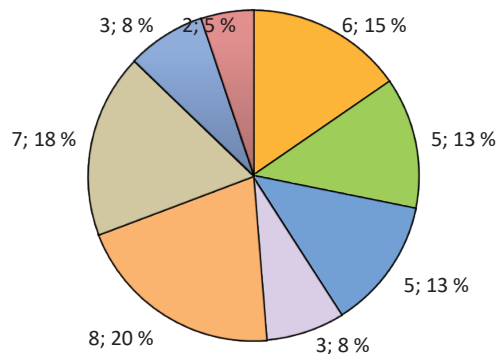
YHTEENVETO

Valkjärven ja Iso Ruokjärven alueella on pääosin vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omista talousvesikaivoista. Lisäksi mökeille tuodaan käyttövedettä muualta. Asutus on pääasiassa ranta-alueilla. Järvien välisellä kannaksella kulkee myös kunnan viemäri, johon osa alueen muista kiinteistöistä on liittynyt. Asutus on pääasiassa ranta-alueilla.

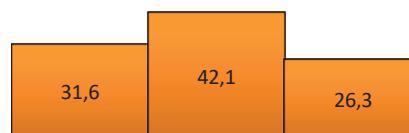
Yli puolet kartoitetuista kohteista (56 %) on vähäisten jätevesimäärien kohteita. Uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 14 %. Nämä ovat pääasiassa saostussäiliöitä kaikille vesille tai imeytyskenttiä sekä harmaille että kaikille vesille. Pienen parannuksen puutteessa on erityisesti yksinkertaisia maaperäkäsittelyjä, joissa on epävarmuutta jätevesien määrästä tai vesien johtamisessa. Myös pieniä kunnostustoimia vaativia imeytyskenttiä on neljä. Nykyisellään kunnossa olevia järjestelmiä ovat mm. umpisäiliöt, maasuodattamot ja imeytyskentät. Yleisimmät järjestelmät alueella ovat imeytyskaivo tai kivipesä harmaille vesille sekä umpisäiliö, umpisäiliö imeytyskentällä tai saostussäiliöt kaikelle vedelle.

Yhden kiinteistön järjestelmän tiedoista epäselvyys, koska omistaja ei osannut sanoa mitään, kiinteistö saattaa olla liittynyt myös aikoinaan vesiosuuskuntaan.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=86)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=38)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=38)

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	LOJO, VALKJÄRVI OCH ISO RUOKJÄRVI		154/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 101 st.	Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> juli- augusti 2017 Tiina Asp/LUVY 79 fastigheter 87 objekt förverkligande 78 %

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	14/73	16/84
Invånarantal	170	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	1/67	2/98
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	22/42	34/66
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	5/18	22/78
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	21/66	24/76
Bruks- och underhållsanvisning (ja/ nej)	4/83	5/95
Olagliga fall	0	0

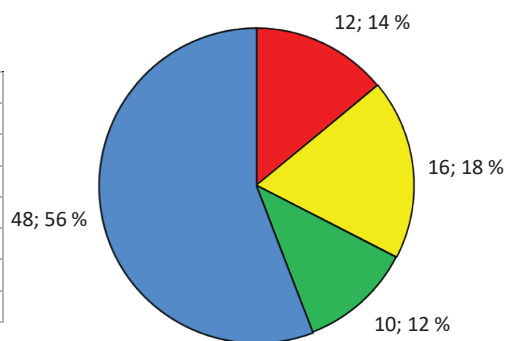

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=86)

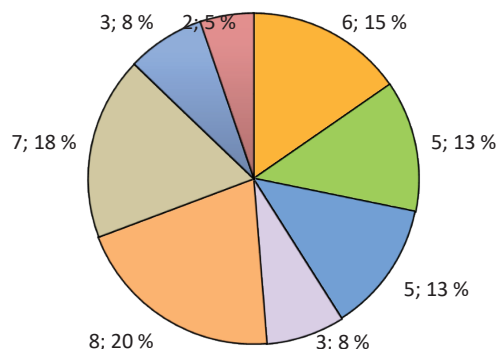

Bild 2. Typ av system (n=38)

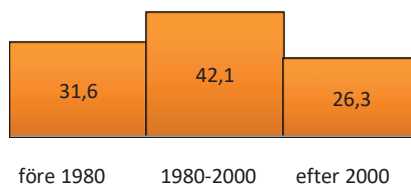

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=38)

SAMMANDRAG

Området vid Valkjärvi och Iso Ruokjärvi har främst fritidsbosättning. Majoriteten får sitt hushållsvatten från egna brunnar. Dessutom hämtas bruksvatten även annanstans ifrån. Bosättningen ligger främst på strandområden. På näset mellan sjöarna finns kommunens avloppsnätverk, dit en del av områdets fastigheter har anslutit sig till.

Över hälften (56 %) av de karterade objekten har små mängder vatten. 14 % av de karterade objekten är i akut förnyelsebehov. Dessa är främst slamavskiljare för allt avloppsvatten eller infiltrationsanläggningar för grått eller allt avloppsvatten. Speciellt enkla markbehandlingar, där kännedomen om avloppsvattnets mängd eller utlopp är osäker, är i behov av små förbättringar. Fyra infiltrationsanläggningar är i behov av små reparationer. System som i dagsläge är i skick är slutna tankar, markbäddar och infiltrationsanläggningar. De vanligaste avloppssystemen på området är infiltrationsbrunn eller stenöga för grått vatten samt sluten tank, sluten tank kombinerat med infiltrationsanläggning eller slamavskiljare för allt avloppsvatten.

På en fastighet kände ägaren inte till hurudant avloppssystem det var frågan om. Fastigheten kan även ha anslutit sig till vattenandelslaget i tiderna.

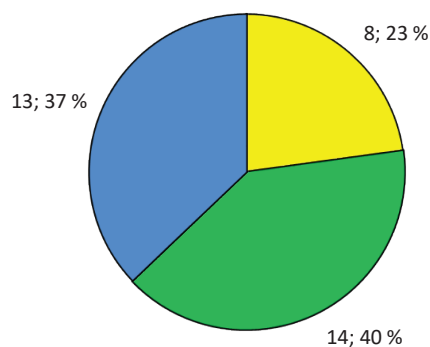
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (24/37)
Aluekortisto 2017

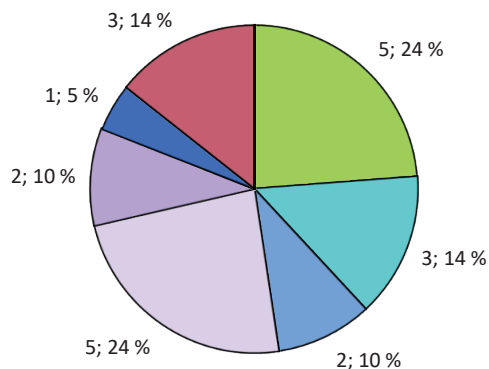
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	LOHJA, VANHAKYLÄNTIE		155/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☐ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 42 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • elokuu 2017 • Päivi Piironen/ LUVY • 35 kiinteistöä • 35 kohdetta • toteuma 83 % 	
			V3 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

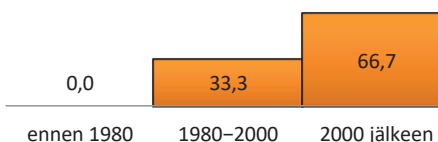
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	14/21	40/60
Asukasmäärä	71	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/31	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	19/12	51/39
Käymälän erillisviemäröinti (kyllä/ ei)	7/13	35/65
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	8/27	23/77
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	5/30	14/86
Kiireelliset tapaukset	0	

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=35)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=21)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=21)

YHTEENVETO

Vanhakyläntien alueella on jonkin verran enemmän vapaa-ajan asutusta kuin ympärivuotista asumista. Alueen kiinteistöt saavat talousvetensä omista kaivoista: joillain kiinteistöistä oli yhteinen kaivo. Asutusta on sekä ranta-alueella että kauempana ranta-alueelta.

Alueella ei ole yhtään akuutissa uudistamistarpeessa olevaa jätevesijärjestelmää. Miltei 40 % kartoitetuista kohteista on vähäisten jätevesimäärien kohteista. Lähes saman verran järjestelmistä on nykyisellään kunnossa. Pienen parannuksia tai seurantaan vaatii 23 % järjestelmistä. Yleisimmät järjestelmät alueella ovat kaksoisviemäröintejä, joissa wc-vedet johdetaan umpisäiliöön ja harmaat vedet käsitellään erikseen. Myös imeytyskentät ja maasuodattamat kaikille jätevesille ovat yleisiä.

Alueen jätevesijärjestelmät ovat uudehkoja ja kaksi kolmasosaa on rakennettu vuoden 2000 jälkeen.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (25/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	LOJO, VANHAKYLÄNTIE		155/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☐ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 42 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • augusti 2017 • Päivi Piironen/LUVY • 35 fastigheter • 35 objekt • förverkligande 83 % 	
			V3 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	14/21	40/60
Invånarantal	71	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/31	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	19/12	51/39
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	7/13	35/65
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	8/27	23/77
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	5/30	14/86
Olagliga fall	0	

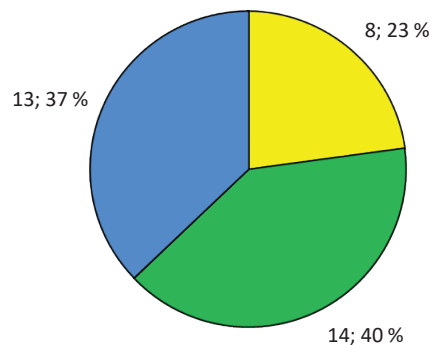

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=35)

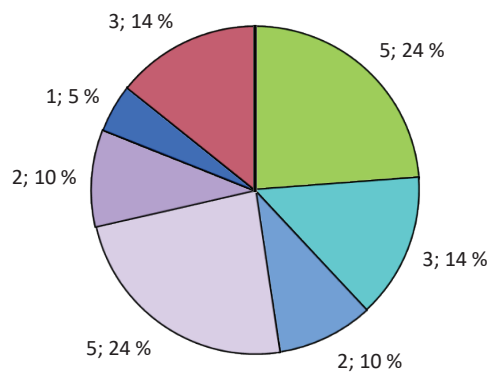

Bild 2. Typ av system (n=21)

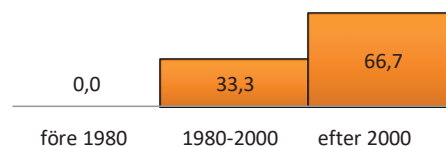

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=21)

SAMMANDRAG

På området vid Vanhakyläntie finns en del mer fritidsbosättning jämfört med fastbosättning. Områdets fastigheter får sitt hushållsvatten från egna brunnar: en del fastigheter har gemensam brunn. Bosättning finns på både strandområde och längre bort från strandzonen.

På området finns inte ett endaste avloppssystem som är i akut förnyelsebehov. Nästan 40 % av de karterade objekten har små mängder vatten. Ungefär lika många av de karterade systemen är i skick. System i behov av små förbättringar eller uppföljning är 23 % av de karterade. Tvåorrssystem där toalettvattnet för i slutna tank och det gråa vattnet behandlas skilt är bland de vanligaste systemen på området. Även infiltrationsanläggningar och markbäddar för allt avloppsvatten är vanliga.

Områdets avloppssystem är mot det nyare hållet och två tredjedelar av dem är byggda efter året 2000.

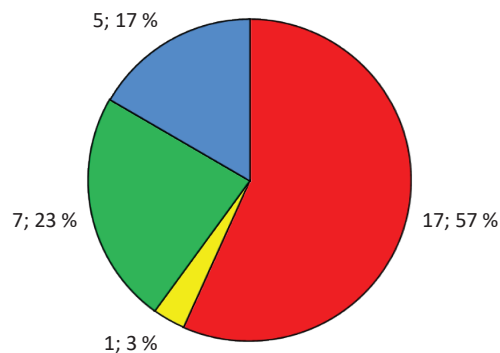
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (26/37)
Aluekortisto 2017

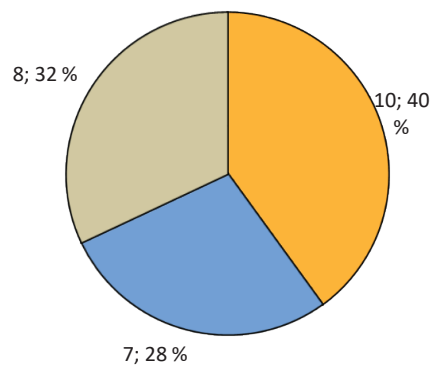
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	RAASEPORI, ANSKU		156/2017
	☒	Pohjavesialue	Alueen kiinteistömäärä: n. 38 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> Lokakuu 2017 Hanna Keinänen, Tiina Asp/LUVY 23 kiinteistöä 30 kohdetta toteuma 60,5 %
	☒	Ranta-alue	
	☒	Taajaan asuttu alue	
	☐	Vedenottamon suoja-alue	
	☐	Vesihuollon kehittämisalue	
☐	Muu erityisalue		
☐	Asetuksesta poikkeavat määräykset	V2 T2	

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

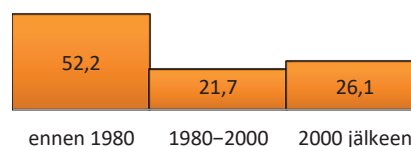
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	20/10	67/33
Asukasmäärä	64	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/23	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	11/12	48/52
Käymälän erillisviemärinti (kyllä/ ei)	3/19	14/86
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	4/26	13/87
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	2/28	7/93
Kiireelliset tapaukset		

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=30)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=25)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=23)

YHTEENVETO

Anskussa asutus on pääasiassa ympärivuotista, mutta alueella sijaitsee myös vapaa-ajan asuntoja. Alueella on sekä pohjavesi- että ranta-alueita. Osittain alue on myös taajaan asuttua. Kiinteistöjen vedenhankinta perustuu omiin talousvesikaivoihin, joista pora- ja rengaskaivot ovat yhtä yleisiä.

Yli puolet alueen jätevesijärjestelmistä on uudistamistarpeessa. Näistä 7 tulisi uudistaa siirtymäajan puitteissa. Yleisin kartoitettu jätevesijärjestelmä on saostuskaivo kaikille jätevesille, josta on purku maaperään tai ojaan (40 %). Seuraavaksi yleisin järjestelmä on umpisäiliö kaikille jätevesille (28 %). Muita järjestelmiä ovat mm. pienpuhdistamo kaikille jätevesille sekä umpisäiliö vaihtelevalla harmaiden vesien käsittelyjärjestelmällä.

Alueen jätevesijärjestelmät ovat suhteellisen vanhoja. Yli puolet järjestelmistä on rakennettu ennen 1980.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (27/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	RASEBORG, ANTSKOG		156/2017													
	<table border="1"> <tr><td>x</td><td>Grundvattenområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Strandområde</td></tr> <tr><td>X</td><td>Tätbebyggt område</td></tr> <tr><td></td><td>Skyddsområde för vattentag</td></tr> <tr><td></td><td>Område potentiellt för vattenandelslag</td></tr> <tr><td></td><td>Annat specialområde</td></tr> <tr><td></td><td>Från förordningen avvikande bestämmelser</td></tr> </table>	x	Grundvattenområde	X	Strandområde	X	Tätbebyggt område		Skyddsområde för vattentag		Område potentiellt för vattenandelslag		Annat specialområde		Från förordningen avvikande bestämmelser	<p>Områdets fastighetsmängd: ca 38 st.</p> <p>Karterings- och rådgivningsrunda:</p> <ul style="list-style-type: none"> oktober 2017 Hanna Keinänen, Tiina Asp/LUVY 23 fastigheter 30 objekt förverkligande 60,5 %
x	Grundvattenområde															
X	Strandområde															
X	Tätbebyggt område															
	Skyddsområde för vattentag															
	Område potentiellt för vattenandelslag															
	Annat specialområde															
	Från förordningen avvikande bestämmelser															
			V2 T2													

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	20/10	67/33
Invånarantal	64	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/23	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	11/12	48/52
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	3/19	14/86
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	4/26	13/87
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	2/28	7/93
Olagliga fall		

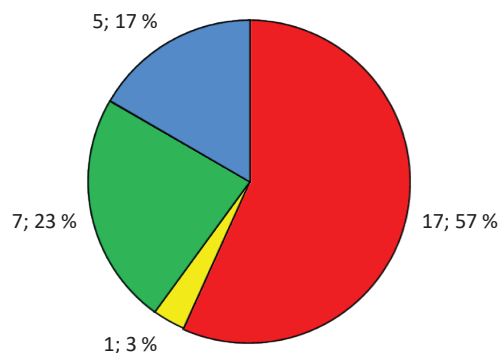

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n= 30)

SAMMANDRAG

Antskog är till största del fast bosättning men här finns även några fritidsbostäder. Området befinner sig på såväl strand- som grundvattenområden. Området är även delvis tät bebyggt. På området fås bruksvattnet från egna brunnar som bland de kartlagda fastigheterna fördelar sig nästan jämt mellan borr- och ringbrunnar.

Över hälften av systemen på området är i akut förnyelsebehov. Av dessa omfattas 7 stycken av övergångsperioden. Vanligast förekommande systemet på området är slamavskiljare för allt avloppsvatten med utlopp i diket eller marken (40 %) och det näst vanligaste är sluten tank för allt avloppsvatten (28 %). Övriga enstaka system som förekommer är minireningsverk samt sluten tank i kombination med grävattenbehandling.

Systemen på området är relativt gamla med över hälften byggda före 1980-talet.

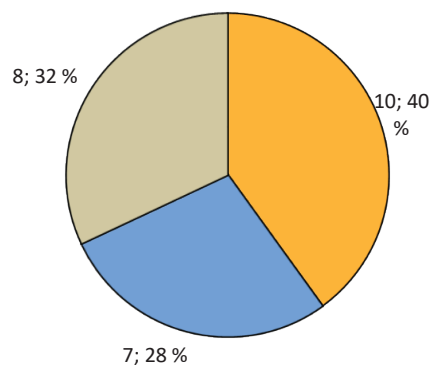

Bild 2. Typ av system (n=25)

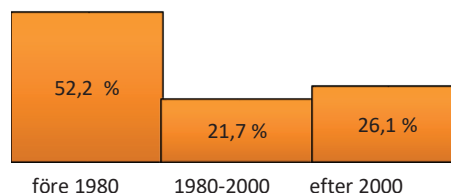

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=23)

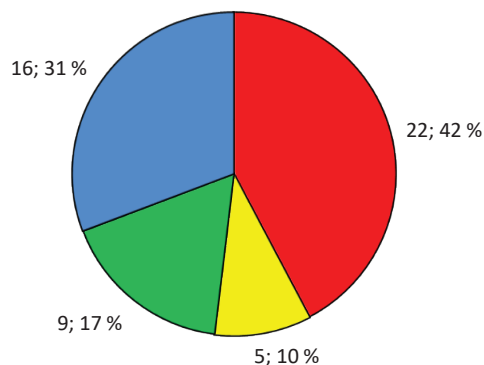
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (28/37)
Aluekortisto 2017

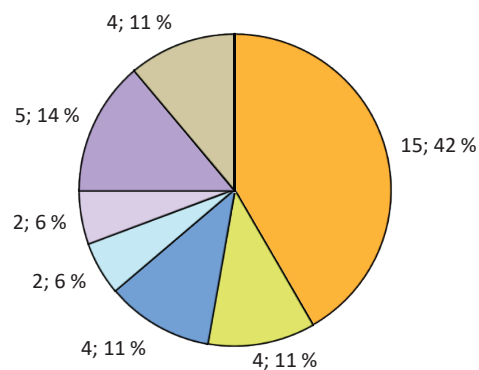
 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	RAASEPORI, NORRBY		157/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☐ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 88 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> Elo-syyskuu 2017 Tiina Asp, Hanna Keinänen, Karolina Örnmark/LUVY 51 kiinteistöä 52 kohdetta toteuma 60 % 	
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

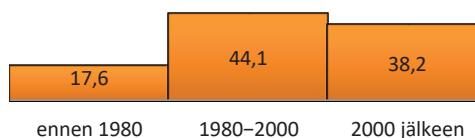
	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	26/24	52/48
Asukasmäärä	95	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/50	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	39/11	78/22
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	9/24	28/72
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	7/45	13/87
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	5/47	10/90
Kiireelliset tapaukset		

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n= 52)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=36)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=34)

YHTEENVETO

Norrbyssä on tasaisesti kiinteää ja vapaa-ajan asutusta. Vapaa-ajan asutus on pääasiassa ranta-alueella ja kiinteä asutus kauempana rannasta. Alueen kiinteistöt saavat käyttövetensä omista kaivoista, joista suurin osa on porakaivoja.

42 % kartoitetuista kohteista on akuutissa uudistamistarpeessa. Nämä ovat pääasiassa saostussäiliöitä kaikelle jätevedelle sekä puutteellisia harmaan veden käsittelyjärjestelmiä. Nykyinen uudistamisen siirtymäaika koskee vain neljää kohdetta. 17 % jätevesijärjestelmistä on nykyisellään kunnossa ja 10 % vaatii pieniä parannuksia tai seuranta. 31 % kohteista muodostuu vain vähäisiä määriä jätevetä.

Alueen yleisin jätevesijärjestelmä ovat saostussäiliöt kaikelle jätevedelle. Muita järjestelmiä ovat erilaiset kaksoisviemäroinnit, joissa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat vedet käsitellään erikseen, laitepuhdistamot sekä imeytyskentät kaikelle jätevedelle. Valtaosa jätevesijärjestelmistä on rakennettu 1980 jälkeen.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (29/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	RASEBORG, NORRBY		157/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☐ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 88 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • augusti-september 2017 • Tiina Asp, Hanna Keinänen, Karolina Örnmark/LUVY • 51 fastigheter • 52 objekt • förverkligande 60 % 	
			V2 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	26/24	52/48
Invånarantal	95	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/50	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	39/11	78/22
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	9/24	28/72
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	7/45	13/87
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	5/47	10/90
Olagliga fall		

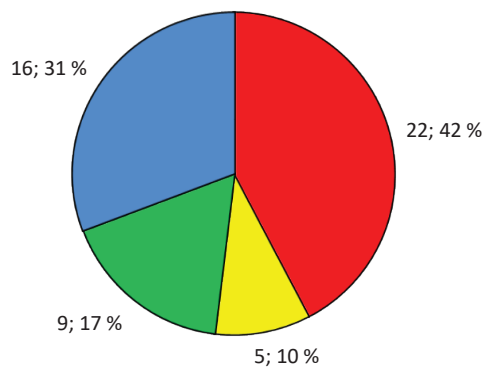

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n= 52)

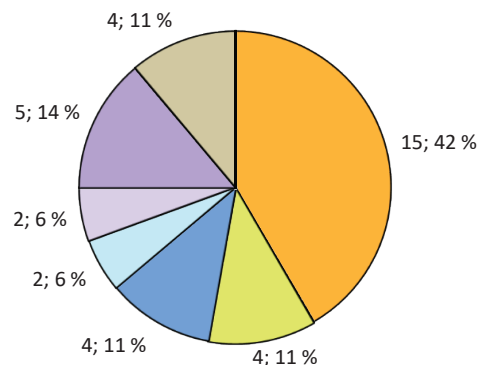

Bild 2. Typ av system (n=36)

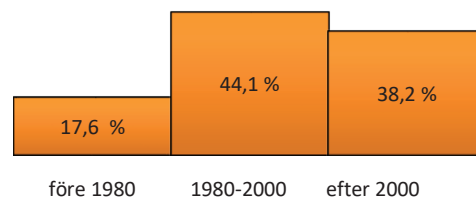

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=36)

SAMMANDRAG

På Norrbyområdet finns såväl fritidsbostäder som fast bosättning. Fritidsbostäderna finns till stor del på strandområde medan den fasta bosättning befinner sig längre bort från stranden. På området tas bruksvattnet ur egen brunn, som till största delen består av borrhunnar.

Av de kartlagda objekten är 42 % i akut förnyelsebehov, av dessa innefattas endast fyra objekt av övergångsperioden. Objekten i akut förnyelsebehov består främst av slambrunnar med utlopp i marken eller diket och slutna tankar med bristfällig grävattenbehandling. På området är 17 % av systemen i skick och 10 % i behov av små ändringar, bland dessa system finns minireningsverk, slutna tankar, samt slutna tankar kombinerat med grävattenbehandling. 31 % av systemen har små mängder vatten, dessa är främst sommarbostäder.

Den allmännaste typen av system är slamavskiljare för allt avloppsvatten. En stor del av avloppssystemen är byggda efter året 1980.

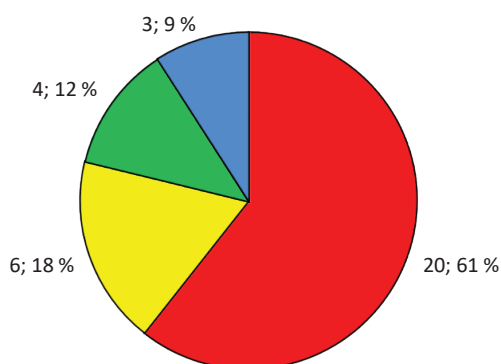
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (30/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	SIUNTIO, BACKA & TRÄSKKULLA		158/2017
	☐ Pohjavesialue ☐ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 52 kpl	Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • heinäkuu 2017 • Jenny Wikström / LUVY • 33 kiinteistöä • 33 kohdetta • toteuma 63 %
			V2 T2

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	28/6	82/18
Asukasmäärä	68	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	28/4	88/12
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	2/2	50/50
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	11/19	37/63
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	9/24	27/72
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	9/24	27/72
Kiireelliset tapaukset		

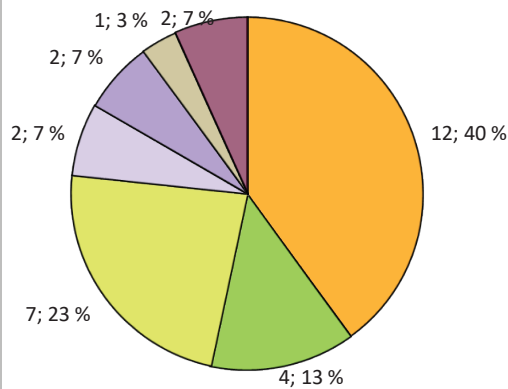
YHTEENVETO

Backa ja Träskkullan alueella on pääasiassa kiinteää tavanomaista haja-asutusta. Valta-osa saa talousvetensä kunnan vesijohtosta. Muut kohteet ottavat talousvetensä omasta kaivosta tai hyödyntävät kannettua vettä.

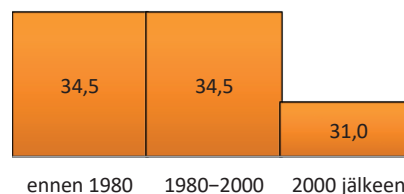
Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 61 %. Nämä ovat pääasiassa saostussäiliöitä kaikille jätevedelle. Noin 18 % järjestelmästä vaatii pieniä parannuksia tai seurantaa. Alueella on ainoastaan kolme vähäisiä jätevesimäärien kohteita ja suurin osa niistä ovat kuolinpesiä tai autiotaloja. Yleisemmät järjestelmät alueella ovat saostussäiliöt kaikille jätevesille ja umpisäiliö käymälävedelle sekä saostussäiliöt harmaalle vedelle. Suurin osa järjestelmistä on rakennettu ennen vuotta 2000.

Alue sijaitsee olemassa olevan viemäriverkoston läheisyydessä. Käyntien aikana tuli ilmi, että asukkaat toivottavat että alueelle tulisi kunnallinen viemäriverkko. Aluetta ei kuitenkaan ole mainittu vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=33)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=30)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=29)

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (31/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	SJUNDEÅ, BACKA & TRÄSKKULLA		158/2017
	☐ Grundvattenområde ☐ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 52 st.	Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> juli 2017 Jenny Wikström /LUVVY 33 fastigheter 33 objekt förverkligande 63 %
			V2 T2

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	28/6	82/18
Invånarantal	68	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	28/4	88/12
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	2/2	50/50
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	11/19	37/63
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	9/24	27/72
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	9/24	27/72
Olagliga fall		

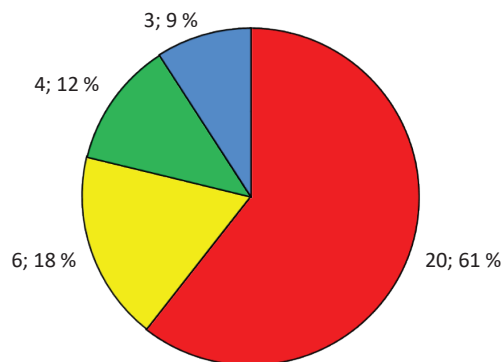

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=33)

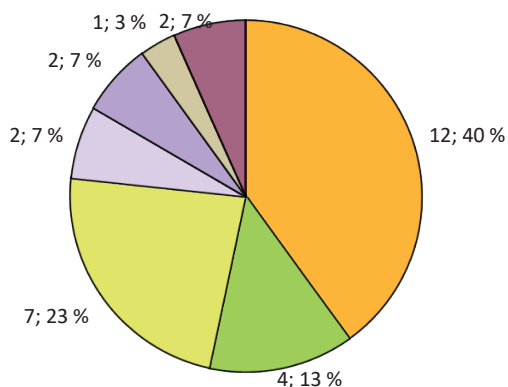

Bild 2. Typ av system (n=30)

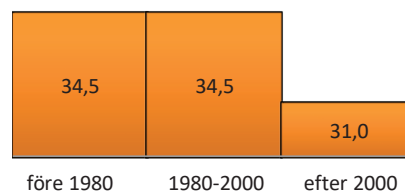

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=29)

SAMMANDRAG

Backa och Träskkulla området består främst av glesbebyggt fast bosättning. Majoriteten av fastigheterna får sitt hushållsvatten från kommunens hushållsvattennätverk som är draget till området. Resten har egen brunn eller hämtar sitt hushållsvatten någon annanstans ifrån.

Cirka 61 % av de karterade objekten är i akut förnyelsebehov. Dessa är till stor del slamavskiljare för allt avloppsvatten. 18 % av de karterade objekten är i behov av små förbättringar eller uppföljning. På området finns endast tre objekt med små vattenmängder, varav de flesta är ödegårdar eller dödsbon. De vanligaste systemen på de karterade fastigheterna är slamavskiljare för allt avloppsvatten. Sluten tank för svartvatten och slamavskiljare för gråvattnet förekommer också. Ungefär lika många av systemen är byggda före 1980 eller från 1980 och innan 2000-talet.

Området är beläget nära det kommunala avloppsnätet och under besöken framkom det att invånarna i området önskar att kommunalt avloppsvattennät skulle dras till området och att de i hopp om detta ansett att det är onödigt att uppdatera sina system. Området hör dock inte till vattenverkets utvecklingsområde.

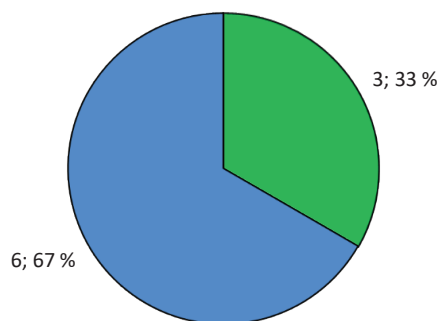
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (32/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	SIUNTIO, KALLIOJÄRVI		159/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☐ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 17 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • Elokuu 2017 • Linnea Skogberg / LUVY • 9 kiinteistöä • 9 kohdetta • toteuma 53 % 	
			V3 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	1/8	11/89
Asukasmäärä	15	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/7	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	3/4	43/57
Käymälän erillisviemäröinti (kyllä/ ei)	1/2	33/67
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	4/5	44/56
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	1/8	11/89
Kiireelliset tapaukset	0	0

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=9)

YHTEENVETO

Kalliojärven alueella on pääasiassa vapaa-ajan asutusta. Valtaosa saa talousvetensä omasta kaivosta, pora- ja rengaskaivoja oli lähes yhtä paljon. Lisäksi muutamalle mökille tuodaan juomavesi muualta ja pesuvedenä käytetään järvivettä. Kalliojärven asutus on pääasiassa ranta-alueella.

Noin 67 % kartoitetuista kohteista on vähäisten jätevesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä ei kartoituskohteissa ollut. Pienen parannuksen puutteessakaan ei ollut järjestelmiä. Alueen vähäisen vesimäärän yleisin järjestelmä on imeytyskaivo ja kivipesä harmaille vesille.

Asukkailla on pääasiassa hyvä käsitys järven kunnosta ja järven alueella on omat säännöt järven käytöstä ja jätevesistä.

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (33/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	SJUNDEÅ, KALLIOJÄRVI		159/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☐ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 17 st. Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • Augusti 2017 • Linnea Skogberg/LUVY • 9 fastigheter • 9 objekt • förverkligande 53 % 	
			V3 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	1/8	11/89
Invånarantal	15	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/7	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	3/4	43/57
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	1/2	33/67
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	4/5	44/56
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	1/8	11/89
Olagliga fall	0	0

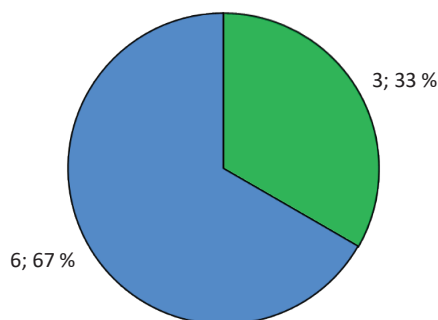

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n= 9)

SAMMANDRAG

Vid Kalliojärvi finns främst fritidsbostäder. Största delen får sitt hushållsvatten från en egen brunn, det finns ungefär lika många borr- som ringbrunnar. Till några sommarstugor hämtas dricksvattnet från större städer och träskvatten används som tvättvatten. Bosättningen vid Kalliojärvi är främst på strandområden.

Ungefär 67 % av de kartlagda objekten är fastigheter med små vattenmängder. Inga system är inom akut förnyelsebehov. Inga system var heller inom små förbättringar. De vanligaste systemen för små vattenmängder i området var infiltreringsbrunn och stenöga.

De bosatta har huvudsakligen en bra uppfattning om förhållandena i träsket och området har egna regler för användningen av träsket och avloppsvattnen.

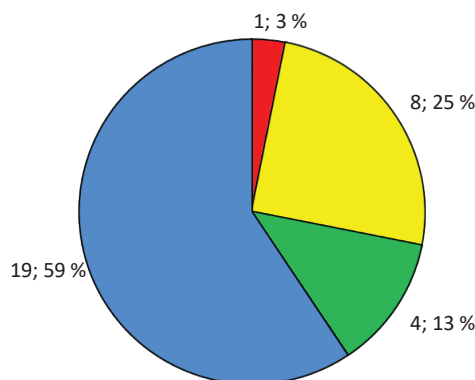
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (34/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	SIUNTIO, SUOLAMPI JA NUMMIJÄRVI		160/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 45 kpl Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> elokuu 2017 Jenny Wikström / LUVY 30 kiinteistöä 32 kohdetta toteuma 66 % 	V3 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	0/32	0/100
Asukasmäärä	79	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/31	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	14/17	47/53
Käymälän erillisviemärointi (kyllä/ ei)	5/0	100/0
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	6/26	29/81
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	6/26	29/81
Kiireelliset tapaukset	0	0

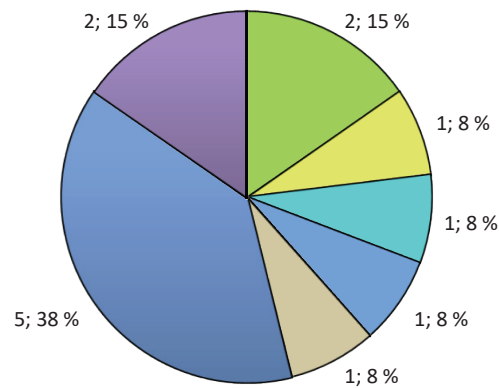
YHTEENVETO

Suolampi ja Nummijärven alue on osin taajan asuttua ranta-alue. Alueella on vain vapaa-ajan asutusta. Alueella ovat voimassa kunnalliset ympäristösuojelumääräykset. Noin 80 % kiinteistöistä ottaa talousvetensä omasta kaivosta. Muut kohteet saavat käyttövetensä yhteisestä kaivosta tai kantovetenä muualta. Alueelta löytyy pora- sekä rengaskaivoja.

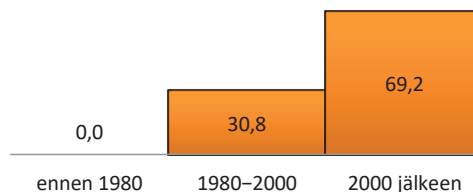
Yli puolet kartoitetuista kohteista on vähäisten jätevesimäärien kohteita. Pieniä parannuksia tai seurantaan tarvitsevia järjestelmiä on noin 25 %. Vain yksi järjestelmä on akuutissa uudistustarpeessa. Yleisin järjestelmätyyppi alueella on maahanimeytys harmaalle jätevedelle. Sen lisäksi on monta kohteita ilman järjestelmä kokonaan tai ulos kannettu vesi. Suurin osa järjestelmistä on rakennettu 2000-luvulla.

Käyntien aikana tuli ilmi, että asukkaat ovat huolissaan veden laadun viimeaikaisesta heikkenemisestä sekä jokien umpeen kasvamisesta.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=32)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=13)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=13)

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (35/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	SJUNDEÅ, SUOLAMPI JA NUMMIJÄRVI		160/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 45 st.	Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • augusti 2017 • Jenny Wikström/LUVVY • 31 fastigheter • 32 objekt • förverkligande 75 %
			V3 T3

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	0/32	0/100
Invånarantal	79	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/31	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	14/17	47/53
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	5/0	100/0
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	6/26	29/81
Bruks-och underhållsanvisning (ja/ nej)	6/26	29/81
Olagliga fall	0	0

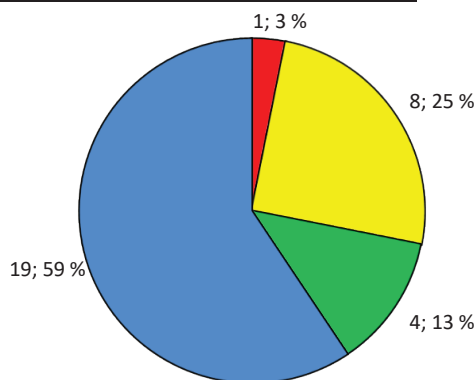

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=32)

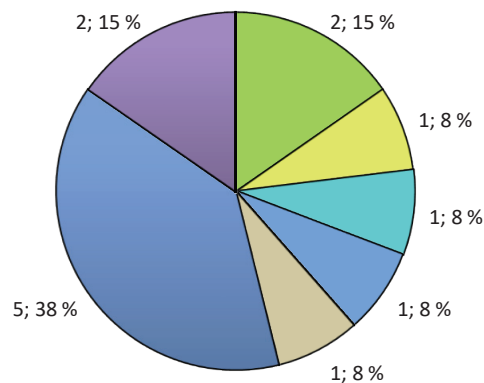

Bild 2. Typ av system (n=14)

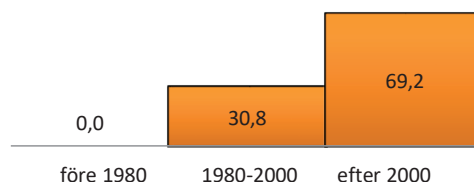

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=13)

SAMMANDRAG

Suolampi och Nummijärvi området är ett delvis tätt bebyggt strandområde, med endast fritidsbosättning. Kommunens miljöskyddsföreskrifter är i kraft i området. Ca 80 % av de karterade fastigheterna har egen hushållsvattenbrunn, medan resten hämtar sitt hushållsvatten från en gemensam brunn eller någon annanstans ifrån. Både borr- och ringbrunnar förekommer, men ringbrunnar förekommer aningen oftare.

Majoriteten av de karterade områdena har bara små vattenmängder. I behov av små förbättringar eller ändringar i systemet är 25 % av fastigheterna. Endast ett objekt är i akut förnyelsebehov. De vanligaste systemen är eller infiltrering av grävattnet. Utöver det finns det flera fastigheter som är helt utan system eller har utburet vatten. Över hälften av objekten är byggda på 2000-talet.

Under besöken framkom att invånarna i området är oroliga för en försämrad vattenkvalitet och att sjöarna i fråga håller på att växa igen under den senaste tiden.

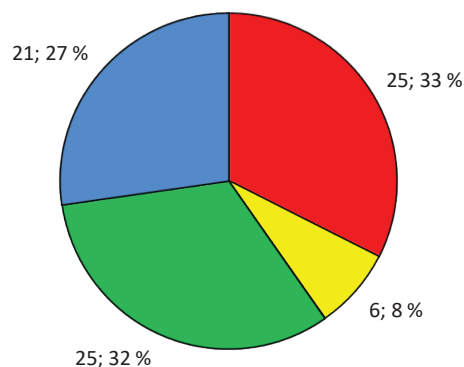
Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Liite 3. (36/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Aluekortisto</p>	VIHTI, TERVALAMPI JA HUHMARJÄRVI		161/2017
	☐ Pohjavesialue ☒ Ranta-alue ☒ Taajaan asuttu alue ☐ Vedenottamon suoja-alue ☐ Vesihuollon kehittämisalue ☐ Muu erityisalue ☒ Asetuksesta poikkeavat määräykset	Alueen kiinteistömäärä: n. 127 kpl	Kartoitus- ja neuvontakierros: <ul style="list-style-type: none"> • Kesä-Elokuu 2017 • Linnea Skogberg / LUVY • 76 kiinteistöä • 77 kohdetta • toteuma 60 %
			V2 T3

TILASTOTIETOA KARTOITUS- JA NEUVONTAKÄYNNEILTÄ

	kpl	%
Asutuksen tyyppi (kiinteä/ vapaa-aika)	53/24	69/31
Asukasmäärä	167	
Vedenhankinta (vesijohto/ oma kaivo)	0/72	0/100
Kaivotyyppi (pora-/ rengaskaivo)	49/23	68/32
Käymälän erillisviemäröinti (kyllä/ ei)	31/24	56/44
Jätevesiselvitys/ -suunnitelma (kyllä/ ei)	25/52	35/65
Käyttö- ja huolto-ohje (kyllä/ ei)	16/61	21/79
Kiireelliset tapaukset	0	0

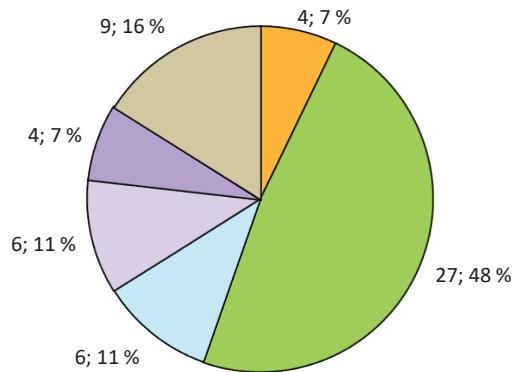
YHTEENVETO

Tervalammen ja Huhmarjärven alueella on pääasiassa vakituista asutusta. Kohteet saavat talousvetensä omasta kaivosta, pääosin porakaivosta. Lisäksi muutamalle mökille tuodaan juomavesi muualta. Tervalammen ja Huhmarjärven asutus on pääasiassa ranta-alueella.

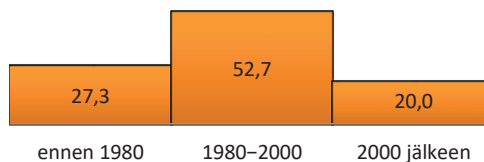
Miltei 30 % kartoitetuista kohteista on vähäisten vesimäärien kohteita. Akuutissa uudistamistarpeessa olevia järjestelmiä on 33 %. Nämä ovat pääasiassa järjestelmiä, joissa on umpisäiliö mustille vesille ja imeytyskenttä harmaille vesille. Pienten parannusten puutteessa on imeytyskenttiä, joista puuttuu esimerkiksi tuuletusputkien kansia tms. Yleisin järjestelmä alueella ovat kaksoisviemäröinti, jossa wc-vedet menevät umpisäiliöön ja harmaat vedet imeytyskenttään.

Yli puolet jätevesijärjestelmistä on rakennettu 1980-2000.

Kuva 1. Järjestelmien uudistamistarve (n=77)

Kuva 2. Järjestelmätyypit (n=56)

Kuva 3. Järjestelmien ikäjakauma (n=55)

Kuvaajien värien ja lomakkeessa käytettyjen termien selitykset löytyvät kansilehdeltä.

Liite 3. (37/37)
Aluekortisto 2017

 <p>LINKKI 2017 Områdesregister</p>	VICHTIS, TERVALAMPI OCH HUHMARJÄRVI		161/2017
	☐ Grundvattenområde ☒ Strandområde ☒ Tätbebyggt område ☐ Skyddsområde för vattentag ☐ Område potentiellt för vattenandelslag ☐ Annat specialområde ☒ Från förordningen avvikande bestämmelser	Områdets fastighetsmängd: ca 127 st.	Karterings- och rådgivningsrunda: <ul style="list-style-type: none"> • juni-augusti 2017 • Linnea Skogberg/LUVY • 76 fastigheter • 77 objekt • förverkligande 60 %

STATISTIK FRÅN KARTERINGS- OCH RÅDGIVNINGSBESÖK

	st.	%
Typ av bostad (fast/ fritid)	53/24	69/31
Invånarantal	167	
Vattenanskaffning (ledning/ egen brunn)	0/772	0/100
Typ av brunn (borr-/ ringbrunn)	49/23	68/32
Separat toalettavlopp (ja/ nej)	31/24	56/44
Avloppsvattenutredning/ -plan (ja/ nej)	25/52	35/65
Bruks- och underhållsanvisning (ja/ nej)	16/61	21/79
Olagliga fall	0	0

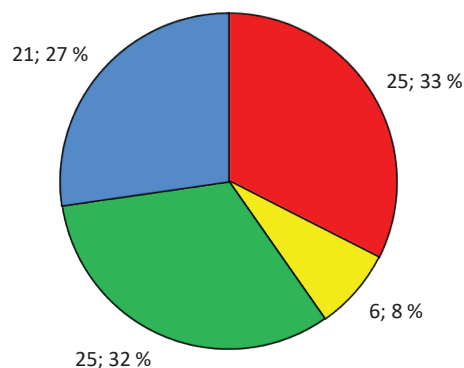

Bild 1. Systemens förnyelsebehov (n=77)

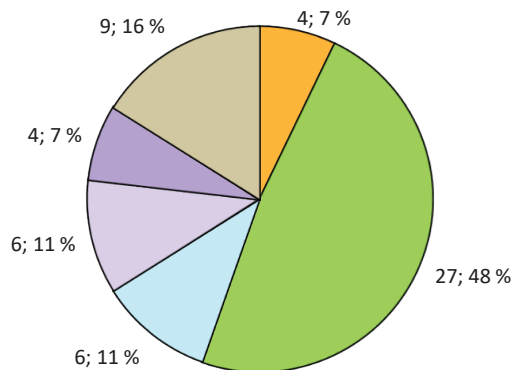

Bild 2. Typ av system (n=56)

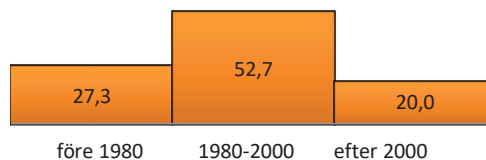

Bild 3. Systemens åldersfördelning (n=55)

SAMMANDRAG

På området vid Tervalampi och Huhmarjärvi finns främst fast bosättning. Största delen får sitt hushållsvatten från egen brunn, främst från borrbrunnar men många har också ringbrunn. På några sommarstugor hämtas dessutom all dricksvatten annanstans ifrån. Bosättningen vid Tervalampi och Huhmarjärvi är huvudsakligen på strandområden.

Nästan 30 % av de karterade objekten har små mängder vatten. I akut förnyelsebehov är 33 % av systemen. Majoriteten av dessa har sluten tank för toalettvattnet och infiltrationsanläggning för grått vatten. System som är i behov av små förändringar är infiltrationsanläggningar vars hattar vid luftningsrören saknas. Vanligaste systemet på området är tvårörssystem där toalettvattnet går i sluten tank och det gråa vattnet i infiltrationsanläggning.

Över hälften av avloppssystemen är byggda mellan 1980-2000.

Förklaringar till använda termer och till grafernas utformning finns på omslaget.

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI 2017

HAJA-ASUTUKSEN JÄTEVEDET

Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010–2015 käynneistä

Tiina Asp ja Karolina Örnmark

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Kertausneuvonnan tavoite	3
3. Aineisto ja menetelmät.....	4
3.1 Neuvonnan kohderyhmä ja rajaus	4
3.2. Menettelytapa	4
3.3 Neuvontamateriaali	5
4. Tulokset.....	6
Hanko	6
4.1. Palaute kertausneuvonnasta	7
4.2 Puhelinkeskusteluissa kuultu palaute ja kokemukset	7
5. Tulosten tarkastelu ja jatkotyön tarve	7

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

1. Johdanto

Jätevesilainsäädännön useaan kertaan toistunut uudistamistyö ja lievennykset ovat johtaneet siihen, että osa kartoitus- ja neuvontakäynnin useita vuosia sitten vastaanottaneista asiakkaista ovat todennäköisesti tietämättömiä lainsäädännön tämänhetkisestä tilanteesta. Myös kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten tilanne voi olla nyt alueellisesti erilainen kuin se neuvonta-aikana oli. Muutokset ovat johtaneet siihen, että neuvonnan asiakkaiden välillä voidaan ajatella olevan muutoksista aiheutuvia eroavaisuuksia tietotasossa ja tiedon ajantasaisuudessa.

Jätevesineuvonnan uskottavuudelle, pedagogiselle tehokkuudelle sekä neuvontaorganisaation julkiselle kuvalle on eduksi, että asukkaiden tietotaso jätevesilainsäädännöstä on yhdenmukaista ja mahdollisimman ajantasaista huolimatta siitä, minä vuonna he ovat neuvonnan vastaanottaneet. Neuvonnan perimmäisiin tavoitteisiin lukeutuu myös vaikuttavuus, jonka seuranta ja kartoittaminen ovat osoittautuneet haasteelliseksi huolimatta siitä, että asiakkaiden motivointi toimintaan jätevesijärjestelmiensä tehostamiseksi on kenties neuvonnan ydintavoitteista tärkein.

Asiakkaiden tietotason yhtenäistämiseksi on mahdollista toteuttaa standardimuotoisen kartoitus- ja neuvontatoiminnan ohella ns. ”kertausneuvontaa”, jossa uusitaan kartoitus aikaisemmin neuvottuun kohteeseen. Tämä voidaan toteuttaa resurssi-intensiivisesti uusimalla kartoitus- ja neuvontakäynti, tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi puhelinneuvontana. Vuoden 2016 pilotissa testattiin rajatulla kohderyhmällä sitä, kuinka hyvin kertausneuvonta soveltuu kartoitus- ja neuvontakäyntien rinnalle neuvonnan pedagogiseksi välineeksi, ja millaisen tilannekuvan se tarjoaa kiinteistöllä tapahtuneista muutoksista jätevesiin tai vesijärjestelmään liittyen. Tässä raportissa esitetään tulokset Hangon kertausneuvonnasta niiden kiinteistöjen osalta, joiden jätevesijärjestelmä on ollut uudistamisen tarpeessa (punainen arvio), mutta jotka on rajattu tästä kohderyhmästä ulos vuoden 2016 pilotoinnissa.

2. Kertausneuvonnan tavoite

Kertausneuvonnan tavoitteena on selvittää jätevesineuvonnan vaikuttavuutta sekä kiinteistöjen vedenkäytön ja jätevesitilanteen muutoksia. Tavoitteeseen pyrittiin kartoittamalla varsinaisen neuvontakäynnin jälkeen tapahtuneita vesivarusteluun ja jätevesijärjestelmään liittyviä toimenpiteitä, uudistamistoimia tai muutoksia kiinteistöllä. Uusintakartoituksen yhteydessä tarjottiin aikaisemmille asiakkaille uusi ja ajantasainen tieto neuvontakäynnin jälkeen tapahtuneista muutoksista jätevesilainsäädännössä. Jätevesilainsäädäntö sekä hankkeeseen osallistuvien kuntien ympäristönsuojelumääräysten tilanne on muuttunut useita kertoja sitten vanhimpien neuvontakäyntien suorittamisen:

- **2011:** Puhdistusvaatimus lieveni, siirtymäaikaa pidennettiin, luotiin ikävapautusmenettely siirtymäajasta. Hakemuksesta myönnettävän siirtymäajan lykkäyksen perusteet tarkennettiin.
- **2015** Siirtymäaikaa pidennettiin uudelleen, 15.3.2016 - 15.3.2018
- **2015** Hangon ympäristönsuojelumääräykset tulivat voimaan: ranta- ja pohjavesialueille annettiin tiukemmat jäteveden käsittelyvaatimukset
- **2017** Lainsäädäntöä ja asetusta uudistettiin: merkittävimmät muutokset liittyivät siirtymäaikoihin. Jatkoissa jätevesijärjestelmien uudistaminen puhdistusvaatimuksia vastaavaksi tapahtuu siirtymäajan puitteissa ainoastaan ranta- tai pohjavesialueilla, muualla uudistustoimet tapahtuvat rakennusluvan alaisten remonttien yhteydessä. Kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten kautta suodut vaikutusmahdollisuudet kapenivat.

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

Kertausneuvonnan tavoitteisiin lukeutuu sen varmistaminen, että neuvonnan aikaisempi asiakas hahmottaa lainsäädännössä ja siten jätevesijärjestelmänsä tilanteesta ja vaatimustenmukaisuudessa tapahtuneet muutokset tuorempien asiakkaiden kanssa yhdenmukaisella tavalla.

Onnistuessaan puhelimitse tarjottu kertausneuvonta tarjoaa päivitetyn tilannekuvan kiinteistöjen jätevesitilanteesta ja neuvonnan vaikuttavuudesta neuvotuilla alueilla, sekä palvelee osaltaan hedelmällisen asiakassuhteiden ylläpidon tavoitetta. Odotusten mukaan se jättää asiakkaille positiivisen mielikuvan neuvontahankkeesta joka pyrkii aktiivisesti pitämään vanhatkin asiakkaat ajan tasalla muuttuvan alan tuoreimmasta tilanteesta.

3. Aineisto ja menetelmät

3.1 Neuvonnan kohderyhmä ja rajaus

Kohdekiinteistöiksi valittiin Hangossa vuosina 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 ja 2015 LINKKI-hankkeen toimesta neuvotut kiinteistöt, jotka oli neuvontakäynnillä todettu uudistustarpeisiksi (punainen arvio). Kohderyhmää rajattiin lisäksi kattamaan ne neuvotut kohteet, joilta ei ollut saatavilla puhelinnumeroa yhteydenottoa varten vuonna 2016 toteutetussa kertausneuvonnan pilotoinnissa. Tällaisia kiinteistöjä todettiin olevan Hangossa 79 kpl, joilla sijaitisi yhteensä 87 jätevesiä tuottavaa kohdetta (Taulukko 1).

Hangon vuoden 2017 kertausneuvonnan kohderyhmästä ei ollut etukäteen tietoja niistä kiinteistöistä, jotka ovat liittyneet kunnallisen jätevesihuollon piiriin neuvonnan jälkeen. Kohderyhmän ulkopuolelle jätettiin kiinteistöt, joilta ei osoitetietoja ollut saatavilla. Näitä kiinteistöjä oli yhteensä neljä.

Taulukko 1: Hangon kertausneuvontaan vuonna 2017 sisällytetyjen kiinteistöjen sekä kohteiden (suluissa) määrä vuosiluokittain ja kokonaisuutena.

Neuvontakäynti suoritettu vuonna	Kiinteistöjä otannassa (kohdetta)
2010	5 (5)
2011	13 (14)
2012	39 (43)
2013	10 (12)
2014	4 (4)
2015	8 (9)
Yhteensä	79 (87)

3.2. Menettelytapa

Tieto kertausneuvonnasta lähetettiin asiakkaille informatiivisen kirjeen muodossa (liite) noin viikkoa ennen yhteydenottoa. Vuoden 2016 pilotointiin erona oli se, että asiakkaan tuli ottaa itse yhteyttä neuvojaan, koska puhelinnumeroita ei ollut tiedossa. Varsinainen kartoitus suoritettiin puhelinkeskusteluna, jolle varattiin aikaa maksimissaan 20 minuuttia asiakasta kohden. Neuvonnan toteuttajina toimivat Karolina Örnmark (LUVY), Hanna Keinänen (LUVY) ja Tiina Asp (LUVY).

Keskusteluissa pyrittiin hankkimaan mahdollisimman tarkat, ajantasaiset tiedot kiinteistön tilanteesta ja erityisesti vedenkäyttöön, vesivarusteluun tai jätevesijärjestelmään kohdistuneista muutoksista. Pyrittiin selvittämään vähintään:

- Kiinteistön käyttötapa (vapaa-aika, kiinteä, muu)
- Asukasluku
- Vesivarustelun määrä ja laatu
- Nykyinen jätevesijärjestelmä

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

Neuvoja keräsi haastattelun aikana tiedot aikaisemmin luotuun jätevesitaulukkoon, johon lisättiin uusi rivi kertausneuvonnassa kerättyjä tietoja varten. Mikäli keskustelun perusteella kävi ilmi että jätevesijärjestelmä on uudistettu, kerättiin uuden järjestelmän toteutustapa ja tekniset tiedot jätevesitaulukkoon samassa laajuudessa kuin tavanomaisella kartoitus- ja neuvontakäynnillä. Lisäksi neuvoja voi tiedustella asiakkaan kokemuksia projektin etenemisestä, viranomaisasioinnin toimivuudesta, suunnittelijan palveluiden laadusta.

Menetelmän mahdollisena kartoituksellisen virheen lähteenä voidaan mainita puhelinneuvonnan kohteesta irrallinen luonne: neuvonta on toteutettava täysin kiinteistönomistajan antamien tietojen valossa ja näkemättä kohdetta, joka altistaa virheille mikäli kiinteistönomistajan tieto on epäluotettavaa. Kyseessä on kuitenkin systeeminen virhelähde kaikkea kohdekiinteistön ulkopuolella tapahtuvaa yleisneuvontaa toteutettaessa, eikä se yksinomaan liity pilotissa testattuun toteuttamismenetelmään. Mikäli virhelähteen vaikutus kertausneuvontaan halutaan minimoida, voidaan kertausneuvonnan toteuttajina hyödyntää henkilöitä, joilla on laajempaa kokemusta haastavista neuvontatilanteista ja joiden voidaan olettaa osaavan ottaa huomioon yleiset puutteet asukkaiden tietotasossa. Voitanee olettaa, että tällaiselle toimijalle myös laajan datasarjan kirjaaminen ja tulkinta keskustelun aikana on helpompaa.

Puhelinkeskustelun neuvonnallinen osuus räätälöitiin kunkin asiakkaan tilannetta, jätevedenkäsittelyllisiä tarpeita sekä mielenkiinnon kohteita olevia aiheita vastaavaksi. Jätevesijärjestelmän mahdollinen uudistustarve arvioitiin ja uudistustarve perusteltiin asiakkaalle käyttäen apuna arviointikriteereitä. Neuvoja kävi läpi jätevesilainsäädännön tämänhetkisen tilanteen ja tapahtuneet muutokset lainsäädännössä, painottaen muutosten vaikutuksia neuvottavan kiinteistön tilanteeseen.

Mikäli uudistamistoimiin ei ole ryhdytty tarpeesta huolimatta, neuvoja tiedusteli asiakkaan kokemuksia ja syitä siihen miksi näin on toimittu. Uudistamisprojektissa etenemiseen sekä lupamenettelyyn annetaan seikkaperäinen, kuntakohtainen ohjeistus. Neuvoja pyrki motivoimaan asiakasta uudistamisessa etenemiseen huolimatta lainsäädännön lievenemisestä: Motivoivina tekijöinä hyödynnettiin ympäristönsuojelullista näkökulmaa sekä kaivovesien laadun ja jätevedenkäsittelytason välisen yhteyden korostamista, velvoittavan lainsäädännön sijaan.

3.3 Neuvontamateriaali

Neuvontapuhelun vastaanottaneille asiakkaille valmisteltiin päivitetyn neuvontamateriaalin sisältävä neuvontapaketti:

- Jätevesiopas (Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry)
- Jäteveden ympäristövaikutukset-esite (hankkeen tuottama)
- Kuntakohtainen esite ympäristönsuojelumääräyksistä
- Ohje jätevesijärjestelmän uudistamiseen
- Palautelomake ja palautuskuori

Tämä neuvontapaketti lähetettiin neuvontapuhelun jälkeen niille asiakkaille jotka ottivat ehdotetun kertausneuvontapuhelun vastaan. Koska moni kiinteistön omistaja jätti soittamatta neuvojalle, syystä tai toisesta, päätettiin neuvontapaketti lähettää myös niille, jotka eivät ottaneet yhteyttä neuvojaan. Niille, jotka olivat liittyneet kunnalliseen viemäriverkostoon tai vesiosuuskuntaan, lähetettiin ainoastaan palautelomake kertausneuvonnasta.

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

4. Tulokset

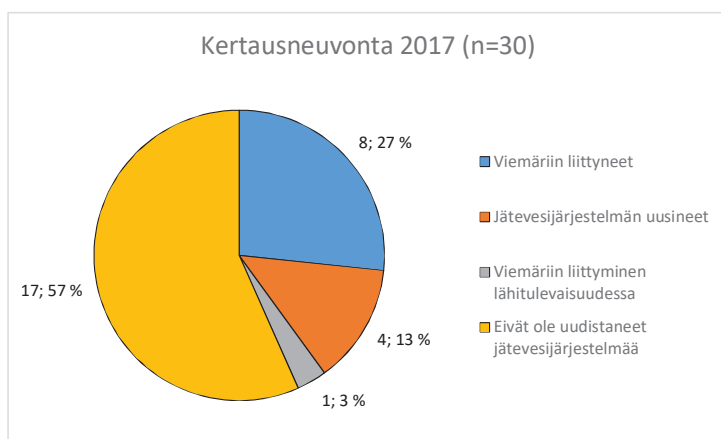
Hanko

Kertausneuvontapilotin ensimmäinen osa (Hanko) toteutettiin 27.11.–5.12.2017. Kohteiksi rajatusta 78 kiinteistöstä otti neuvojan yhteyttä 30 kiinteistöä. Kiinteistöittäin laskettuna kokonaistoteumaksi saadaan siten 38 % mikä on kartoitus- ja neuvontakäyntien mittapuulla huono tulos, mutta menettelytapa huomioon ottaen kohtuullisen hyvä

Taulukko 3: Hangon kertausneuvontaan sisältyneiden kiinteistöjen alustava määrä, toteutuneiden neuvontakontaktien määrä (kiinteistöä) vuosittain tarkasteltuna sekä viemäriverkkoon liittyneiden kiinteistöjen määrä. Toteuman (%) laskutapa kiinteistöperusteinen.

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Suunniteltuja kontakteja (kiinteistöä)	5	13	39	10	4	8
Toteutuneita kontakteja (kiinteistöä)	1	3	17	5	1	3
Viemäriverkkoon liittyneitä (kiinteistöä)	0	2	6	0	0	0
Vuosiryhmän toteuma %	20	23,1	43,6	50	25	37,5

Hangon aluetta kuvaa se, että kertausneuvonnan kohderyhmästä ainakin 10,1 % oli kartoitus- ja neuvontakäynnin jälkeisenä aikana ratkaissut jätevesijärjestelmään liittyvän uudistamistarpeen liittymällä kunnallisen jätevesihuollon piiriin, jota voidaan pitää tehokkaana keinona eliminoida jätevesistä aiheutuva problematiikka ja uudistamistarve. Näiden kahdeksan kiinteistön (sis. 10 jätevesikohdetta) osalta jätevedenkäsittelyyn liittyvälle neuvonnalle ei enää ole nähtävissä tarvetta.

Kuva 1: Hangon kertausneuvonnan tulokset koskien muutoksia jätevesijärjestelmässä (n=kiinteistöjen määrä).

Tarkasteltaessa kerättyä tietoa vedenkäytön ja vedenhankinnan, vesivarustelun, kiinteistön käytön tai jätevedenkäsittelytilanteen muutoksista kiinteistöillä havaitaan, ettei suurimmalla osalla (57 %, 17 kiinteistöä) kiinteistöistä ole tapahtunut mitään muutoksia näillä aihealueilla. Syinä tähän ilmoitettiin

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

yleisimmin: korkeat kustannukset järjestelmän uusimisessa sekä uskomus siitä, etteivät jätevedet aiheuta ympäristölle mitään. Myös terveysvaivat ja korkea ikä oli syinä, ettei järjestelmää ole uusittu.

Yleisimmät muutokset kiinteistöllä koskevat joko järjestelmän liittämistä viemäriin (27 %, 8 kpl) ja jätevedenkäsittelyjärjestelmän uusiminen (13 %, 4 kpl). Ainoastaan yhdellä (3 %) oli aikomus liittyä lähitulevaisuudessa viemäriin. Parilla kiinteistöllä oli mietitty mahdollisuutta hankkia umpisäiliö kiinteistön jätevesille. Yhdellä kiinteistöllä oli neuvontakäynnillä arvioitu käytettävän veden määrän olevan suuri, mutta kertausneuvonnan yhteydessä arvioitiin veden käytön olevan vähäinen ja näin ollen arvio muuttui aiemmasta.

4.1. Palaute kertausneuvonnasta

Kertausneuvonnan yhteydessä lähetetyn materiaalipaketin mukana pyydettiin asukkailta palautetta neuvontakampanjasta. Palautelomake lähetettiin myös niille, jotka olivat ilmoittaneet liittyneensä viemäriin. Palautetta pystyi antamaan paperisella lomakkeella. Palautetta pyydettiin käynnin sujumisesta sekä neuvonnan hyvistä ja huonoista puolista. Lisäksi vastaaja pystyi kertomaan ajatuksiaan vapaasanakenttään. Vastauksia palautui vain 3 kappaletta neljän viikon kuluessa niiden lähettämisestä, joten näistä ei ole tehty johtopäätöksiä neuvonnan sujumisesta.

4.2 Puhelinkeskusteluissa kuultu palaute ja kokemukset

Kertausneuvonnassa kerätyn data yhteyteen oli joissain tapauksissa kirjattu merkintöjä siitä, millaista palautetta tai kokemuksia keskustelun aikana oli saatu kuulla.

Osa perusteli uudistamistoimien tekemättä jättämistä remontin korkeilla kustannuksilla, hankalalla elämäntilanteella kuten sairaudella tai vastaajan korkealla iällä. Pari asukasta ajattelivat, että heidän kiinteistönsä jätevedet eivät aiheuta ympäristölle kuormitusta ja vanha järjestelmä on riittävä. Yksi henkilö oli erittäin ärsyyntynyt korkeista liittymismaksuista. Varsinaista substanssilähtöistä neuvontaa kaipasi tämän perusteella hyvin vähäinen osa kommentoijista.

5. Tulosten tarkastelu ja jatkotyön tarve

Hangon vuoden 2017 kertausneuvonnan menettelytavan toteuma (38 %) oli heikko verrattuna vuoden 2016 pilottikokeiluun (76,8 %). Kuitenkin tulos oli yllättävän hyvä, koska vuoden 2017 kertausneuvonnassa kiinteistön omistajia pyydettiin ottamaan yhteyttä neuvojaan puhelinnumerotiedon puuttuessa. Puhelimessa toteutetun kartoituksen perusteella vain osa kiinteistö on toteuttanut mitään muutoksia jätevesijärjestelmään, vesivarusteluun tai vedenhankintaan liittyen; syinä tähän ilmoitettiin useimmin joko remontin kustannukset, vastaajan elämäntilanne, korkea ikä sekä uskomus jätevesijärjestelmän riittävyteen. Havainto on yhdenmukainen kartoitus- ja neuvontakäynneillä kerättyjen kokemusten kanssa ja ilmenee myös kartoitus- ja neuvontakäyntien yhteydessä toistuvasti. Kartoituksen tulosta voidaan tähän yhdenmukaisuuteen nojautuen pitää uskottavana ja todellista tilannetta kuvaavana. Vuoden 2017 kertausneuvonnan tulokset järjestelmän uusimisen tai muun muutoksen perusteella olivat hieman positiivisemmat kuin vuoden 2016 pilottineuvonnassa, mutta tässä pitää ottaa huomioon se, että kontaktien toteuma oli huomattavasti heikompi johtuen eri menettelytavasta. Saattaa olla myös, että yhteyttä otti neuvojaan herkemmin ne asukkaat, joilla muutoksia oli tehty jätevesijärjestelmässä.

Kohderyhmäksi oli rajattu ne kiinteistöt, jotka eivät olleet vuoden 2016 pilottikokeilun piirissä eli ne joilla ei ollut puhelinnumeroa saatavilla. Kartoitus- ja neuvontakäynneillä puhelinnumeroja ei kerätä rutiininomaisesti, josta johtuen kohderyhmä on ollut vuonna 2016 suppeahko. Jatkotyön tarve Hangossa voisi muodostua 2010–2015 neuvotuista, uudistamistarpeiksi arvioituista kiinteistöistä, joihin ei saatu kontaktia vuoden 2017 kertausneuvonnassa. Näillekin kiinteistöille lähetettiin infopaketti jälkikäteen, jotta

Kertausneuvonta Hangossa, yhteenveto

Haja-asutuksen jätevedet – Hangon täydentävä kertausneuvonta vuosien 2010-2015 käynneistä

omistajat voivat perehtyä lainsäädännön nykytilanteeseen. Näillä kiinteistöillä todennäköisesti neuvonta tulisi suorittaa uusintakäyntinä, mikä lisäisi työmäärää huomattavasti. Puhelimitse tehtävä kertausneuvonta on hyvä menettelytapa, jos saatavilla on kiinteistön omistajan puhelinnumero. Puhelinnumeroiden puute vähentää kontaktien määrää huomattavasti verrattuna siihen, jos neuvoja itse voisi soittaa asiakkaalle tiedotteen lähettämisen jälkeen sovittuna aikana.

Palautteista ei ole tehty johtopäätöksiä, koska niiden määrä jäi erittäin vähäiseksi.

Vuoden 2017 kertausneuvonnan perusteella kertausneuvonta havaittiin käyttökelpoiseksi yleisneuvonnan menetelmäksi, joka soveltuu käytettäväksi kartoitus- ja neuvontakäyntien rinnalla tai niiden osittaisena korvaajana, varsinkin jos menettelytapana on, että neuvoja soittaa asukkaalle sovittuna ajankohtana. Kartoitusdatan perusteella tehdyt havainnot sekä palaute olivat luonteeltaan yhdenmukaisia kartoitus- ja neuvontakäynneillä tehtyihin, ja niitä voidaan pitää todellista tilannetta kuvaavina. Neuvonnan vaatima työmäärä ja sen resurssivaatimukset olivat kohtuullisia, mikä osaltaan puoltaa menetelmän käyttökelpoisuutta. Kertausneuvontaan sisältyy systemaattinen, epätarkkuutta lisäävä virhelähde kun kartoitus tehdään näkemättä kiinteistöä paikan päällä: tästä syystä kiinteistökohtaista kartoitus- ja neuvontakäyntiä tulisi edelleen pitää ensisijaisena neuvonnan menettelytapana.

Liite 5. (1/13)

Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

2.6.2017

Onko sinulla Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi?

Tänä kesänä etsitään Länsi-Uudenmaan parasta kaivovettä, kilpailuaika 1.6.-31.8.2017

Haja-asutuksen jätevesineuvontahanke LINKKI haluaa tänä kesänä painottaa talousveden hyvää laatua etsimällä Länsi-Uudenmaan parasta kaivovettä. Kilpailuun voivat osallistua Länsi-Uudenmaan alueella sijaitsevien kiinteistöjen vakituiset asukkaat tai loma-asukkaat, joilla on käytössään oma talousvesikaivo. Kilpailusarjoja on kolme: rengas- tai lähdekaivot, porakaivot sekä ammattilaissarja, johon voivat osallistua elinkeinonharjoittajat, joilla on käytössään oma talousvesikaivo. Kilpailun alkukarsinta perustuu analyysituloksiin ja kaivon rakenteisiin. Laadultaan parhaat vedet laitetaan järjestykseen maun perusteella myöhemmin syksyllä pidettävässä loppukilpailussa.

Kaivovesikilpailun kilpailuaika on 1.6.-31.8.2017. Osallistujien tulee toimittaa korkeintaan kolme vuotta vanhat kaivoveden analyysitulokset sekä 3-5 kuvaa kaivon rakenteista kilpailun järjestäjälle. Alkukarsinnan perusteella asiantuntijaraati valitsee loppukilpailuun kolme parasta kaivovettä kaikista sarjoista. Loppukilpailussa voittajat valitaan maun perusteella makuraadin toimesta. Lisätietoa ja tarkemmat ilmoittautumisohjeet kilpailun verkkosivuilta (www.hajavesi.fi/fi/kaivokilpailu).

Haja-asutusalueilla talousveden hankinta perustuu pääsääntöisesti omiin vesikaivoihin. Asukkaan vastuulla on seurata vedenlaatua ja pitää se hyvällä tasolla. Tärkeä osa kaivoveden hyvän laadun ylläpitämistä on huolehtia jätevesien asianmukaisesta käsittelystä. Riittämättömästi käsitelty jätevesi sisältää mm. ulostebakteereita, kemikaaleja ja lääkkeitä sekä ravinteita. Nämä voivat aiheuttaa monenlaista haittaa kaivoveteen päästessään. Vedenlaadun turvaamiseksi jätevesijärjestelmän tulisi täyttää nykyiset puhdistusvaatimukset ja sen huolto tulee hoitaa asianmukaisesti. Järjestelmä tulisi sijoittaa tarpeeksi kauas talousvesikaivosta sekä mielellään maastossa kaivon alapuolelle. Itse vesikaivon rakenteet olisi hyvä tarkistaa vähintään vuosittain ja veden laatu kolmen vuoden välein. Laadun tarkastaminen ja seuranta onnistuu kokonaisuudessaan vain veden analysoimisella laboratoriossa, koska kaikkia haitallisia aineita ei voi havaita vettä käytettäessä.

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI pyrkii edistämään haja-asutuksen jäteveden käsittelyä yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeeseen osallistuu alueen 8 kuntaa: Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Kuntien lisäksi hanketta rahoittaa Uudenmaan ELY-keskus. Hanke liittyy Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesistrategiaan 2013–2021 ja ympäristöministeriön valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivuilta osoitteesta www.hajavesi.fi.

Lisätietoa:

- [Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi-kilpailu](#)
- Talousvesikaivot: [ympäristöhallinnon verkkosivut](#) ja [Kaivotiedote](#) 2017
- [Jätevesineuvontahanke LINKKI](#)
- [Jätevesiopas](#)

Har du det bästa brunsvattnet i Västra-Nyland?

Denna sommar letar vi efter Västra-Nylands bästa brunsvatten, tävlingstid 1.6-31.8.2017

Glesbygdens avloppsrådgivningsprojektet LINKKI vill under denna sommar ta fram kvalitetsfrågorna på hushållsvatten genom att leta efter det bästa brunsvattnet i Västra-Nyland. Tävligen lämpar sig till både fastbosatta och semesterbosatta fastighetsägare som har en egen hushållsvattensbrunn på Västra-Nylands område. Det finns tre tävlingsserier: ring- eller källbrunnar, borrhunnar och den professionella serien, där näringsidkare som har en egen hushållsvattensbrunn kan delta. Tävligen första eliminering sker på

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (2/13) Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

2.6.2017

grundval av analysresultat och brunnens struktur. De vattnen som har den bästa kvaliteten sätts i ordning på grundval av smak i sluttävlingen senare på hösten.

Tävlingstiden för brunnsvattenstävlingen är 1.6.-31.8.2017. Deltagarna ska skicka högst tre år gamla analysresultat och 3-5 bilder på brunnens struktur till tävlingsordnaren. På grundval av den första elimineringen väljer expertrådet de tre bästa av varje serie till sluttävlingen. I sluttävlingen väljs vinnarna på grundval av smaken av juryn. Mer information och mera exakta anmälningsinfo finns på tävlingens websidor (www.hajavesi.fi/se/brunntavling).

Glesbygdens vatten kommer främst från hushållens egna brunnar. Den bosatta har ansvar för att följa med vattnets kvalitet och att hålla det på god nivå. En viktig del i den bra kvaliteten av brunnsvatten är att se till att avloppsvattnet behandlas korrekt. Avloppsvatten som inte är tillräckligt hanterat innehåller bl.a. avföringsbakterier, kemikalier, läkemedel och näringsämnen. Dessa kan orsaka skada om de kommer i kontakt med brunnsvattnet. För att säkra vattenkvaliteten borde avloppssystemet uppfylla det nutida rengöringsbehovet och den borde underhållas korrekt. Systemet borde sättas på ett tillräckligt avstånd från hushållsvattensbrunnen och helst nedanför i terrängen. Själva brunnens struktur skulle vara bra att kolla med mins ett års mellanrum och vattenkvaliteten borde undersökas med tre års mellanrum. Undersökningen och uppföljningen av kvaliteten i helhet görs genom att analysera vattnet i laboratorium, för alla skadliga ämnen kan inte noteras i användningen av vattnet.

Mer information:

- [Västra-Nylands bästa brunnsvatten-tävlingen](#)
- Hushållsvattensbrunnar: [miljöförvaltningens websidor och brunns](#)
- [Avloppsrådgivningsprojektet LINKKI](#)
- [Avloppsvattenguiden](#)

Lisätietoja / tilläggsuppgifter:

Minttu Peuraniemi
projektipäällikkö/projektledare
019 568 2969
minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (3/13)

Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

28.7.2017

Missä kunnossa mökkisi jätevesijärjestelmä ja vedenhankinta ovat?

Huolehdi vedestä myös vapaa-ajan asunnolla

Jätevesiasiat eivät välttämättä ole päälimmäisenä mökkiläisen mielessä kauniina kesäpäivänä. Haiseva huussi, pesuvesistä lainehtiva pihamaa ja sinilevää kukkiva järvi eivät kuitenkaan juuri houkuttele rentoon loman viettoon. Sen sijaan toimiva käymälä- ja jätevesijärjestelmä mahdollistavat sekä mukavan lomailun yksin tai porukalla, että lähivesistöjen kunnossa pysymisen tai tilan parantamisen. Mökin vesivarustelu ja sen käyttöaste vaikuttavat sekä talousveden tarpeeseen että jäteveden käsittelyyn.

Jos käytössä on vedetön käymälä (esimerkiksi ulkoahuussi) ja pesuvesiä syntyy suurin piirtein sen verran kuin jaksaa ämpärillä kantaa, voidaan ajatella että syntyvät jätevesimäärät ovat niin pieniä, ettei niistä sinällään aiheudu ympäristön pilaantumista. Nämä jätevedet voi johtaa käsittelemättäkin hallitusti maaperään. Jos mökille taas hankitaan erilaista vesivarustelua, kuten suihku, tiskikone tai pesukone, täytyy näille nk. harmaille jätevesille järjestää sopiva käsittely ennen maahan johtamista. Monesti tämän likaantuneen veden käsittely on jäänyt liian vähäiseksi varustelun kasvaessa ja käsittelyjärjestelmää tulisi tehostaa. Noin 60 % kesämökeistä on nykyään käytössä myös vesikäymälä, jolloin jätevesien käsittely on erityisen tärkeää. Käsittelyä voikin jo verrata ympärivuotisen asutuksen jäteveden käsittelyn tarpeisiin, mutta vapaa-ajan vaihtelevassa käytössä käsittely voi olla vielä haasteellisempaa. Jäteveden käsittelyyn tarkoitettujen ratkaisujen kirjo on suuri, joten kesämökkiläisen ei kannata jäädä asiassa yksin, vaan oman mökin jätevesitilanne kannattaa tarkistaa jätevesineuvojan kanssa. Neuvojen yhteystiedot löytyvät täältä (http://hajavesi.fi/fi/yhteystiedot/ota_yhteytta).

Jos kiinteistöllä on käytössään oma talousvesikaivo, sen vedenlaatu tulisi tutkituttaa kolmen vuoden välein. Usein mökkien tapauksessa kaivovettä ei ole koskaan tutkittu. Monissa paikoissa myös vältetään turhaan kaivoveden käyttöä talousvetenä, koska sen laadusta ei ole tietoa. Talousveden laadun tärkeyttä halutaan tänä kesänä nostaa esiin etsimällä Länsi-Uudenmaan parasta kaivovettä. Kilpailun ilmoittautumisaika on 31.8.2017 asti ja siihen voivat osallistua Länsi-Uudenmaan alueella sijaitsevien kiinteistöjen vakituiset asukkaat tai loma-asukkaat, joilla on käytössään oma talousvesikaivo. Osallistumiseen tarvitaan vain kaivoveden analyysitulokset sekä muutama kuva kaivon rakenteista. Parhaat vedet palkitaan! Lisätietoa kilpailusta sekä tarkemmat ilmoittautumisohjeet löytyvät verkkosivuilta (www.hajavesi.fi/fi/kaivokilpailu).

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI pyrkii edistämään haja-asutuksen jäteveden käsittelyä yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeeseen osallistuu alueen 8 kuntaa: Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Kuntien lisäksi hanketta rahoittaa Uudenmaan ELY-keskus. Hanke liittyy Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesistrategiaan 2014–2021 ja ympäristöministeriön valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivuilta osoitteesta www.hajavesi.fi.

Lisätietoa:

- [Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi-kilpailu](#)
- [Jätevesineuvontahanke LINKKI](#)
- [Jätevesiopas](#)

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (4/13)

Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

28.7.2017

I vilket skick är avloppsvattenbehandlingen och vattentillförseln på din sommarstuga?

Ta hand om vattnet även på fritidsbostaden

Avloppsfrågor är kanske inte ens första tanke på en vacker sommardag. Däremot lockar inte direkt ett illaluktande dass, en gård översvämmad av tvättvatten eller en sjö full av blommande blågröna alger, när man ska fira semester. Därför möjliggör ett fungerande toalett- och avloppsvattensystem både en trevlig semestertid, ensam eller i sällskap, och att vattendragen i närheten hålls i skick eller att situationen förbättras. Utrustningen som finns på sommarstugan och dess användning påverkar både behovet av hushållsvatten och avloppsvattenrening.

Om en torrtoalett är i bruk (t.ex. ett utedass) och tvättvattnet bara uppstår ungefär enligt hur mycket man orkar bära in i ämbar, kan man säga att de avloppsvattenmängder som uppstår är så små att de inte orsakar någon miljöförstöring. Sådana mängder avloppsvatten kan man leda också obehandlade men på ett kontrollerat vis ner i marken. Om någon annan utrustning införskaffas på sommarstugan, som dusch, diskmaskin eller tvättmaskin, måste man ordna ett lämpligt system för detta sk. gråvatten, innan det leds ner i marken. Ofta förblir behandlingen av dessa kontaminerade avloppsvatten otillräcklig när utrustningen växer och behandlingen av avloppsvattnet måste effektiviseras. I cirka 60% av sommarstugorna används fortfarande vattentoalett och då är behandlingen av avloppsvattnet speciellt viktig. Avloppsbehandlingen kan då redan jämföras med den som krävs för året runt bosättning, men med fritidsbostadens varierande användning, kan behandlingen av avloppsvattnet bli ännu knepigare. Utbudet av lösningar ämnade för behandling av avloppsvatten är stort, så sommarstugeägaren behöver inte ensam bli och grubbla, utan det lönar sig istället att kontrollera sin egen stugas avloppsvattensituation med en avloppsvattenrådgivare. Rådgivarnas kontaktuppgifter hittas här (http://www.hajavesi.fi/se/kontakt/tag_kontakt).

Om man använder sig av en egen hushållsvattenbrunn på fastigheten, borde vattenkvaliteten undersökas med tre års mellanrum. Ofta har brunnsvattnet på stugor aldrig kontrollerats. Eftersom man på flera platser inte vet något om kvalitén, undviker man helt att använda brunnsvattnet som hushållsvatten. Hushållsvattnets kvalitets betydelse vill man den här sommaren lyfta fram genom att söka efter Västra Nylands bästa brunnsvatten. Anmälningstiden till tävlingen pågår till den 31.8.2017 och i tävlingen kan både fastbosatta och semesterbosatta fastighetsägare med egen brunn, i Västra Nylands område delta. För att delta behövs endast resultatet av brunns vattenanalys och några bilder av brunns uppbyggnad. Det bästa vattnet belönas! Mera information om tävlingen och noggrannare anmälningdirektiv hittas på nätsidan (<http://www.hajavesi.fi/se/brunntavling>).

Västra Nylands avloppsvattenprojekt LINKKI jobbar för att främja glesbygdens avloppsvattenbehandling genom att samarbeta med kommunerna. I projektet deltar regionens 8 kommuner: Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Utöver kommunerna finansieras projektet av Nylands ELY-central. Projektet är kopplat till Strategin för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i Västra Nyland 2014-2021 samt miljöministeriets landsomfattande avloppsrådgivning. Som projektkoordinator fungerar Västra Nylands vatten och miljö rf och mera information om projektet hittas på nätsidan www.glesbyggdsvatten.fi.

Mer information:

- [Västra-Nylands bästa brunnsvatten-tävlingen](#)
- [Avloppsrådgivningsprojektet LINKKI](#)
- [Avloppsvattenguiden](#)

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (5/13)
Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

28.7.2017

Lisätietoja / tilläggsuppgifter:
Minttu Peuraniemi
projektipäällikkö/projektledare
019 568 2969
minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (6/13) Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

6.10.2017

Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi 2017 löytyy Siuntiota.

Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi 2017-kilpailu on ratkennut Tammisaarella Artesaaniruuan SM-kisojen yhteydessä 5.10. Loppukilpailu suoritettiin makutestinä, jossa makuraati maisteli vuorotellen kilpailijoiden kaivovesiä ja valitsi yhdessä voittajan. Makuraadin jäsenet olivat Katianna Kuula, terveysvalvonnan johtaja, Ete-läkäri ympäristöterveys; Esko Nylander, geologi, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Johanna Avellan, oluenpanija, Svartå Bryggeri - Mustion Panimo.

Porakaivojen sarjassa parhaaksi valittiin Siuntiolaisen Tomas Sundholmin kaivovesi. Makuraadin jäsenet kehuivat molempia loppukilpailussa olleita vesiä ja pitivät niitä laadukkaina. Makuraati oli kuitenkin yksimielinen päätöksessään. Makuraadin kuvaus voittajavedestä oli: aromikas, maistuva, pehmeän makuinen, ei siumakua.

Loppukilpailuun valittiin kaksi porakaivon omistajaa. Kokonaisuudessaan kilpailuun osallistui yhteensä kahdeksan kaivon omistajaa, kaikki porakaivosarjaan. Vain neljällä osallistujista oli osoittanut alle kolme vuotta vanhat kaivoveden analyysitulokset, mikä oli yksi osallistumiskriteereistä. Tämän perusteella arvioituna on todennäköistä, etteivät kaivojen omistajat tutkituta juomavettään suosituksen mukaisesti. Kyseessä saattaa olla tietämättömyys – moni ei ole kuullut, että kaivovesi tulisi tutkituttaa kolmen vuoden välein. Vesi saattaa usein sekä maistua että näyttää hyvältä, mutta sen todellinen sisältö selviää vasta laboratorioanalyysin tuloksista. Toisaalta voi myös olla, että hyvälaatuinenkin vesi jää käyttämättä, koska sen koostumusta ei tiedetä.

Haja-asutusalueiden jätevesineuvontahanke LINKKI halusi kesällä 2017 korostaa hyvän juomaveden laadun merkitystä järjestämällä Länsi Uudenmaan paras kaivovesi 2017 kilpailun. Jätevesi voi muodostaa riskin juomaveden laadulle. Elokuun loppuun asti länsiuusimaalaiset sekä alueen kesämökkiläiset saivat toimittaa tietoja kaivoistaan kolmessa eri kilpailusarjassa: rengas- tai lähdekaivot, porakaivot sekä ammattilaisarja elinkeinonharjoittajien kotitalousvesille. Asiantuntijaraati kävi tarkasti läpi osallistujien tiedot ja valitsi laatukriteereiden perusteella loppukilpailuun päässeet kaivot.

LINKKI-hanke pyrkii edistämään haja-asutuksen jäteveden käsittelyä yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeeseen osallistuu alueen 8 kuntaa: Hanko, Inko, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Kuntien lisäksi hanketta rahoittaa Uudenmaan ELY-keskus. Hanke liittyy Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesistrategiaan 2014–2021 ja ympäristöministeriön valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivuilta osoitteesta www.hajavesi.fi.

Lisätietoa:

- [Länsi-Uudenmaan paras kaivovesi -kilpailu](#)
- Talousvesikaivot: [ympäristöhallinnon verkkosivut](#) ja [Kaivotiedote 2017](#)
- [Jätevesineuvontahanke LINKKI](#)
- [Jätevesiopas](#)

Västra Nylands bästa brunsvatten 2017 finns i Sjundeå.

Tävlingen Västra Nylands bästa brunsvatten är avgjord. Under Fm i Mathantverk i Ekenäs torsdagen 5.10 valdes västra Nylands bästa brunsvatten. Sluttävlingen utfördes i form av ett trepersoners smaktest där ett

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (7/13)

Mediatedotteet

Tiedote/meddelande

6.10.2017

smakråd i tur och ordning fick smaka på de olika brunsvattnen och därefter tillsammans utse vinnaren. Smakrådet bestod av Katianna Kuula, direktör för hälsoövervakningen, Sydspetsens miljöhälsa; Esko Nylander, geolog, Nylands närings-, trafik-, och miljöcentral samt Johanna Avellan, ölbryggerska, Svartå Bryggeri-Mustion Panimo.

I borrhunnsklassen valdes Tomas Sundholms brunsvatten till vinnare, brunnen finns i Sjundeå. Smakrådets medlemmar berömde båda de brunsvattnen som deltog i finalen och tyckte att de höll god kvalitet. Smakrådet var ändå eniga i sitt beslut. Smakrådets beskrivning av vinnarvattnet var: aromatiskt, smakfullt, mjukt i smaken samt har ingen bismak.

I finalen deltog 2 innehavare av egna dricksvattenbrunnar, bägge borrhunnar. I tävlingen deltog totalt 8 stycken brunnsägare, samtliga i borrhunnsklassen. Endast fyra av deltagarna kunde uppvisa provtagningsresultat som var högst tre år gamla, vilket var ett av tävlingskriterierna. Utifrån tävlingsdeltagandet kan antas att brunnsägare sannolikt inte undersöker sitt dricksvatten så ofta som det rekommenderas. Kanske handlar det om okunskap, många vet inte om att brunsvattnet borde undersökas med tre års mellanrum. Vattnet kan ofta både smaka och se bra ut, men dess verkliga innehåll klarnar först då vattnet undersöks. Å andra sidan kan det leda till att ett brunsvatten av god kvalitet inte används för att man inte vet dess innehåll.

Glesbygdens avloppsrådgivningsprojektet LINKKI har under sommaren 2017 velat lyfta fram vikten av ett gott dricksvatten, genom att anordna tävlingen Västra Nylands bästa brunsvatten 2017. Om det på tomten finns ett avloppsvattensystem, kan även det utgöra en riskfaktor för dricksvattenbrunnen. Fram till slutet av augusti har västnylänningarna samt sommarstugeägare fått skicka in uppgifter om sina brunnar i tre olika tävlingsserier: ring- eller källbrunnar, borrhunnar och den professionella serien, där näringsidkare som har en egen hushållsvattensbrunn ha kunnat delta. Därefter har ett expertråd noggrant gått igenom uppgifterna och valt ut de brunnar som kvalificerat sig till final.

LINKKI-projektet strävar till att främja behandling av avloppsvatten på glesbygden i samarbete med kommunerna. I projektet deltar områdets 8 kommuner: Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Utöver kommunerna finansieras projektet av Nylands NTM-central. Projektet hör till strategin för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i västra Nyland 2013-2021 samt miljöministeriets landsomfattande avloppsrådgivning. Som projektkoordinator fungerar Västra Nylands vatten och miljö r.f. och mera information om projektet hittas på nätsidan www.glesbyggdensvatten.fi.

Mer information:

- [Västra-Nylands bästa brunsvatten-tävling](#)
- Hushållsvattensbrunnar: [miljöförvaltningens websidor och brunns](#)
- [Avloppsrådgivningsprojektet LINKKI](#)
- [Avloppsvattenguiden](#)

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (8/13)
Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

6.10.2017

Västra Nylands vatten och miljö och LINKKI projektet vill gratulera vinnaren Tomas Sundholm från Sjundeå

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry sekä LINKKI-hanke haluavat onnitella voittajaa voittajan Tomas Sundholm, Siuntiosta.

Lisätietoja / Tilläggsuppgifter:

Karolina Örnmark
jätevesineuvoja/avloppsrådgivare
019 5682 968

karolina.ornmark@vesiensuojelu.fi

Minttu Peuraniemi
projektipäällikkö/projektledare
019 568 2969

minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (9/13) Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

13.12.2017

Haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyn käännekohta?

LINKKI 2016 -hankkeen loppuraportti on julkaistu.

Kenttäkaudella 2016 LINKKI-hankeessa tehtiin yhteensä 1260 kartoitus- ja neuvontakäyntiä haja-asutusalueilla, ja yhteensä 1805 henkilöä tavoitettiin liittyen haja-asutusalueiden jätevesiin. Neuvontaa tarjottiin 33:lle hankkeen yhteistyökuntien kanssa valitulle herkälle alueelle. Neuvonnan vastaanotto oli yleisesti ottaen positiivista jätevesilainsäädäntömuutoksiin liittyvästä keskustelusta huolimatta. Jatkuvat lakimuutokset ja epävarma tilanne aiheuttivat asukkaissa epäilystä jätevesiasiaa kohtaan sekä haluttomuutta korjata vanhoja jätevesijärjestelmiä vaatimusten mukaisiksi. Kartoitus ja neuvonta jatkui myös vuonna 2017.

Uusi lainsäädäntö tuli voimaan huhtikuussa 2017 ja samalla aikaisemman jätevesiasetuksen vaatimuksia nostettiin ympäristönsuojelulakiin. Laissa säädetty puhdistuksen vähimmäistaso pysyi samana, mutta jätevesijärjestelmän uudistamisen aikataulu muutettiin. Uusi, 31.10.2019 päättyvä siirtymäaika muutettiin koskemaan vain luokiteltuja pohjavesialueita ja ranta-alueita, joilla rakennukset, joissa jätevedet syntyvät, ovat alle 100 metrin päässä rannasta. Muilla kiinteistöillä jätevesijärjestelmän uudistamiselle on vapaampi aikataulu, mutta se tehdään viimeistään muun lupaa vaativan kiinteistön vesi- tai viemärijärjestelmän remontoinnin yhteydessä.

Kartoitus- ja neuvontakäynnit LINKKI-hankeessa jatkuivat vuonna 2017. Käyntien raportointi on vielä työn alla, mutta tänä vuonna kenttäkauden aikana tehtiin arviolta noin 760 kartoitus- ja neuvontakäyntiä. Tämä tarkoittaa, että jo lähemmäs 7000 kiinteistöä läntisellä Uudellamaalla on saanut neuvontaa vuodesta 2009 alkaen. Viimeisen kahden vuoden aikana haasteena on ollut muuttaa neuvonnan painopistettä lainsäädännöllisistä teemoista ympäristöllisiin ja terveydellisiin teemoihin. Lainsäädännön muutosten ja siitä syntyneen epävarmuuden johdosta tarve neuvonnalle on ollut suuri. Neuvonnan asiakkaiden piirissä on havaittavissa yhtäältä helpottuneisuutta siirtymäajan poistuessa ja toisaalta päättäväisyyttä jätevesijärjestelmän uudistamiseksi – joko siirtymäajan puitteissa tai oman aikataulun mukaan. ”Ehkä uusi lainsäädäntö voi olla käännekohta haja-asutusalueiden jätevesille ja antaa turvallisen tunteen tehdä vaadittavat korjaukset, jotka ovat olleet monilla alueilla ajankohtaisia jo vuodesta 2004”, pohtii jätevesineuvoja Karolina Örnmark.

Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI pyrkii edistämään haja-asutuksen jäteveden käsittelyä yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeeseen osallistuu alueen 8 kuntaa: Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Kuntien lisäksi hanketta rahoittaa Uudenmaan ELY-keskus. Hanke liittyy Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesistrategiaan 2013–2021 ja ympäristöministeriön valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivuilta osoitteesta www.hajavesi.fi.

LINKKI 2016 -hankkeen loppuraportti löytyy osoitteesta: <http://www.luvy.fi/fi/julkaisut/?tag=hajavesi>

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (10/13) Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

13.12.2017

En vändpunkt för glesbygdens avloppsvatten?

Slutrapporten för LINKKI-2016 har publicerats.

Under fältsäsongen 2016 gjordes i LINKKI-projektet 1260 kartläggnings- och rådgivningsbesök på glesbygden och totalt 1805 personer nåddes av rådgivning i frågan om glesbygdens avloppsvatten. Rådgivningen erbjöds till 33 stycken känsliga områden i västra Nyland, utvalda av projektets samarbetskommuner. Trots diskussioner om ny lagstiftning gällande glesbygdens avloppsvattenfråga, var mottagandet av rådgivningen överlag positivt. Återkommande lagändringar och det osäkra läget bidrog dock till en viss skepticism mot avloppsfrågan överlag och en motvillighet till att åtgärda gamla avloppssystem. Kartläggningen och rådgivningen fortsatte även år 2017.

I april 2017 trädde ny lagstiftning i kraft och tidigare bestämmelser från förordningen lyftes upp till miljöskyddslagen. Det i lagstiftningen fastställda minimikravet på reningen förblev det samma, men tidtabellen för förnyandet förändrades. Övergångsbestämmelserna lindrades så att övergångsperioden till 31.10.2019 endast kom att gälla klassificerade grundvattenområden och strandområden, definierat som 100 meter från byggnaden var avloppsvatten uppstår till stranden. För övriga fastigheter görs förnyandet senast i samband med övriga tillståndspliktiga reparationer eller ändringar som gäller vatten- och avloppsanläggningar.

Under år 2017 fortsatte kartläggnings- och rådgivningsbesöken i LINKKI-projektet. Rapporteringen för LINKKI-2017 är ännu under arbete, men ca 760 kartläggnings- och rådgivningsbesök har utförts under fältsäsongen, vilket betyder att närmare 7000 fastigheter i västra Nyland har nåtts av rådgivningen sedan år 2009. En utmaning i rådgivningen under de två senaste åren har varit att ändra tyngdpunkten från enhetliga krav för alla till att motivera förnyandet av avloppssystemet på miljö- och hygieniska grunder. På grund av ändringar i lagstiftningen och osäkerheten kring detta har behovet av rådgivningen varit stort. En viss lättnad har kunnat märkas bland rådgivningens kunder, vars fastighet befinner sig utanför övergångsperioden, men också en beslutsamhet om att förnya gamla system vare sig det görs inom övergångsperioden, eller enligt egen tidtabell. "Kanske kan den ändrade lagstiftningen vara en vändpunkt för glesbygdens avloppsvatten och ge trygghet i att göra de åtgärder som på många ställen varit aktuella ända sedan 2004", spekulerar avloppsrådgivare Karolina Örnmark.

Västra Nylands avloppsvattenprojekt LINKKI strävar till att främja behandling av avloppsvatten på glesbygden i samarbete med kommunerna. I projektet deltar 8 kommuner: Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Utöver kommunerna finansieras projektet av Nylands NTM-central. Projektet hör till strategin för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i västra Nyland 2013-2021 samt miljöministeriets landsomfattande avloppsrådgivning. Som projektkoordinator fungerar Västra Nylands vatten och miljö r.f. och mera information om projektet hittas på nätsidan www.glesbygdensvatten.fi

LINKKI 2016-projektets slutrapport hittas på adressen: <http://www.luvy.fi/fi/julkaisut/?tag=hajavesi>

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (11/13)
Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

13.12.2017

Lisätietoja / Tilläggsuppgifter:

Minttu Peuraniemi
projektipäällikkö/projektledare
019 568 2969
minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Karolina Örnmark
vanhempi jätevesineuvoja/ äldre avloppsrådgivare
019 5682 968
karolina.ornmark@vesiensuojelu.fi

Katso myös verkkosivut: www.hajavesi.fi ja Jätevesiopas www.vesiensuojelu.fi/jatevesi
Se även hemsidorna: www.glesbygdensvatten.fi och Avloppsvattenguide
www.vesiensuojelu.fi/avloppsvatten

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Liite 5. (12/13) Mediatiedotteet

Tiedote/meddelande

22.3.2018

LINKKI 2017-hankkeen loppuseminaarissa pureudutaan jäteveden käsittelyyn ranta-alueilla

Vuoden 2017 alussa tuli voimaan uudistettu lainsäädäntö koskien haja-asutuksen jätevedenkäsittelyä. Uudistetussa lainsäädännössä painopisteeeksi on aiempaa enemmän nostettu esille ranta- sekä pohjavesialueet, sillä nykyään haja-asutuksen jätevesijärjestelmien uudistamisen siirtymäaika, joka jatkuu 31.10.2019 asti, koskee lähinnä näitä alueita.

Länsi-Uudenmaan LINKKI-hajajätevesihankkeessa näitä herkkiä alueita on jo monta vuotta priorisoitu haja-asutuksen jätevesikartoituksessa ja -neuvonnassa. Myös kuntien ympäristönsuojelumääräysten haja-asutuksen jätevesiin liittyvät määräykset koskevat lähinnä ranta- ja pohjavesialueita.

LINKKI-hanke järjestää seminaarin – *Jäteveden käsittely ranta-alueella 27.3.2018* Lohjalla. Seminaarissa perehdytään ranta-alueiden jäteveden käsittelyn vaatimuksiin ja vaihtoehtoihin käytännönläheisten esimerkien avulla. Seminaarissa käsitellään muun muassa jäteveden käsittelyn nykytilanne ranta-alueilla Länsi-Uudellamaalla, uusia työkaluja ja haasteita, sekä käytännön ratkaisuja jäteveden käsittelyyn. Tilaisuus on tarkoitettu alan ammattilaisille, mutta se on avoin myös kaikille asiasta kiinnostuneille.

LINKKI-2017 hanke jatkuu toukokuun loppuun asti ja LINKKI-2018 hankkeelle on haettu hajajätevesineuvonta-avustusta. Hanke odottaa vielä rahoituspäätöstä mutta valmistelut on jo käynnistetty, jotta puolueetonta hajajätevesineuvontaa voidaan jatkaa tänäkin vuonna. Hankkeeseen osallistuu alueen 8 kuntaa: Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Kuntien lisäksi hanketta rahoittaa Uudenmaan ELY-keskus. Hanke liittyy Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesistrategiaan 2013–2021 ja ympäristöministeriön valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivuilta osoitteesta www.hajavesi.fi

Lisätietoa Jäteveden käsittely ranta-alueilla- seminaarista löytyy osoitteesta: <http://www.hajavesi.fi/fi/kalenteri/?itemid=3515&a=viewItem>

Under LINKKI-2017 projektets slutseminarium behandlas avloppsvattenhanteringen på strandområden

I början av år 2017 trädde en förnyad lagstiftning gällande glesbygdens avloppsvattenbehandling i kraft. I den nya lagstiftningen lades tyngdpunkten i avloppsvattenbehandlingen på strand- och grundvattenområden ännu mer än tidigare, då övergångsperioden för förnyandet av avloppssystem, fram till 31.10.2019, kom att gälla endast dessa områden.

I Västra Nylands avloppsvattenprojekt LINKKI har man redan under många års tid lyft fram de här känsliga områdena genom att prioritera dem i avloppskarteringen och – rådgivningen på glesbygden. Även i kommunernas miljöskyddsföreskrifter gäller kraven på avloppsvattenbehandlingen främst strand- och grundvattenområden.

LINKKI-projektet ordnar seminariet - *Avloppsbehandlingen på glesbygden* den 27.3.2018 i Lojo. Under seminariet bekantar vi oss med kraven och alternativerna för avloppsvattenbehandlingen på strandområden genom konkreta exempel. Ämnen som behandlas under seminariet är bl.a. nuläget gällande avloppsvattenbehandlingen på strandområden i västra Nyland, vilka nya redskap och utmaningar den nya lagstiftningen medför

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

Tiedote/meddelande

22.3.2018

samt olika system för behandlingen av avloppsvatten. Tillställningen är riktad till branschens sakkunniga, men är öppen för alla intresserade.

LINKKI-2017 projektet fortsätter fram till slutet av maj och för LINKKI-2018 har ansökts om finansiering för avloppsrådgivning. Projektet väntar ännu på finansieringsbeslut men förberedelserna har redan inletts för att kunna utföra opartisk avloppsrådgivning på glesbygden även det här året. I projektet deltar 8 kommuner: Hangö, Ingå, Högfors, Kyrklätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Utöver kommunerna finansieras projektet av Nylands NTM-central. Projektet hör till strategin för kommunernas samarbete kring glesbygdens avloppsvatten i västra Nyland 2013-2021 samt miljöministeriets landsomfattande avloppsrådgivning. Som projektkoordinator fungerar Västra Nylands vatten och miljö r.f. och mera information om projektet hittas på nätsidan www.glesbygdensvatten.fi

Tilläggsinformation om seminariet Avloppsvattenbehandlingen på strandområden hittas på adressen: <http://www.hajavesi.fi/se/handelser/?itemid=3516&a=viewItem>

Lisätietoja/tilläggsuppgifter:

Minttu Peuraniemi
projektipäällikkö/projektchef
019 568 2969
minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Karolina Örnmark
vanhempi jätevesineuvoja/äldre avloppsrådgivare
019 5682 968
karolina.ornmark@vesiensuojelu.fi

Katso myös verkkosivut: www.hajavesi.fi ja Jätevesiopas www.vesiensuojelu.fi/jatevesi
Se även hemsidorna: www.glesbygdensvatten.fi och En guide till avloppsvattnets värld www.vesiensuojelu.fi/avloppsvatten

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Västra Nylands vatten och miljö rf
Länsi-Louhenkatu 31, PL 51, 08101 LOHJA, Västra Louhigatan 31, PB 51, 08101 LOJO
puh./tel (019) 323 623, faksi/fax (019) 325 697
www.luvy.fi
Y-tunnus 0213960-4

27.3.2018

JÄTEVEDEN KÄSITTELY RANTA-ALUEILLA

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Aika: Tiistaina 27.3.2018 klo: 9-15
Paikka: Lohjan Yhteislyseon lukio, Juhlasali
Karstuntie 6, 08100 Lohja

Tervetuloa LINKKI 2017-hankkeen loppuseminaariin. Seminaarissa perehdytään ranta-alueiden jäteveden käsittelyn vaatimuksiin ja vaihtoehtoihin käytännönläheisten esimerkkien avulla. Nykyään haja-asutuksen jätevesijärjestelmien uudistamisen siirtymäaika koskee lähinnä ranta- ja pohjavesialueita ja siirtymäaika jatkuu 31.10.2019 asti. Tilaisuus on tarkoitettu alan ammattilaisille, mutta se on avoin myös suurelle yleisölle.

OHJELMA

- Kahvitus klo 8.45 lähtien
- 9:00 **Seminaarin avaus**
Minttu Peuraniemi, LUVY ry.
- 9:30 **Jätevedenkäsittelyn tilanne ranta-alueilla**
Karolina Örnmark, LUVY ry.
- LINKKI 2017-hankkeen alustavat tulokset
 - Kuntien määräykset ranta-alueilla
- 10:30 **Uusi lainsäädäntö, uusia työkaluja**
Johanna Kallio, Suomen Ympäristökeskus
- 11:30 Lounas (omakustanteinen)
- 12:30 **Jätevesijärjestelmien ilmasto- ja rehevöittävien vaikutusten mittaaminen ja päästöt, Village Waters-hanke**
Frans Silvenius, Luonnonvarakeskus
- 13:00 **Käytännön ratkaisuja jäteveden käsittelyyn**
- Puhdistamosivusto, Mun Putsari,
Johanna Kallio Suomen Ympäristökeskus
 - Laitevalmistajat, maahantuojat ja jälleenmyyjät esittäytyvät
- 14:30 **Loppukeskustelu ja loppukahvit**
- 15:00 **Seminaari päättyy**

Tilaisuuden järjestää Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke – LINKKI 2017. Tilaisuus on maksuton. Kahvitarjoilun järjestämiseksi pyydämme sinua ilmoittautumaan tilaisuuteen viimeistään 21.3.2018. Ilmoittautumiset sähköisesti: http://hajavesi.fi/fi/ilmoittautuminen_tilaisuuteen. Jos sähköinen ilmoittautuminen ei onnistu, voit ilmoittautua puhelimitse: 019 5682 968. Ohjelman esitykset ovat suomeksi, mutta keskustelua voi käydä myös ruotsiksi. Pidätämme oikeuden muutoksiin.

27.3.2018

AVLOPPSVATTENBEHANDLINGEN PÅ STRANDOMRÅDEN

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Tid: tisdagen den 27.3.2018 kl.: 9–15
Plats: Lohjan Yhteislyseon lukio, Juhlasali
Karstuvägen 6, 08100 Lojo

Välkommen till LINKKI 2017-projektets slutseminarium. Under seminariet bekantar vi oss med kraven och alternativen för avloppsvattenbehandlingen på strandområden genom konkreta exempel. I nuläget innefattas främst strand- och grundvattenområden glesbygdens avloppsvattenbehandlings övergångsperiod, som fortsätter till 31.10.2019. Tillställningen är riktad till branschens sakkunniga, men är öppen för alla intresserade.

PROGRAM

- Kaffe fr.o.m. kl. 8.45
- 9:00 **Öppnande av seminariet**
Minttu Peuraniemi, LUVVY ry.
- 9:30 **Nuläget för behandlingen av avloppsvatten på strandområden**
Karolina Örnmark, LUVVY r.f.
- LINKKI 2017-projektets preliminära resultat
 - Kommunernas bestämmelser på strandområden
- 10:30 **Ny lagstiftning, nya redskap**
Johanna Kallio, Finlands miljöcentral
- 11:30 Lunch (på egen bekostnad)
- 12:30 **Mätning av avloppssystemens klimat- och övergödningseffekter samt utsläpp, Village Waters projektet**
Frans Silvenius, Naturresursinstitutet
- 13:00 **Konkreta lösningar för avloppsvattenbehandlingen**
- Puhdistamosivusto, Mun Putsari, *Johanna Kallio Finlands Miljöcentral*
 - Tillverkare, importörer och återförsäljare presenterar
- 14:30 **Slutdiskussion och kaffe**
- 15:00 **Seminariet avslutas**

Tillställningen arrangeras av Västra Nylands avloppsvattenprojekt – LINKKI 2017. Tillställningen är avgiftsfri. Med tanke på kaffeserveringen bör du anmäla dig till tillställningen senast 21.3.2018. Anmälningar elektroniskt: http://hajavesi.fi/fi/ilmoittautuminen_tilaisuuteen. Ifall den elektroniska anmälan inte fungerar, kan du anmäla dig via telefon: 019 5682 968. Presentationer i programmet är på finska, men man får gärna diskutera även på svenska. Vi förbehåller oss rätten till ändringar.

Jätevesiseminaarin ohjelma ja osallistujat

JÄTEVEDENKÄSITTELYN TILANNE RANTA-ALUEILLA-Seminaari, 27.3.2018

Nimi	organisaatio
Antti Juvonen	Koto-Inssi Oy
Eija Kanninen	Lohjan kaupunki
Erkki Santala	Tampajan-Särkijärven vesiensuojeluyhdistys ry.
Esko Juvonen	Inkoon rakennus -ja ympäristölautakunta
Harry Granlund	Konva-Center
Ilkka Juvankoski	Vihdin kunta
Ilkka Raita	Raita Environment
Jaana Pönni	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry.
Janne Rainio	Kirkkonummen kunta
Jari Arjola	Tmi Jari Arjola
Jari Mahanen	BAT Systems Oy
Joakim Junglin	Oy Wassis Ab
Johanna Kallio	Suomen Ympäristökeskus
Joona Linna	Vestelli
Jouni Stordell	Raaseporin kaupunki
Jyrki Löppönen	Uponor
Karolina Örnmark	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry.
Kjell Nyman	BioKube
Lars Åkerlund	Oy Wassis Ab
Lasse Lahionen	Lohja
Laura Kotilainen	Vihdin kunta
Mari Pihlaja-Kuhna	Vihdin kunta
Markku Sainio	
Mathias Tallberg	SKT Suomi/NEWS
Matti Listenmaa	Jita
Matti Napari	Lohjan kaupunki
Matti Valve	Hajaputsari ry.
Miia-Eveliina Lae	Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
Mikael Wikström	Ingå kommun
Mikko Kantola	SKT Suomi/NEWS
Minttu Peuraniemi	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry.
Patrik Skult	Ingå kommun
Saara Koivumäki	Lohjan kaupunki
Sari Janhunen	Vihdin kunta
Timo Grönroos	Turun Rakentajapalvelu
Timo Ruohonmäki	Immulan-Paunin Kyläyhdistys ry
Toivo Ahopelto	Green Rock
Tomi Nummela	Realia isännöinti
Tuomas Tuomi	Meltex
Virve Ståhl	

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto

Vesiensuojelullinen kokonaistarkastelu fosforikuormituksen osalta

Länsi-Uudellamaalla v. 2017

Anne Liljendahl

1. Johdanto

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun tarve haja-asutuksen jätevesineuvonnassa tuli esiin pohdittaessa miten asukkaita voisi paremmin motivoida jätevesijärjestelmiensä kunnostukseen. Haja-asutuksen paikallisesta kuormitusvaikutuksesta on vaikea viestiä ilman paikallisia tietoja kuormituksen jakautumisesta. Yleensä käytettävissä olevat kuormitustiedot ovat valtakunnallisia tai laajempia vesistökokonaisuuksia koskevia, eivätkä siten vaikuta uskottavilta paikallisella tasolla, esim. tietyn järven tai muun vesialueen rannalla.

2. Menetelmät ja tulokset

LINKKI 2017 –hankkeessa kuormitusvaikutuksia lähdettiin tarkastelemaan ympäristöhallinnon VEMALA-kuormitusmallinnuksen avulla (Huttunen ym. 2016). Mallinnuksen kohteeksi valittiin kustakin hankekunnasta pilottialue, jossa joko oli tehty jätevesineuvontaa tai jonka muuten arvioitiin olevan haja-asutuksen jätevesien osalta mielenkiintoinen (taulukko 1). Alueiden kohdevesistöt olivat hyvin erilaisia merenlahden rannikkoalueesta pieniin järviin ja virtavesiin (kuva 1a, 1b).

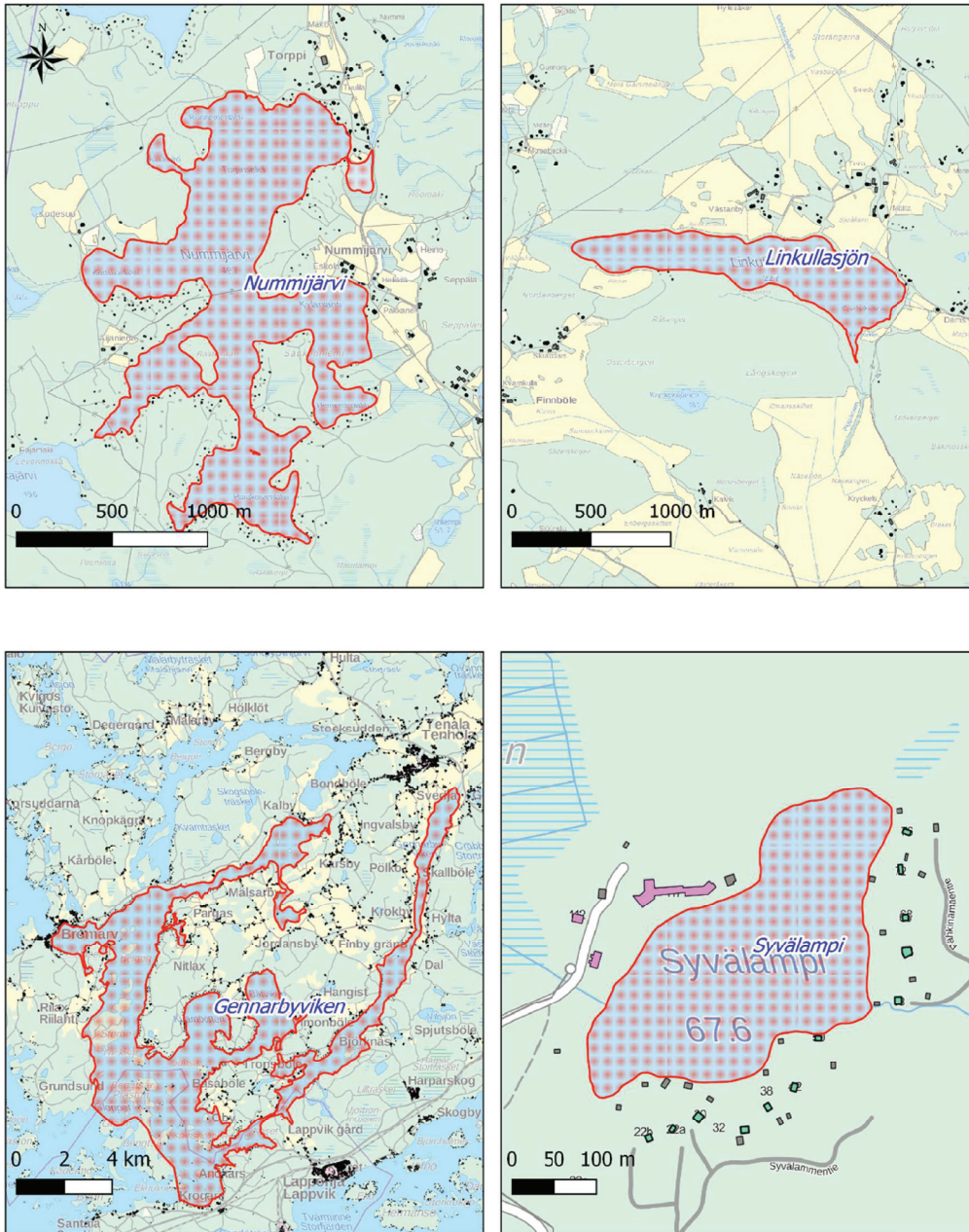
Ensin kullekin alueelle laskettiin vuoden 2017 kokonaisfosforikuormitus perustuen VEMALA-mallin käyttämiin tietoihin haja-asutuksen ja loma-asuntojen määrästä (kuva 2). VEMALA huomio mallissa mm. päivittäisen virtaaman, muutokset maankäyttömuodossa ja pistekuormituksessa, mutta käytössä olevat haja-asutuksen tunnusluvut – haja-asukkaiden lukumäärä ja loma-asuntojen lukumäärä – ovat päivitetty viimeksi v. 2013. Näille tunnusluville on VEMALA:ssa käytetty keskimääräistä ominaiskuormitusta, joka on fosforille 0,4 kg/v/haja-asukas ja 0,145 kg/v/loma-asunto.

Taulukko 1. Länsi-Uudenmaan LINKKI 2017- hankkeen kuntakohtaiset pilottialueet.

KUNTA	PILOTTIALUE	JÄTEVESINEUVONTAA TEHTY
HANKO	Gennarbyviken	Osassa aluetta, 2009-2017
INKOO	Linkullasjön	2016
KARKKILA	Vaskijärvi	2014
KIRKKONUMMI	Humaljärvi	Osassa aluetta, 2016
RAASEPORI	Raaseporinjoki	2015-2016
LOHJA	Nummijärvi	2018
SIUNTIO	Syvälampi	2010
VIHTI	Kypärjärvi	ei

Ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 19/2017, asetus 157/2017) mukaan yhden asukkaan käsittelemättömien talousjätevesien kokonaisfosforin määrä on 2,2 grammaa ja kokonaistypen määrä 14 grammaa vuorokaudessa. Kohdan 154 b § perustason puhdistusvaatimus tarkoittaa, että talousjätevedet on puhdistettava siten, että ympäristöön aiheutuva kuormitus kokonaisfosforin osalta vähenee vähintään 70 prosenttia. Tällöin tavoitetila puhdistusprosessin läpipääsevästä fosforikuormituksesta on 0,66 g/asukas/vrk. Näillä tiedoilla mallinnettiin v. 2017 kokonaisfosforikuormitus pilottialueille, jos perustason puhdistusvaatimus olisi alueilla jo toteutunut (kuva 2). Koska Karkkilan Vaskijärveä lukuun ottamatta pilottialueilta puuttui VEMALA:ssa yksityiskohtainen tarkastelu, käytettiin mallinnuksessa perusteella tehtyä oletusta, että perustason puhdistus vähentäisi haja-asutuksen fosforikuormitusta n. 38 %.

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto

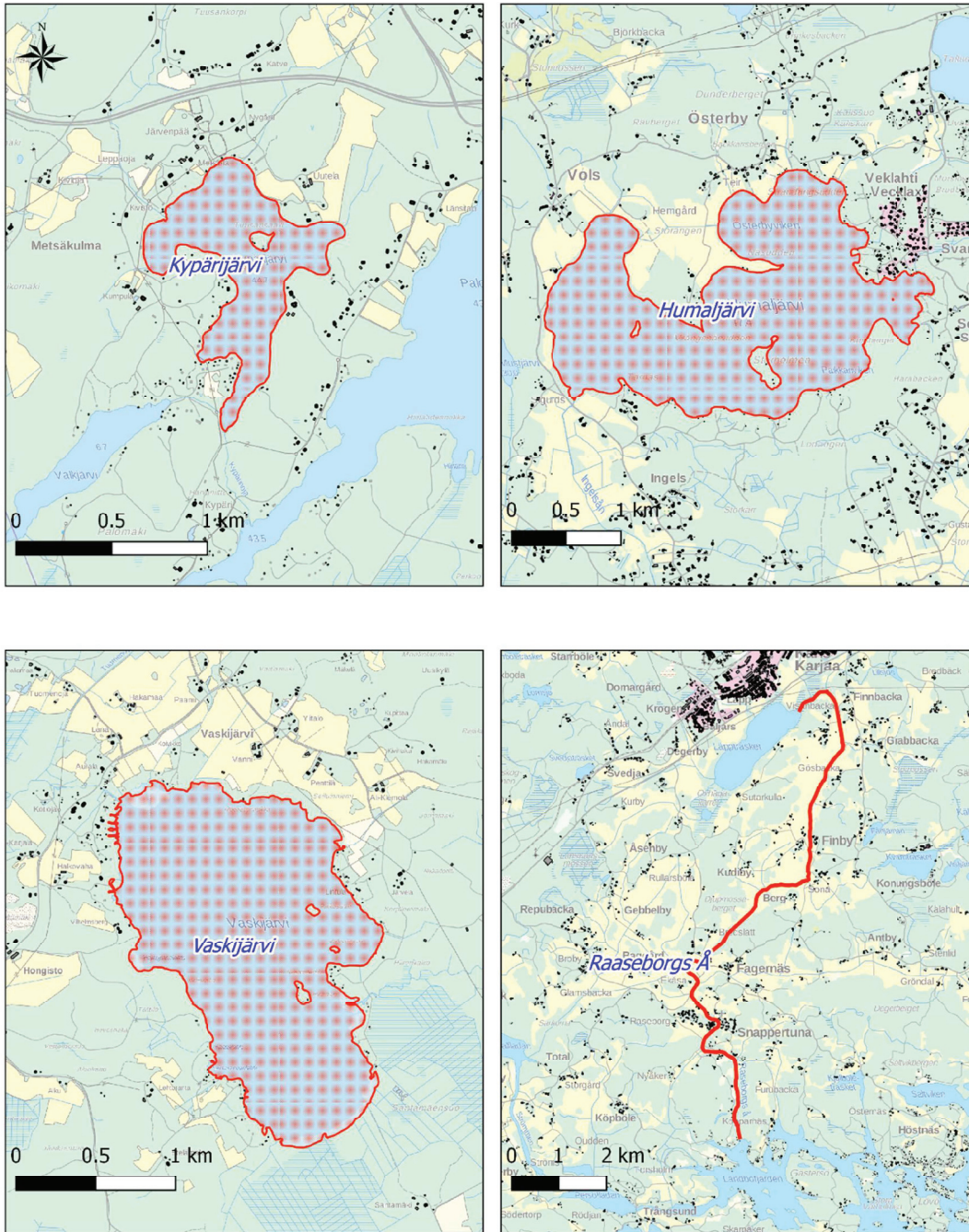

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry 2018
© MML (Taustakartta 6/2018)

Kuva 1a. Länsi-Uudenmaan pilottilueita: Lohjan Nummijärvi, Inkoon Linkullasjön, Hangon Gennarbyviken ja Siuntion Syvälampi.

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto

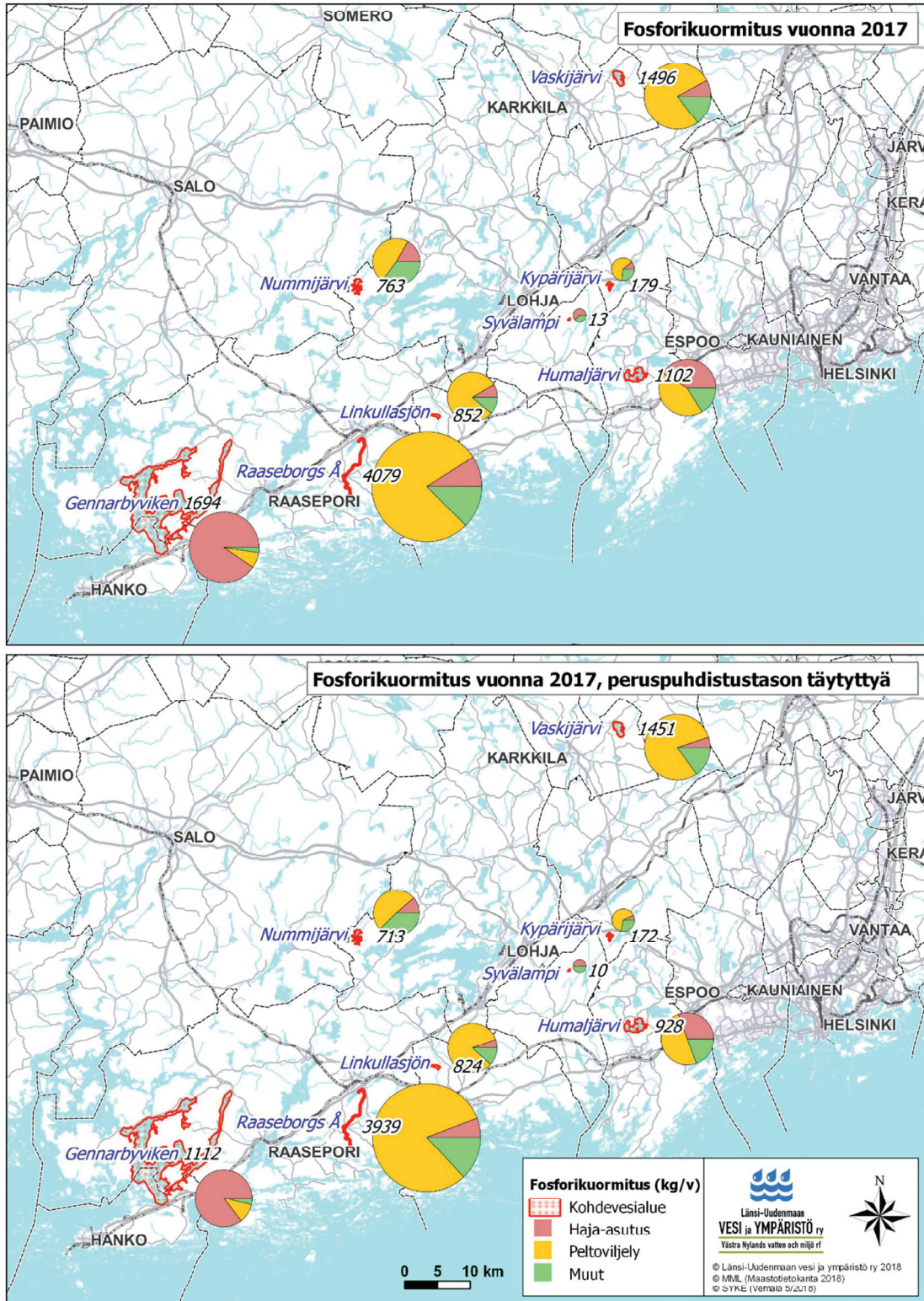

© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry 2018
© MML (Taufstakarita 6/2018)

Kuva 1b. Länsi-Uudenmaan pilotialueita: Vihdin Kypärjärvi, Kirkkonummen Humaljärvi, Karkkilan Vaskijärvi ja Raaseporin Raaseborgs Å.

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto

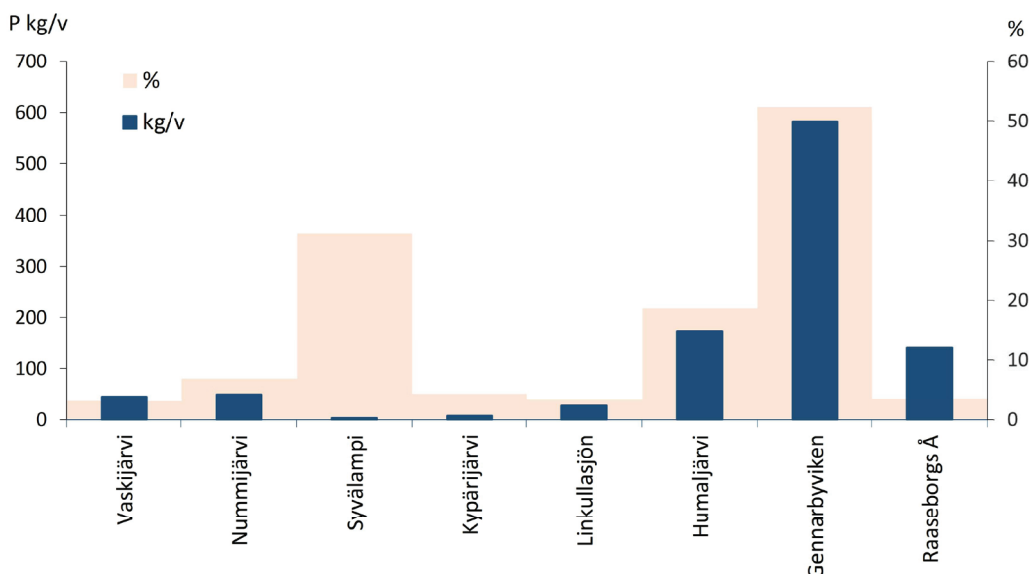
Kuva 2. Länsi-Uudenmaan pilotialueiden kokonaisfosforikuormitus ja -lähteet v. 2017 (yläkuva) sekä simuloitu kokonaisfosforikuormitus ja -lähteet, mikäli ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 19/2017, asetus 157/2017) mukaiseen peruspuhdistustasoon olisi yletty v. 2017 (alakuva).

Vesiensuojelullisen kokonaistarkastelun yhteenveto

3. Tulosten tarkastelu

Kokonaisfosforikuormitus ja sen lähteet vaihtelivat huomattavasti eri pilottialueilla. Haja-asutuksen fosforikuormitus oli suurin Gennarbyvikenillä, kun taas Kypärijärvellä, Vaskijärvellä ja Linkullanjärvellä sen osuus oli pilottialueista pienin. Vaskijärvellä peltoviljelyn osuus fosforikuormituksesta oli pilottialueista suurin.

Peruspuhdistustason saavuttamisen arvioitiin vähentävän haja-asutuksesta johtuvaa fosforikuormitusta 38 %. Joillain pilottialueilla vaikutus kokonaisfosforikuormitukseen olisi huomattava ja joillain taas suhteellisen pieni riippuen kohdevesistöön tulevan kuormituksen lähteestä. Esim. Hangon pilottialueella, joka tosin kattaa Gennarbyvikenin lisäksi myös mm. Pohjanpitäjänlahden, laskennallinen vähentymä oli 582,6 kg/v eli hieman yli 50 % kokonaisfosforikuormituksesta (kuva 3). Humaljärven kuormitus vähenisi 173,9 kg/v, joka on n. 19 % vuotuisesta kokonaisfosforikuormituksesta. Sen sijaan vaikka Raaseporinjoen vuotuinen fosforikuormitus vähenisi peruspuhdistustason saavuttamisella 140,4 kg, se olisi vain n. 4 % kokonaiskuormituksesta.

Kuva 3. Pilottialueiden fosforikuormituksen väheneminen nykyisestä, jos peruspuhdistustaso olisi toteutunut v. 2017.

Varsinainen mallinnus LINKKI-hankkeen aineistolla on tarkoitus tehdä mahdollisessa jatkohankkeessa.

Valmistelutyössä havaittiin, että mallin jätevesijärjestelmiä koskevat tiedot ovat hyvin karkeita yleistyksiä ja että hankkeessa on kerätty huomattavasti tarkempaa tietoa. Tätä tietoa voitaisiin hyödyntää mallin tarkentamiseksi paikallisella tasolla. Tämä edellyttää yhteistyötä VEMALA-mallin kehittäjien kanssa, kuten eräissä muissa hankkeissa on tehty. Esimerkiksi LUVY:n Länsi Uudenmaan Vesistökuunnostusverkosto –hankkeen Hämjoen järviketjun pilotissa on saatu mallinnettua pieniäkin järviä onnistuneesti.

4. Lähteet

Huttunen, I., Huttunen, M., Piirainen, V., Korppoo, M., Lepistö, A., Räike, A., Tattari, S., Vehviläinen, B., 2016. A national scale nutrient loading model for Finnish watersheds – VEMALA. Environmental Modelling and Assessment 21(1), 83–109. DOI: 10.1007/s10666-015-9470-6.

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

PL 51, 08101 Lohja
Puh. 019 323 623
vesi.ymparisto@luvy.fi
www.luvy.fi

ISBN 978-952-250-194-3
ISBN ISSN 1798-2677